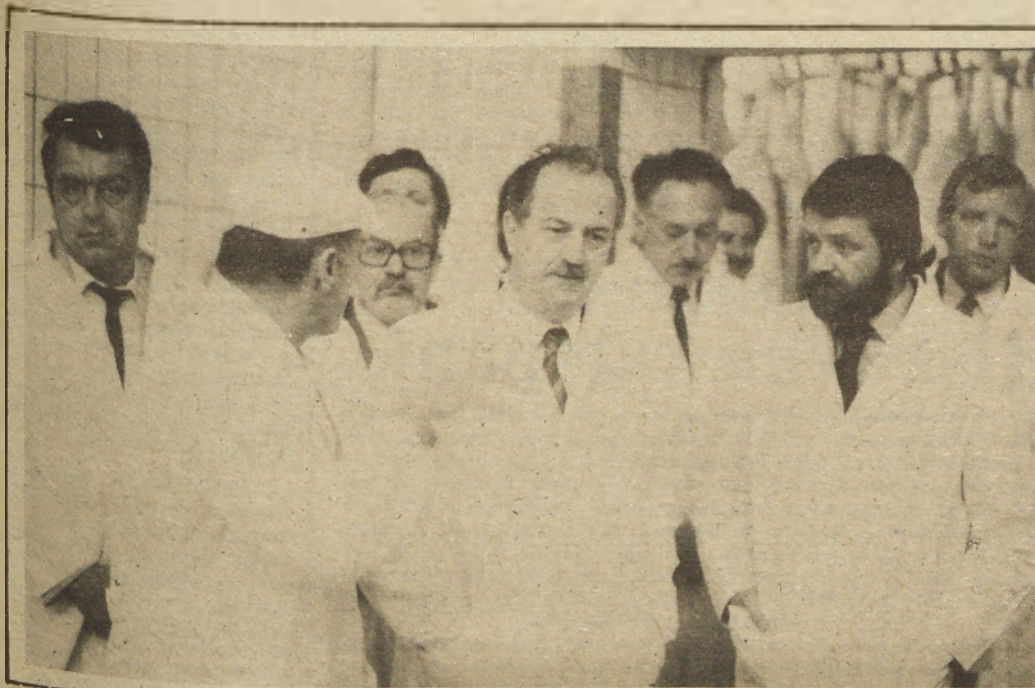

NASLOV

Leto XXXIV
Št. 24Murska Sobota,
24. junij 1982

CENA 10 DIN

VESTNIK

Predvčeraj se je na delovnem obisku v Pomurju mudila delegacija izvršnega sveta SR Slovenije, ki jo je vodil predsednik Janez Zemljarič, med gosti pa so bili še Milan Knežević, predsednik republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Marko Bulc, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, in Metod Rotar, predsednik združene Ljubljanske banke. Med obiskom v DO Mesna industrija v Murski Soboti so si gostje ogledali proizvodni proces, zatem pa so se pogovarjali o problematiki v Mesni industriji. Popoldne so obiskali še Lendavo, kjer so jih seznanili s stanjem v INA-Nafti. Več o obisku na 4. strani.

Foto: Jože Herman

Pred dnevom samoupravljalcev

Letos mineva 32 let od tistega zgodovinskega dneva v letu 1950, ko je tovariš Tito s svojim znanim referatom pod revolucionarnim geslom »Tovarne delavcem, zemljo kmetom!« odprl pot zakonitemu uveljavljanju delavskega samoupravljanja v naši socialistični družbi. 27. junija tega leta pa je takratna ljudska skupščina sprejela osnovni zakon o upravljanju z državnimi podjetji in višjimi gospodarskimi združenji, s čimer se je začela nova etapa razvoja samoupravnih socialističnih odnosov. Zato pomeni dan samoupravljalcev predvsem praznik tiste meje revolucionarne preobrazbe, ki odpira neslutene perspektive uveljavitvi neposrednega vpliva našega delavskega razreda in delovnih ljudi — samoupravljalcev na celotni družbeni razvoj.

V tem smislu se je v minulih treh desetletjih samoupravljanja pri nas razvijalo v osnovni družbenopolitični odnos socialistične skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti, ki so v preteklih letih dosegli izredne rezultate na vseh področjih družbenega dela in življenja. Neposredno odločanje o pogojih,

sredstvih in rezultatih dela v temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravno sporazumevanje in dogovarjanje o združevanju dela in sredstev za uresničevanje skupnih potreb in interesov v razvoju materialne osnove dela, družbenih dejavnosti in pogojev življenja v krajevnih skupnostih ter neposreden vpliv na odločitve delegatskih skupščin zagotavlja delovnim ljudem, da sami upravljajo vse družbene zadeve.

Tudi v Pomurju lahko s ponosom gledamo na prehojeno pot samoupravljanja, zlasti v prizadevanjih za udržiteljen socialnega družbenega položaja delavca in občana v združenem delu, kjer se vse bolj uveljavljajo demokratične in humane vrednote. V sedanjih zaostrenih gospodarskih razmerah pa mora biti aktivnost usmerjena v nadaljnjo krepitev samoupravnega položaja delovnih ljudi in dosledno uresničitev zakona o združenem delu, v dvig produktivnosti in gospodarsko stabilizacijo, na kar nas nedvomno obvezujejo dosedanj dosežki v hitrejšem družbenoekonomskem razvoju Pomurja.

Milan Jerše

6. MEDREPUBLIŠKA VAJA ENOT CZ V LENDAVI

Vse enote so dobro opravile delo

Tokratna šesta medrepubliška vaja enot civilne zaštite, ki jo je pripravil občinski štab za civilno zaščito v Lendavi, je pokazala, da so ekipe dobro izurjene in da znajo ravnati z naj sodobnejšo opremo za reševanje z visokih stanovanjskih objektov in ruševin. Enote civilne zaštite imajo na voljo tudi sodobne zračne blazine za reševanje in številne druge naprave, da o sodobnih gasilskih vozilih ne govorimo posebej. Lendavska vaja je prikazala reševanje ljudi in živine po bombnem napadu. Vajo si je ogledalo tudi okoli 2000 gledalcev, ki so bili obveščeni o vseh fazah reševanja. Kot gostje pa so se vaje udeležili tudi Ivan Samec, poveljnik republiškega štaba civilne zaštite, Bojan Useničnik, načelnik republiškega štaba civilne zaštite, ter Rade Jabundžić, načelnik štaba civilne zaštite sosednje Hrvatske. V vaji je nastopilo okoli 700 udeležencev iz desetih občin, ki so pred šestimi leti podpisale listino o pobratenju in se obvezale, da bodo delovale pod geslom Bratstvo-Etnost-Solidarnost. Te občine so: Maribor, M. Sobota, Ptuj, Ormož, Slovenska Bistrica, Lendava, Ljutomer, Koprivnica, Čakovec, Varaždin in Krapina. Ob koncu uspešne vaje so udeleženci poslali pozdravno pismo CK ZKJ, CK ZKS in centralnemu komiteju zveze komunistov Hrvaške.

Jani D.

Jutri bo šolski zvonec označil konec pouka v tem šolskem letu. Huraaaa... bodo od veselja vzklikali učenci. Kaj tudi ne bi! Težke torbe bodo odložili vse do septembra in začele se bodo težko pričakovane počitnice, ko ne bo treba misliti na domače naloge in še na marsikatero druge šolske skrbi. Vendar tudi počitnice niso namenjene brezdelju. Igre, kopanje... za to res mora biti čas, toda tudi za pomoč staršem, za branje knjig in še za kakšno drugo koristno delo si ga je treba najti.

Foto: J. Graj

Na pragu 12. kongresa ZKJ

K njenim izvorom kaže kreniti. Najprej v sredino junija 1920. Med polemičnimi iskrami na drugem kongresu Socialistične delavske stranke Jugoslavije (komunistov) v Vukovaru je bilo slišati: »V prvi fazi bomo v naši deželi imeli komunizem delitve in potrošnje, da bi rešili obstoj delovnih množic in da bi te množice postale sposobne divigniti proizvodnjo. Dokončni komunizem se bo razvil le stopnjema, pri nas ga ne sedaj ne v bližnji dobi ne bomo še imeli.«

Na eni od prvih postaj v razvoju naše partije se potemtakem že da slutiti kasnejša Titova in Kardeljeva genialna pronicljivost. »Revolucionarne pobude ne razumemo v tem smislu, da bi bila vloga jugoslovanskega proletariata, bodisi samega ali v zvezi z balkanskim proletariatom, biti na čelu svetovne revolucije, pač pa da v določenem času sam organizira revolucijo in ne čaka pasivno, dokler njegove usode ne reši svetovna revolucija.«

Sledilo jih je še deset (in več!). Zdaj smo pred vrati dvanajste, v svesti si prevrednotenja mnogoterih in mnogovrstnih vrednot. Čvrsto smo namreč zakoračili v obdobje, v katerem se »v resnici vse prebivalstvo uči upravljati in začinja opravljati«, kakor je govoril Lenin — besede Tita na 10. kongresu ZKJ —, ko samoupravljanje

REVOLUCIJA, KI TRAJA

ni več »juriš na nebo«, »daljnji sen delavcev«, prav tako pa tudi ne samonikel proces ali nekaj okrnjen, delen element v okviru državne oblasti. Je družbena integracija na višji ravni, pogojno rečeno tudi demokratična centralizacija.

Kot centralno vprašanje nas čisto vznemirja, v kolikšni meri smo v resnici samoupravljalci, a ne kot načelo, marveč stvarnost, za strojem, na njivi, v pisarni, na sestanku, delegaciji, skupščini... Enega od odgovorov najdemo že v letu 1949 pri Kardelju.

»Vprašanje sodelovanja množic pri delu ljudske oblasti končno ni samo vprašanje, formalne pravice vsakega državljanca, da sodeluje pri oblasti, pri vodstvu države, niti ni samo vprašanje aktivne pomoči naših državljanov ljudski oblasti, da bi lahko čim bolj izpolnjevala voje naloge, temveč je tudi vprašanje, celo v prvi vrsti vprašanje vzgoje naših generacij v duhu socialističnih odnosov med ljudmi in odmiranja ostankov kapitalizma v ljudeh, da bi se lahko, kakor pravi Lenin, navadili na spoštovanje elementarnih pogojev družbenega življenja brez nasilja in brez podrejanja.«

Čas in razmere nam niso ravno naklonjene, o tem je svaril (argumentov!) ničkoliko. Posebej nazorno jih razbiramo skozi radikalne ukrepe, ki jih obsežno zaokrožajo izhodišča dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije s spremljajočimi programi. Prvi — imenovan anti-inflacijski — je že med nami, obeta pa se nam jih še 16. Izmikanjem in kompromisom bi moralo odbiti. V tej smeri so predkongresni poudarki neizprosni in — kar zbuja vedrino — z vsimi predznaki, da gre to pot zares. Delavci v neposredni proizvodnji smo prepričani, da je mogoče premagati sedanje težave. Položaj je tak, da moramo poiskati vse rezerve, največ pa jih je v nas samih. Trkanje po prsih, da smo dosegli, kar pač smo, zna biti močna ovira, najčesteje pa posledica tega, da se radi primerjamo s slabšimi od sebe. Vsakdo naj sprejme svoj del bremena stabilizacije, ne pa, da ga poskuša preložiti na tuj hrbet, kar delovni ljudje in občani ostro kritizirajo.

Receptov ni. Tudi na najvišjem shodu jugoslovanskih komunistov — začel se bo v soboto, sklenil pa v torek — jih ne bo. Saj ni neznano, da se poglobitveni idejni, programski in organizacijsko-kadrovski spopadi niso nikdar dogajali na samih kongresih, marveč v razdobju med njimi, dasi ravno so dajali neizbirsni pečat posamičnim razvojnim obdobjem. Zanesljivo pa bo v kongresnem centru Sava v Beogradu zastavljena nova etapa na trasi temeljnih vrednot, to novo pa je hkrati svojevrstno vračanje k »staremu«. Namreč ustavi, zakonu o združenem delu, Titovi miselni in izkustveni zakladnici, Kardeljevimi Smerem razvoja. Kongres bo skratka sinteza, ki jo lahko kot rdečo nit spremljamo in sledimo skozi našo revolucionarno preteklost in polpreteklost, bo napotilo za revolucijo, ki še traja.

Branko ŽUNEC

Na pragu 12. kongresa ZKJ

Znanje in veselje za delo na kmetiji

stran 5

FALKLANDI SO BRITANSKI — Končna odločitev o lastništvu Malvinov (Falklandov) je padla 14. oziroma 15. junija. Vdaja argentinskih vojaških sil pa še zdaleč ne pomeni, da je v tem delu Atlantika prišlo do končne sprave.

VDAJA (NE SPRAVA!) NA MALVINIH

Na Malvinskih (Falklandskih) otokih je utihnilo orožje. 15. junija ob natanko enih ponoči po britanskem času ali uradno 14. junija ob 21. uri po tukajšnjem času je argentinski general Mario Menendez podpisal dokument o predaji argentinskih oboroženih sil na vzhodnem in zahodnem Falklandu. Britanska zastava spet plapolala v Port Stanleyu in po prvih poročilih se je na otokih Britancem predalo 14.800 argentinskih vojakov. To je precej več kot so Britanci predvidevali in obenem tudi pomeni, da je bilo na otokih kar šest tisoč argentinskih vojakov več kot pa britanskih.

Vdaja argentinskih čet v Port Stanleyu (Puerto Argentino), ki so jo v Londonu sprejeli kot popolno vojaško zmago, je britanske vojske nad argentinsko, v Buenos Airesu pa pravzaprav

prav ne pristajajo na poraz, češ da je »končana samo bitka za Puerto Argentino« (tako bivši predsednik Galtieri), ne pa

Priljubljenost britanske ministrke predsednice Margaret Thatcher se je po končanem oboroženem spopadu na Falklandih naglo povečala. Kot so pokazali rezultati neke anke, ki so jo izvedli pred zmago britanskih sil, je 51 odstotkov Britancev izjavilo, da so »zadovoljni« z njeno politiko, 43 odstotkov se ni strinjalo z njeni ukrepi, le šest odstotkov pa je izjavilo, da jim je pravzaprav vseeno. Rezultati kažejo, da se je priljubljenost Margaret Thatcher povzpela v primerjavi z minulim mesecem za sedem, v primerjavi z obdobjem pred falklandsko krizo pa kar za 17 odstotkov.

vojna za Falklande oziroma Malvine, je v marsičem še zapletla krizo v južnem Atlantiku, po drugi strani pa napoveduje obdobje dramatičnih pretresov in morebiti celo zasovok na argentinskem notranje-političnem prizorišču.

Prvi simptomi so že na vidiku. V petek zvečer je odstopil vodja argentinske vojaške hunte in vojaški predsednik general Leopoldo Galtieri, na njegovo mesto pa so imenovali zagriženega desničarja, »trdega« generala Cristina Nicolaidesa, poveljnika prvega korpusa kopenske vojske. Ta slovi po svoji nestrpnosti do političnih in sindikalnih organizacij, saj je še posebej opozoril na svoja politična stališča ko je sredi minulega leta izjavil, da »komunizem« grozi zahodni civilizaciji že od leta 500 pred Kristusom.

Sila zadržila s silo se skratka ne more dobro končati.

BEGINOVIH 40 KILOMETROV

„Sem človek iz Palestine, ki doživlja svojo Golgoto tako, da nosi na plečih križ in trnovo krono na glavi, samo da bi zagotovil svojemu ljudstvu pravico do obstoja.“ Tako je nedavno govoril Jaser Arafat, najvidnejši Palestinec našega časa.

Palestinsko ljudstvo — ne samo Arafat — nosi križ izgnanstva in ponižanja že desetletja, bičanih, mučenih in pobitih je toliko, da jih nobena hinavska statistika ali izgovorjanje na povračilne ukrepe za palestinski terorizem ne more opravičiti, izraelski pohod, peta vojna z Arabci, pa je tako krvava in brezobzirna, da prispodoba s trnovo krono, s trnovimi kronami na desetih tisočih svežih grobovih in bogve koliko pobitih telesih ne bi mogla biti bolj resnično bridka.

„Vojska je dobila povelje, naj prežene teroriste (beri: oborožene sile PLO) štirideset kilometrov daleč na sever, tako da bodo civilni prebivalci naše Galileje prosti neprestane nevarnosti za svoja življenja,“ je Begin pisal Reaganu v seriji treh ali celo štirih pisem. Storili bomo svojo sveto dolžnost. Tako nam Bog pomaga. Podpis: Menahem.

In odgovor „Dragemu Menahemu“? „Upam, da se boste znali ogniti vojaškim ukrepom, ki bi lahko povzročili, da se spopad razširi in da bodo izraelske žrtve še večje.“ Podpis: Ronald Reagan.

A to je le del zadeve: „Opazovalci pravijo, da je izrazoslovje Me-

Svetovni organizaciji so sporočili, da je bilo med izraelskimi napadi na Libanon doslej ubitih ali ranjenih 30 tisoč Palestincev in libanonskih državljanov. Desetisoč ljudi pogrešajo, 800 tisoč ljudi pa je moralo zapustiti svoje domove. Izraelske invazijske sile so docela uničile 14 palestinskih begunskih taborišč, porušile tri libanonska mesta — Tir, Sidon in Nabatijo — hudo razdejane pa so zapustile tudi v desetih drugih libanonskih mestih in vaseh.

nahema Begin megleno, in to nalašč. Premier nikjer ne pove, kje se začne njegovih štirideset kilometrov... „piše diplomatski komentator „Jerusalem Posta“ Benny Morris. Na severni meji Libanona, pred glavnimi vrati Damaska, na prehodu pri Masni ali pod obronki Antilibanona?

Moskovska tiskovna kampanja

Nedavni politični »neredi« v nekaterih poljskih mestih, so v sovjetskem tisku ponovno sprožili kampanjo proti dejavnosti zahodnih subverzivnih centrov, ki naj bi bili poglavitni vzrok za vsa nezadovoljstva v vzhodnoevropskih socialističnih deželah. Moskovski komentatorji pravijo, da je zdaj že povsem gotovo, da se na primer Solidarnost na Poljskem ne bi nikdar pojavila, če ne bi bilo »propagandne dejavnosti« zahodnih radijskih postaj, še posebej radia »Svobodna Evropa«. Prav tako pa tudi poudarjajo, da želijo ti propagandni centri, ki delujejo po ukazu ameriških in natojskih obveščevalnih služb, s pomočjo političnih diverzij spodkopati tudi državno ureditev v drugih socialističnih deželah.

Hitro »odkrivanje« najrazličnejših »sovražnih elementov« znotraj poljske opozicije se je na straneh sovjetskega časopisa začelo zlasti po lanskem 13. decembru, ko je na Poljskem prevzela oblast vojska, vsak novi konflikt v poljski družbi pa je pripeljal do dodatnih obtožb na račun »antikomunistične dejavnosti« zahodnih subverzivnih centrov, ki so se v zadnjem času sprevrgle v splošno obračunavanje med vzhodnimi in zahodnimi obveščevalnimi službami. Sovjetski tisk piše o »novem odkritju« na Poljskem, o obveščevalcu Mjceslavu Ljahu, ki je do nedavnega delal za radio »Svobodna Evropa« v Münchnu kot »sodelavec za kadre«. Ljah je baje izjavil, da zahodne radijske postaje, predvsem seveda »Svobodna Evropa«, vodijo danes proti Poljski »široko propagandno agresijo, kakršne ni bilo vse od časov hladne vojne v petdesetih letih.

globus

CIUDAD MEXICO — V Gvatemali so konec prejšnjega tedna uradno objavili, da so v vasi Nebaj na severozahodu države našli trupla 102 ljudi, ki so jih »neznanec« postrelil z mitraljezi. Med mrtvimi je največ žensk, otrok in starcev.

BUKAREŠTA — Enega izmed bulevarjev v Bukarešti, v novem delavskem naselju Titan, so poimenovali po Josipu Brozu Titu. V dekretu, ki ga je podpisal predsednik Nicolae Ceausescu, je rečeno, da so s tem želeli »ovekovječiti« spomin na Josipa Broza Tita.

SYDNEY — Redni letni sestanek sveta pakta ANZS — bil je 20. in 21. tega meseca v Canberri — utegne biti »odlični trenutek« v ameriško-avstralskih odnosih, ki so v zadnjem času »preživeli« več nevarnih pretresov, menijo tukajšnji politični poznavalci.

RIM — Rimski župan, komunist Ugo Vetere, je prejšnji četrtek odstopil in z njim vsi svetovalci KPI, ki imajo relativno večino v občinskem svetu. Vse kaže, da se zdaj začneja v italijanskem glavnem mestu daljše obdobje politične nestabilnosti.

NEW YORK — Ameriška univerza »Pennsylvania« je pravkar izdala knjigo »Makedonija, njen narod in zgodovina« v angleščini. Avtor je priznani ameriški novinar in publicist jugoslovanskega rodu Stojan Pribežević, eden izmed prvih ameriških novinarjev, ki so intervjuvali makedonskega Tita.

SOFIJA — Na uradni prijateljski obisk je danes prišel v bolgarsko glavno mesto grški premier Andreas Papandreu. Tu bo ostal do sobote.

V žarišču dogodkov

SKROMNI UČINKI VELIKIH NAPOROV

Osmega junija se je v New Yorku, na sedežu OZN, začelo specialno zasedanje Generalne skupščine OZN o razorožitvi. Od kdaj sploh ideja o razorožitvi, o tem v pričujočem sestavku.

Z razorožitvijo so se Združeni narodi pričeli ukvarjati takoj po ustanovitvi leta 1945. Že na prvem zasedanju generalne skupščine leta 1946 je bila imenovana komisija za atomsko energijo, v posebni resoluciji pa je bilo rečeno, da je treba atomsko in drugo orožje, ki povzroča množično uničevanje, opustiti. Varnostnemu svetu je generalna skupščina poverila nalogo, da pripravi predlog za splošno razorožitev. Vendar vse do leta 1959 v tem pogledu v OZN niso storili niti koraka napredka. Tega leta je generalna skupščina sprejela »splošno in popolno razorožitev pod učinkovito mednarodno kontrolo«. To naj bi bil daljnosežni cilj OZN.

S to odgovorno in zapleteno nalogo so se v okviru OZN ukvarjali najrazličnejša telesa, napisanih je bilo gore analiz, resolucij, sporazumov, rezultatov pa je bilo bolj malo. Leta 1946 je bila imenovana komisija za atomsko energijo, nekoliko kasneje komisija za klasično oborožitev, potem komite dvanajsterice (1950), komisija za razorožitev (1951), specialni podkomite za razorožitev (1953), potem komite deseterice (5 članic NATO pakta, 5 članic varšavskega pakta), ki so ga

leta 1961 razširili že z osmimi neuvrščeni in nevtralnimi. Leta 1977 so ta komite razširili na trideset članov in v njem je tudi Jugoslavija.

Danes nosi to telo naslov: komite za razorožitev, sedež pa ima v Ženevi. Kljub vsemu je treba temu komiteju pripisati marsikatero zaslug v zvezi z razorožitvijo, saj je dosegel delno prepoved atomskih poskusov, prepoved širjenja nuklearnega orožja, prepoved hranjenja tega orožja na morskem dnu, sprejel je konvencijo o prepovedi biološkega orožja in še nekatere druge. Rezultate teh dogovorov zmanjšuje neuspešnost v zvezi s celovito prepovedjo poskusov z novimi orožji, oboroževanje z nuklearnim orožjem, skladiščenje kemičnega orožja in zmanjševanje klasične oborožitve.

Leta 1959 je bil sprejet prvi sporazum glede cone brez atomskega orožja. To je Antarktika. Kasneje se je ta cona razširila še na vesolje in Latinsko Ameriko. Sporazum prepoveduje v Antarktiki vojaške manevre, preizkuševanje orožja, odlaganje radioaktivnih odpadkov.

Sporazum iz leta 1963 prepoveduje atomske po-

skuse v atmosferi, vesolju in na morju. Prepovedani so bili tudi podzemeljski poskusi, vendar tega določila v ZDA in v SZ niso spoštovali. Leta 1974 sta se obe velesili sporazumeli, da podzemeljski poskusi ne smejo presežati 150 kiloton.

Poleg teh sporazumov je treba omeniti še nekatere bilateralne med ZDA in SZ. Sem sodi sporazum SALT-1 in SALT-2. Prvega sta podpisala Brežnjev in Nixon v Moskvi, drugega pa Brežnjev in Carter na Dunaju. S tem sporazumom, ki sicer ni bil ratificiran, je predvidena količinska ne pa tudi kvalitativna omejitev nuklearnega orožja srednjega dometa v Evropi.

Verjetno ni treba posebej poudarjati vloge neuvrščeni pri dogovarjanju o razorožitvi. Tito je nekoč rekel: »Vse od takrat, ko se je pojavila kot glasnik novega časa, je neuvrščeno postala realna sila v boju za mir in stabilnost v svetu, za uvedbo novih mednarodnih političnih in gospodarskih odnosov.« Ta misel označuje vlogo neuvrščeni v splošni oboroževalni tekmi, v boju za mir in ponuja sodelovanje in razorožitev kot edino alternativo.

Splošna in celovita razorožitev je danes v precepu med željami in potrebami vsega človeštva na eni strani in tekmovalnem v oboroževanju na drugi strani. To

tekmo izzivajo različni, politični, gospodarski in drugi interesi, predvsem pri obeh velesilah. Oboroževanje dobiva iz leta v leto bolj drastične razsežnosti. Po drugi svetovni vojni je bilo porabljenih za oborožitev najmanj 7 tisoč milijard dolarjev, od tega samo v letu 1980 500 milijard, za letošnje leto pa računajo 100 milijard več.

Iz tovarn pride vsako leto na tisoče vojaških letal, tankov, topov, raket in drugega orožja, vedno bolj izpopolnjenega. Stotine institutov in laboratorijev raziskuje in ponuja nove variante za množične pokole. Ocenjujejo, da je ta trenutek na svetu 130 tisoč tankov, 36 tisoč letal, štiri tisoč bojnih ladij, pod orožjem pa 25 milijonov ljudi. K vsemu temu je mogoče dodati še 35 milijonov vojakov.

Po podatkih Mednarodnega instituta za proučevanje mira v Stockholmu (SI-PRI) se vsako leto poveča število atomskih bojnih glav za tisoč.

Nasprotje tej turobni sliki sredstev za uničevanje je gospodarska neenakopravnost, siromaštvo. Danes, proti koncu dvajsetega stoletja je na svetu 800 do 900 milijonov ljudi, ki ne poznajo poštenega obroka hrane. Mnogi od njih ne doživijo povprečne starosti; umrejo že v otroških letih. UNICEF navaja podatke, po katerem naj bi leta 1978 zaradi lakote umrlo 15 milijonov

otrok še preden so dosegli peto leto starosti. Na svetu je preko dve milijardi nepismenih ljudi, ki žive v duhovnem mraku. Število nepismenih pa se iz leta v leto večja, saj okoli 400 milijonov otrok nima možnosti za osnovnošolsko izobrazbo. Dodajmo, da dve milijardi ljudi živi brez zdrave pitne vode, elektrike, sanitarnih naprav, da vsako leto umre na stotine milijonov ljudi zaradi bolezni, ki jih razviti svet več ne pozna.

Siromaštvo in oboroževalna tekma sta dve sliki istega zla. Nekdanji ameriški predsednik Eisenhower je ob neki priložnosti dejal, da pomeni vsaka bojna ladja, vsako vojaško letalo, vsaki top, krajo, pri kateri trpijo tisti, ki nimajo dovolj hrane.

Brez dvoma bo drugo izredno zasedanje generalne skupščine potrdilo kontinuiteto prizadevanj za »splošno in popolno razorožitev pod učinkovito mednarodno kontrolo«, dogovorjenih že leta 1959, osveženih pa na prvem izrednem zasedanju o razorožitvi leta 1978.

Prvo izredno zasedanje o razorožitvi je komiteju za razorožitev poverilo nalogo, da pripravi »vseobsegajoči program razorožitve«, ki naj bi bil predložen drugemu zasedanju. Pri pripravljanju tega programa so nastajale težave, saj se je pokazalo, da nekatere države nočejo niti

koraka naprej, izgovarjajoč se pri oboroževalni tekmi na »nacionalno varnost«, ki pa je nihče ne ve primerno definirati. Obe velesili se tudi izgovarjata na »premoč nasprotnika«, čeprav tako ena kot druga ne razpolagata z dovolj podatki o tem »fenomenu premoči«.

Pred dnevi je vodja sovjetske diplomacije Gromiko z govorniškega odra na zasedanju generalne skupščine seznanil svetovno javnost s poslanico Leonida Brežnjeva. V njej je rečeno, da se Sovjetska zveza brezpogojno in s takojšnjo veljavnostjo povezuje, da ne bo nikoli prva uporabila jedrskega orožja. Brežnjev je poslanici, namenjeni temu zasedanju, dodal, da »ima« narodi sveta pravico pričakovati, da bodo sovjetski pobudi sledile s podobnimi ukrepi tudi druge države z nuklearnim arzenalom.

Ni več daleč čas, ko se bodo v Ženevi nadaljevali pogovori o jedrski razorožitvi. Tam bo priložnost, da obe velesili pokažeta dobro voljo.

Realno je, ne preveč pričakovati od drugega izrednega zasedanja generalne skupščine. Napori vseh članic OZN morajo biti usmerjeni v pripravljanje velikega, kako nesmiselnega v oboroževanju. Takšno preprečevanje pa je lahko le dolgotrajen proces in v tem je vsa upanje človeštva.

ogledalo tedna

Guverner

o naših bankah

V zvezni skupščini je pred dnevi tekla beseda o naših plačilnih zmogljivostih. Smo v položaju, ko je zelo težko dobiti posojila, zlasti srednjeročna. Zakaj je tako, je delegat razložil guverner Narodne banke Jugoslavije Radovan Makić, ki je orisal tudi nekatere spodbudne naših bank v odnosih s tujino.

Negativne posledice visoke zadolženosti v tujini so se seveda povečala zaradi nesprejemljivega ravnanja nekaterih naših bank v finančnih odnosih s tujino, je dejal Makić. Banke so si privoščile neprofesionalne spodbude, ki so veliko pripomogle k poslabšanju naše zunanje likvidnosti. V tem pogledu je treba omeniti zlasti: nerealne ocene o možnih okvirih zadolžitve v tujini, nepopolne evidence o dopolnosti vračanja kreditov, brezbrzičnost za roke, nezainteresiranost za posledice, ki sledijo, če obveznosti niso poravnane v roku, obnašanje, kakor da bo nekdo drug moral poskrbeti za vrnitev dolgov, predvsem Narodna banka Jugoslavije.

Kar neverjetno je, po Makićevih besedah, da posamezne banke ne samo niso — po principu dobrih gospodarjev — že leto dni prej izdelale programov odplačevanja svojih dolgov, marveč so celo zvonile k poplahu nekaj dni pred dospeljem dolgov ali na sam dan zamudnosti, ko je že znani mehanizem alarmiral mednarodno bančništvo. Zaradi takih primerov pada kreditni ugled države. Krivde ni treba valiti samo na banke, je dejal Makić. Za takšno nenadzorovano zadolževanje so odgovorni tudi družbeni faktorji zunaj bančništva.

Takšno ravnanje posameznih bank na mednarodnih finančnih trgih je kaj kmalu povzročilo, da se je naša kreditna sposobnost nadalje zmanjšala, kar se je poznalo zlasti v tem, da tuje banke niso hotele podaljševati rokov za odplačilo kratkoročnih kreditov.

Delegatom je bilo tudi povedano, da smo s 15. junijem poravnali vse obveznosti, ki so bile vezane na ta rok.

Ne lačni — ne žejni

Po podatkih splošnega združenja turističnega gospodarstva Jugoslavije bodo turisti letos pri nas pojedli približno 428 tisoč ton hrane in popili 2,2 milijona hektolitrov alkohola in brezalkoholnih

VČERAJ SE JE V LJUBLJANI ZAČELA LETOŠNJA "OH-CET".

Letos 22 poročnih parov

Ljubljanska turistična zveza je v ponedeljek na tiskovni konferenci v prostorih mestne skupščine predstavila tiska obširno seznanila z letošnjim programom že tradicionalne ljubljanske "ohceti", ki se je slovesno začela včeraj.

Tudi letos bo na njej sodelovalo lepo število parov — kar 22 — ki bodo prav na "ohceti" izrekli svoj odločen "da". Število je največje doslej, mladoporočenci pa so prišli celo iz Japonske, Nizozemske in Finske. Da bo turistično poročni obred še lepši in (komercialno!) zanimivejši, bo poskrbelo kar 40 različnih folklornih skupin, ki bodo predstavile 2500 narodnih noš.

"Gostovanje" bo v veliki ljubljanski dvorani, po rajanju pa bodo svahte jutri odšli na Gorenjsko, kjer bodo prevažali "nevestine bale in "strangali", nakar se bodo ponovno vrnili v Ljubljano, kjer bodo v soboto poročne "seremonije".

Po vsem tem pa bodo mladoporočenci odpotovali še v hotelski turistični kompleks Dubrava-Babin Kuk v Dubrovnik.

(po Delu)

VARNOSTNE RAZMERE V SLOVENIJI SO DOBRE

Zbori slovenske skupščine so na skupnem zasedanju poslušali oceno varnostnih razmer v letu 1981 ter aktivnosti organov za notranje zadeve, ki jo je predstavil Tomaž Ertl, član izvršnega sveta skupščine SRS in republiški sekretar za notranje zadeve.

Varnostne razmere v SR Sloveniji so bile lani in letos dobre in stabilne. Toda nujno zaostrovanje pogojev za gospodarstvo stabilizacije in dogodki v SAP Kosovo v času ponovnega oživljanja hladne vojne med blokoma, neposrednih vojnih spopadov in kriznih razmer, razraščanja mednarodnega političnega terorizma, zastoja v gospodarstvu razvitih dežel in s tem vse težjih pogojev v mednarodni menjavi, ustvarja vzhujanje in osnovo za nekatere negativne pojave in težnje, ki vplivajo na varnostne razmere v SFR Jugoslaviji in SR Sloveniji. SFRJ je bila doslej med najbolj stabilnimi, mirnimi in varnimi državami, kar je predvsem rezultat naše družbene ureditve, ki zagotavlja uspešno, demokratično reševanje podedovanih in v družbenoekonomskem razvoju novih nastalih družbenih protislovij, je dejal Tomaž Ertl.

Dogodki v Poljski so spodbudili zagovornike zapadnega meščanskega političnega pluralizma k razmišljanju o nujnosti liberalizacije družbenih odnosov pri nas. Delali so primerjave med družbenimi razmerami v Poljski in pri nas, ki se niso razlikovale od ocen raznih propagandističnih špekulacij na Zahodu in ocen politične emigracije.

Nacionalistični in iredentistični izpadi v SAP Kosovo, razen vsesplošne obsodbe v SR Sloveniji, niso imeli večjega odmeva. Posledica dogodkov na Kosovu je oživljanje različnih inace nacionalizma v skoraj vseh nacionalnih sredinah v Jugoslaviji. Tudi v SR Sloveniji se pogostejše kot pred dogodki na Kosovu srečujemo s šovinističnimi izpadih do drugih narodov in narodnosti. Slovenska belogardistična emigracija ostaja pretežno na pozicijah t. i. borbenega antikomunizma in v tej smeri naravnane propagande. Posamezni zagovorniki samostojne slovenske države so vse bolj razočarani, ker

za svoje ideje ne dobijo širše podpore niti med emigracijo in še manj doma, je povedal Tomaž Ertl.

Varovanje državne meje v Sloveniji, prek katere načrtujejo večino subverzivnih aktivnosti prej omenjene politične emigracije, je za ONZ, JLA, carino in prebivalce, ki žive ob meji, izredno pomembno varnostno vprašanje. Le dobro medsebojno sodelovanje nas je doslej obvarovalo neprijetnih presenečenj. V letu 1981 je na mejnih prehodih v Sloveniji prestopilo 67 milijonov ljudi.

Na področju javnega reda in miru v letu 1981 in tudi letos nismo imeli nobenih večjih kršitev. Lani smo imeli 5,5 % manj kršitev javnega reda in miru. Varnost v cestnem prometu je še vedno poseben varnostni problem. Pada skupno število nesreč s smrtnim izidom in težjimi telesnimi poškodbami, ki jih je bilo lani 6,6 % manj, vendar je bilo kljub temu 6 ljudi več mrtvih v prometnih nesrečah kot leto prej.

Požarna varnost se v zadnjih dveh letih prav posebno hitro poslabšuje. V letu 1981 smo imeli 15 % več požarov, neposredna škoda znaša 550 milijonov din ali enkrat več kot leto prej. Pretežno povečanje škode res da odpade na požara v Luki Koper in Javnih skladiščih v Ljubljani, toda dejstvo, da je kar 67,3 % povzročeno iz malomarnosti, otroško igro ali z namernimi požigi, ki so posledica preprirov med sosedmi ali v družinah, kaže na veliko neodgovornost pri upravljanju in delu z družbenimi sredstvi in tudi do lastne imovine.

Lani so organi za notranje zadeve obravnavali 32.375 kaznivih dejanj ali 11,6 % več kot leto prej. Z obravnavanimi kaznivimi dejanji nastala škoda znaša 915 milijonov din. Neraziskanih je ostalo 10.945 odkritih kaznivih dejanj ali 33,9 % kar je za 4,8 % več kot leto prej.

Organi za notranje zadeve so lani obravnavali 2.691 kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete ali 11,5 % več kot leto prej. Večje število kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete je bilo odkrito v organizacijah združenega dela, skupnostih in društvih, kjer ni zadostne kontrole in učinkovite evidence poslovanja, kjer se pojavljajo nezdra-

vi odnosi, neodgovorno ravnanje z družbenim premoženjem in slaba organizacija dela.

Povečuje se tudi odkrito mladoletniško prestopništvo. V letu 1981 je bilo obravnavanih 2.257 mladoletnikov, ki so storili 3.935 kaznivih dejanj, kar je za 12,2 % več kot leto prej.

Problematika mamil predstavlja resen družbeni problem. Lani se je sicer za 34,4 % zmanjšalo število kaznivih dejanj v zvezi z mamili, vendar pa se je za 20,5 % povečalo število prekrškov nedovoljenega posedovanja mamila po zakonu o proizvodnji in prometu z mamili.

V letu 1981 se je povečalo tudi število nesreč pri delu. V

283 delovnih nesrečah je bilo 42 ljudi mrtvih in 239 hudo telesno poškodovanih, predvsem zaradi neupoštevanja predpisov za varno delo.

Delavci organov za notranje zadeve so v letu 1981 v 396 primerih uporabili prisilna sredstva, od tega 29-krat neupravičeno, dvakrat je bilo uporabljeno orožje, pri tem je ena oseba izgubila življenje. Zaradi neupravičene uporabe prisilnih sredstev so bili 4 miličniki sodno kaznovani, 17 miličnikom je bil izrečen disciplinski ukrep in 4 miličniki so bili opozorjeni.

V letu 1981 so bili miličniki 90-krat fizično napadeni, kar je za 21 primerov manj kot leto prej.

JE KRUH PREPOCENI?

Oh letošnji prezgodnji žetvi, ki jo je narekovala suša, so obnovljene pospešene razprave o odkupnih cenah pšenice. Vsi se spotikajo ob delež cene, ki jo tvorijo razne spodbude, kot temu pravimo, ki naj bi znašale po predlogu Srbije, okrog katerega so se lomila kopja, 2 dinarja po kilogramu, medtem ko bi bila temeljna cena 12 dinarjev. Pol dinarja od tega deleža spodbud naj bi zagotovila mlinska industrija, ki pa je že ob prejšnjih takšnih spodbudah prišla do roba rentabilnosti, marsikje pa tudi pod rentabilnost in zdaj noče prevzemati takšnih obveznosti. Ostalo naj bi zagotovile družbenopolitične skupnosti iz še tako skromnih, proračunov. Skupna cena pa naj bi bila 14 dinarjev — enotna, maksimirana za vso deželo. Torej takšna, da zaradi stimulacijskega dela ne bi moglo priti do špekulacij po posameznih območjih tako kot doslej, ko je lahko prihajalo do plačevanja pšenice nad dogovorjenim zneskom.

Pri tem so v splošnem združenju kmetijstva in prehrane industrije pri gospodarski zbornici Jugoslavije kar naprej govorili o tem, kako ni lepo niti dobro, če lahko proizvodno-prodajna cena pšenice preseže ceno moka in moti proizvodnjo kruha, kajti črne moka, se pravi črnega kruha, se ne splača proizvajati prav zaradi tega, ker je cenejša od pšenice, iz katere naj bi povrhu primeli kar največ najboljše moka, da bi imeli čim manj izgube pri pridelovanju žitaric in da bi tako čim bolj zmanjšali uvoz pšenice, za katerega je prav tako treba poskrbeti za devize na solidarnostni način.

Odkup pšenice je tako zapleten, da bi ga kazalo čimprej razplesti, tako da bi bilo vse na svojem pravem ekonomsko utemeljenem mestu, da se torej ne bi srečevali s prevelikimi problemi na koncu proizvodnje pšenice in na začetku porabe. Zategadelj se oglašajo iz proizvodnih krogov s predlogom, naj bi spodbude prenesli z odkupa na proizvodnjo in naj bi namesto pri odkupnih cenah posredovali v proizvodnih stroških, torej pri

PISMO IZ BEOGRADA

organizaciji proizvodnje, in sicer z zagotavljanjem ustreznih umetnih gnojil ob pravem času, potrebnih goriv ob setvi itd. To pomeni, da bi takrat veljalo vključiti v to skrb tudi banke in druge finančne dejavnike ter družbenopolitične skupnosti, kajti če bodo kmetje dobili podbudo na začetku proizvodnje kruha, bo tudi dovolj pšenice, se pravi kruha, in ne bo potrebno uvažati pšenice, niti se toliko ukvarjati z dejstvom, da zdaj lahko odkupimo le 23 odstotkov pridelka pšenice od zasebnih kmetov in z razmišljanji, kako bi ta odkupni odstotek povečali vsaj za kakšen odstotek.

Seveda je samoumevno, da znatno večji pridelek prinaša tudi znatno večje količine pridelka v enakem odstotku odkupa in je zatorej res logično, da se problema lotevamo s pravega konca. Spodbuda proizvodnje očitno zaleže veliko več kot spodbuda odkupa, toda ker smo zdaj v času odkupa, je razprava o spodbujanju proizvodnje že v zamudi. Ne bi pa bilo odveč, če bi takoj po zdajšnjem odkupu pšenice začeli iskati takojšnje rešitve za spodbujanje proizvodnje in če bi se do jesenske setve opredelili glede tega, kako je mogoče najbolj smotno spodbujati proizvodnjo, bi bil problem odkupnih cen pšenice za vselej rešen.

Povečanje proizvodnje do te mere, da odpade deficit pšenice, namreč odpira velike možnosti umirjanja vseh odnosov cen od pšenice do testenin in drugega, za kar je potrebna moka, pa bi verjetno bili v manjši stiski okrog odrejanja cen v prihodnje. Cena na temelju osnovne surovine je namreč vedno takšna, da jo vsakdo lahko sproti izračuna, in to bi bilo dobro za stabilizacijo, kajti vsakdo bi storil, kar more, da bi bil kruh dovolj poceni, vendar ne na škodo delavcev, ki pri njegovi proizvodnji sodelujejo.

Se pravi, da je vse odvisno od dalekovidnosti slehernega občana in od pripravljenosti, da načrte razvoja uresničujemo tako, da bomo dolgoročno lažje planirali in izvrševali planirano. Modrost in to ne samo kmetijstvo, pa je, kako vključiti vse v čim boljše in večjo proizvodnjo in ne samo temeljiti na predpostavki, da lahko sestujemo probleme razvoja samo s tako imenovanimi velikimi risami, samo s pomočjo družbenega sektorja proizvodnje, kar nam je ostalo v glavah še iz starih neuporabnih administrativnih časov.

Viktor Širec

Setveni načrt pšenice uresničen

Po podatkih zveznega komiteja za kmetijstvo, smo v naši državi posejali s pšenico 1.563.000 hektarov, kar je v primerjavi z načrtovanimi površinami 3.500 hektarov manj.

Lahko torej rečemo, da je setveni program pšenice pretežno uresni-

čen. Po prvih ocenah o pričakovanim pridelku, odkupu cen in letni porabi pa bo letošnji pridelka, kot kaže, za celotne potrebe domačega trga premajhen. K temu je brez dvoma prispevala tudi suša.

Naj bo že tako ali drugače, če hočemo odkupiti 3 milijone ton,

kot je bilo predvideno v resoluciji za letošnje leto, bo treba odkupiti 58 odstotkov pričakovanega pridelka. To pa je precej več kot prejšnjega leta. Letošnje priprave za žetev so potekale pod vplivom težav v zvezi z nabavo rezervnih delov za kombajne. Letos je treba žetev žita organizirati na približno 2.233.000 hektarih, od tega pšenice na 1.563.000 hektarih. Za ta namen imamo 23.000 kombajnov — v družbenem sektorju 8.500, v zasebnem 14.500 kombajnov in 3.000 strojev za povezovanje snopov. Ne uvozniki ne domači proizvajalci niso zagotovili dovolj rezervnih delov.

Mlinske organizacije imajo dovolj skladišnega prostora za pšenico in ostale vrste letošnjega žita. Glede denarja lahko pričakujemo, da banke na tistih območjih, kjer bo odkup največji, ne bodo imele dovolj denarja. Zato predlagajo, da bi banke med žetvijo smele preseči predpisano mejo, pozneje pa bi ta denar vrnile.

Da bi čim več pšenice prišlo v skladišča družbenega sektorja, si bodo, kot kaže, prizadevali za to, da bodo kmetje lahko delo kombajnov plačevali s pšenico in ne z denarjem. Na ta način bo v družbene silose prišlo še dodatnih 3.000 ton pšenice.

Dosedaj je bilo v solidarnostni akciji z žrtvami agresije na jugu Libanona in palestinskim ljudstvom zbrano sledeče blago:

1. 500 odev, vrednost 250.000,00, prispevek KO za pomoč NOG in ŽIA,

2. 4 tone oblačil, vrednost 800.000,00,

3. 50 torbic prve pomoči, vrednost 115.000,00, prispevek Rdečega križa Slovenije,

4. 60 steklenic liofilizirane plazme, vrednost 120.000,00, Rdeči križ Slov. in Zavod za transfuzijo krvi,

5. KRKA Novo mesto antibiotiki, vrednost 200.000,00,

6. LEK Ljubljana — zdravila, vrednost 150.000,00,

7. TOSAMA Domžale pripravila pošiljko sanitetnega materiala. Občane, ki bi želeli darovati kri obveščamo naj se zgledajo na Zavodu za transfuzijo krvi SR Slovenije.

Pozivamo delovne ljudi in občane, da na žiro račun Koordinacijskega odbora za pomoč narodnoosvobodilnim gibanjem in žrtvam imperialistične agresije pri P RKSZDL Slovenije št. 50101-789-93102 nakažejo denarna sredstva z oznako »za pomoč žrtvam agresije na jugu Libanona«.

Vse informacije v zvezi s solidarnostno akcijo dajeta Rdeči križ Slovenije in koordinacijski odbor za pomoč narodnoosvobodilnim gibanjem in žrtvam imperialistične agresije pri P RKSZDL Slovenije.

ŽIVAHNO PRED KONGRESOM

Bliža se 12. kongres ZKJ. na katerem naj bi sprejeli konkretne in dolgoročne usmeritve našega razvoja. Ni torej čudno, da delovne ljudi in občane. Še posebej pa komuniste, močno zanimajo razprave o kongresnih dokumentih. Pred nedavnim je o njih razpravljala tudi aktiv komunistov neposrednih proizvajalcev in ugotovil, da o odgovornosti vse preveč govorimo, storili pa smo premalo, da bi ta postala res vsakdanja praksa. Odgovoren je zgolj delavec, neposreden proizvajalec. le redkokdaj pa vodilni kader v delovnih in drugih organizacijah. Komite občinske konference je predkongresno razpravo dobro organiziral, o gradivu so razpravljali v vseh osnovnih organizacijah, pripravili pa so tudi tematske razprave o posameznih dokumentih. V lendarški občini pravijo, da bo tudi ob 12. kongresu ZKJ nad vse slovesno, pripravili bodo številne razstave in druge manifestacije, sicer pa je tudi občinski praznik posvečen temu najvišjemu srečanju jugoslovanskih komunistov.

— SE ENKRAT

Samoupravna organiziranost na „prepihu“

V članku Samoupravna organiziranost na „prepihu“, objavljenem na 11. strani 23. št. Vestnika z dne 17/6-1982, komentira avtor članka Boris Hegeduš posvetovanje slovenskih pravnikov v združenem delu, ki bi naj obravnavali samoupravno organiziranost in samoupravne akte SOZD ABC Pomurja. V drugem delu članka, ki obravnava položaj in delo delovne skupnosti pravne pomoči SOZD ABC Pomurja, avtor neresnično prikazuje ugotovitve, mnenja in zaključke, ki so bila podana na tem posvetu, z izključnim namenom zavajati javnost.

Predvsem si avtor članka niti ni na jasnem, na kakšnem posvetu je bil prisoten. Posvet, ki je bil dne 21/5-1982 v Murski Soboti, ni bil posvet slovenskih pravnikov v združenem delu, marveč posvet članov sekcije sodnikov samoupravnih sodišč pri Sodiščnem društvu SRS.

Generalna ugotovitev s tega posveta pa niso pomanjkljivosti pri organiziranju delovne skupnosti pravne pomoči, kot to prikazuje avtor članka, pač pa obratno, saj so vsi prisotni podprli nadaljnje delo in usmeritve, ki si jih je zastavila delovna skupnost pri svojem delu. Na probleme, ki so bili obravnavani, so opozarjali sami delavci te delovne skupnosti, saj so s tem želeli doseči širši odgovor in rešitve za probleme, s katerimi se srečujejo pri usklajevanju svoje organiziranosti z Zakonom o združenem delu in Zakonom o skupnih osnovah svobodne menjave dela na eni in z Zakonom o pravni pomoči na drugi strani.

Glede vprašanja nujenja pravne pomoči v SOZD združenim organizacijam in nujenja pravne pomoči delavcem teh organizacij, je bilo ugotovljeno, da so rešitve, ki so za tovrstne primere predvidene po samoupravnih aktih delovne skupnosti pravne pomoči pravilne in tudi skladne s kodeksom odvetniške etike. V primerih, ko sta v sporu združena organizacija in delavec, lahko delovna skupnost nudi pravno pomoč samo združeni organizaciji, ker je ta njena ustanoviteljica, združenemu kmetu in delavcu pa lahko delovna skupnost nudi pravno pomoč v vseh drugih primerih, to je v civilnih, kazenskih, nepravdnih zadevah ipd.

Dogovor o notranji arbitraži na posvetu sploh ni bil obravnavan v povezavi z delovno skupnostjo pravne pomoči in slednja po tem aktu nima nobenih takšnih pristojnosti, kot ji jih pritika avtor članka. V arbitražnem postopku, v katerem se rešujejo spori med združenimi organizacijami, opravlja delovna skupnost samo strokovno tehnično delo, v sami arbitraži pa odločajo arbitri, ki jih ozvali delavski svet SOZD. V primeru spora med združeno organizacijo in delavcem, je naloga delovne skupnosti, da poskuša spor rešiti mirnim potom, v kolikor pa takšna rešitev ni možna, je seveda dolžna zastopati interese združene organizacije.

Kar se tiče financiranja delovne skupnosti pravne pomoči, je bila na posvetu postavljena dilema, ali se lahko delovna skupnost financira na podlagi sporazuma o svobodni menjavi dela, ali pa se ne bi morala morebiti financirati iz dohodka pridobljenega z zaračunavanjem storitev po odvetniški tarifi. Na to vprašanje sta zelo določno odgovorila predsednik sodišča združenega dela SR Slovenije tov. Pernuš in sodnik tega sodišča tov. Domjan, ki je bil istočasno tudi avtor Zakona o pravni pomoči in sicer, da je ta delovna skupnost, delovna skupnost združenega dela in da se je zato dolžna financirati na podlagi svobodne menjave dela, oz. samoupravnega sporazuma, ki ga ima sklenjenega v ta namen z združenimi organizacijami in ki je bil ugodno ocenjen.

Niti z besedo na posvetu ni bila omenjena trditev, ki jo navaja avtor v članku, češ, da delovna skupnost po eni strani dobiva dohodek s svobodno menjavo dela in po drugi strani zaračunava stroške po 30 % znižani odvetniški tarifi. Takšna trditev avtorja je grobo izkrivljanje resnice, z namenom očrniti delo delovne skupnosti pravne pomoči SOZD ABC Pomurja in ji prizadejati moralno in materialno škodo. Na posvetu je bilo povsem jasno povedano, da delovna skupnost stroške postopka, ki so ji prisojeni s strani sodišča, posebej evidentira in jih bo uporabljala za plačilo nujenja pravne pomoči posameznim delavcem oz. združenim kmetom, glede katerih bo dobila mnenje pristojnega organa združene organizacije, da naj jim tudi brezplačno pravno pomoč. Vsa ta sredstva so doslej šla združenim organizacijam in je s tem bil avtomatično znižan prispevek posamezne organizacije iz svobodne menjave dela. Trditev v članku, da si delavci delovne skupnosti pravne pomoči ves tla ustvarjajo dohodek obdržijo zase, kot tudi, da imajo najvišje osebnih dohodke v SOZD ABC Pomurja, ni bila na posvetu niti z besedico omenjena in je plod avtorjeve domišljije. Osebnih dohodki v delovni skupnosti se delijo na podlagi SaS, ki velja za delavce vseh štirih delovnih skupnosti SOZD ABC Pomurja in ti osebni dohodki še daleč ne dosegajo najvišjih osebnih dohodkov v ostalih delovnih skupnostih SOZD in tudi ne najvišjih osebnih dohodkov v združenih organizacijah.

Da si avtor članka niti ni na jasnem o tem kaj piše, izhaja iz predzadnjega odstavka članka, kjer trdi, da bi delovna skupnost morala imeti z združenimi organizacijami urejeno svobodno menjavo dela, v predhodnem odstavku pa ugotavlja, da „delavci za njo združujejo“ sredstva na osnovi svobodne menjave dela. Ob tem je na posvetu res bilo postavljeno vprašanje o tem, ali lahko sodišče prizna odvetnikom delovne skupnosti pravne pomoči stroške postopka pred sodiščem, kadar gre za spor z delavcem posamezne združene organizacije. Tudi na to vprašanje je bilo zelo določno odgovorjeno, da lahko sodišče prizna takšne stroške, če je delavec s svojim ravnanjem zakrivil, da je prišlo do postopka in do stroškov, ki so s tem nastali delovni skupnosti. Vprašanje torej ni bilo postavljeno tako, kot ga prikazuje avtor članka, češ kakaj morajo delavci združenih organizacij poleg tega, da iz svojega dohodka financirajo delovno skupnost, plačati še stroške zastopanja po odvetniški tarifi, če delavce zastopajo v njihovih zasebnih zadevah, saj združene organizacije ne združujejo sredstev na podlagi svobodne menjave dela z delovno skupnostjo pravne pomoči za to, da bi ta nudila brezplačno pravno pomoč njihovim delavcem, pač pa za svoje potrebe. Zaradi tega mu tudi mora biti jasno, kot je jasno vsem tistim delavcem in kmetom, ki jih delovna skupnost zastopa pred sodiščem v njihovih zasebnih zadevah, da so opravljeno delo dolžni plačati sami. SaS o svobodni menjavi dela, pa je tudi določeno, v skladu z Zakonom o združenem delu, na kakšen način nosi delovna skupnost rizik, oz. kako se to odraža pri njenem dohodku.

Avtorju je dobro znano, da je delovna skupnost bila ustanovljena predvsem za potrebe organizacij združenih v SOZD ABC Pomurja in da je dolžna predvsem tem nuditi pravno pomoč. Zato je potrebno vsako korist, ki jo doprinese ta delovna skupnost združenim organizacijam, obravnavati predvsem s tega stališča. To pa v vsakem primeru pomeni korist tudi za delavce teh organizacij, kar mora biti jasno tudi avtorju članka, zaradi česar je njegova trditev, da delavci v SOZD ABC Pomurja združenih organizacij izven Pomurja nimajo koristi od delovne skupnosti pravne pomoči, povsem samovoljan.

Vodja delovne skupnosti pravne pomoči
Janez PERS, dipl. iur.

Vpetost sindikata v izobraževalnem procesu

Ena izmed najpomembnejših nalog sindikata na področju preobrazbe vzgoje in izobraževanja je politična akcija za zagotavljanje pogojev pri izvajanju proizvodnega dela in delovne prakse, razvijanje izobraževanja ob delu in iz dela ter kadrovske štipendiranje. To je za nadaljnji razvoj usmerjenega izobraževanja vsakakor bistvenega pomena. Pri tem so tako organizacije združenega dela kot srednje šole pokazale odgovoren pristop, učenci pa izredno zanimanje za spoznavanje delovnega procesa v združenem delu. Ob dejstvu, da priprave na izvedbo proizvodnega dela in delovne prakse za drugi letnik usmerjenega izobraževanja kasnije, bo treba ugotoviti, ali je dovolj usposobljenih inštruktorjev, medtem ko mora biti v delovnih organizacijah zadostno število sposobnih organizatorjev proizvodnega dela in delovne prakse ter jih ustrezno nagraditi.

To je eden od pglavitnih poudarkov s seje predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov v Murski Soboti, ko so obravnavali gradivo o izvajanju srednjega usmerjenega izobraževanja v Pomurju, upoštevajoč razmere v murskosoboški občini. V razpravi so se med drugim zavzeli, da morajo vse štipendije biti v funkciji kadrovske potrebe, zaradi česar bo nujno pregledati upravičenost pri dodeljevanju štipendij in diferencirati njihovo višino. Pri tem bi naj večjo vlogo odigrale tudi osnovne organizacije zveze socialistične mladine in krajevne skupnosti. Člani predsedstva OS ZSS so tudi poudarili, da mora kadrovska problematika postati dejansko ena od važnih nalog vseh samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij v delovnih kolektivih, pri čemer kaže v večjih organizacijah ustanoviti kadrovske službe.

V zelo plodni razpravi so omenili še vrsto drugih, a nič manj pomembnih področij dela, ki jih čakajo pri doslednem uresničevanju smotrov in ciljev srednjega usmerjenega izobraževanja v murskosoboški občini, čemur nameravajo prav v sindikatih nameniti znatno več pozornosti kot doslej. Ob tej priložnosti so tudi ugodno ocenili potek družbenopolitičnega izobraževanja v letošnjem polletju in sprejeli pobudo za enotni program vseh družbenopolitičnih organizacij v občini v okviru medobčinskega študijskega središča, upoštevajoč nekatere specifične naloge sindikatov.

Milan Jerše

Ob obisku Janeza Zemljariča v soboški Mesni industriji

Večja proizvodna in izvozna ekspanzija

Kako iz nastalega položaja in kako v prihodnje reševati problematiko pomurske mesne industrije — to je bila osnovna tema pogovora ob obisku predsednika republiškega izvršnega sveta Janeza Zemljariča v DO Mesna industrija v Murski Soboti. Problemi, s katerimi se ta delovna organizacija srečuje, pravzaprav niso novi in tudi ne specifični za soboško mesno industrijo, saj se s podobnimi težavami srečujejo domala vsi podobni mesnopredelovalni obrati v Jugoslaviji. Osnovni vzrok za nastali položaj je iskati v disparitetah med nabavnimi cenami goved in prašičev ter prodajnimi cenami mesa, vendar s to razliko, da ponekod nastalo izgubo rešujejo z večjo mero posluha, drugod pa kljub dogovarjanjem in iskanjem najustreznejših rešitev ne morejo najti skupnega jezika.

Ko so se v Pomurju odločili za investicijo v novo klavnico, katere predračunska vrednost je takrat znašala 220 milijonov dinarjev, klavnica pa ima tudi kompletno izvozno registracijo, so svojo odločitev utemeljevali z domačo surovino, prav tako pa bi klavnica, če bi ostala tedanja razmerja cen med surovino in izdelki, ustvarjala letno še 200 milijonov dinarjev poslovnega

sklada. Ker pa se je razmerje med cenami od takrat bistveno spremenilo, soboška Mesna industrija že od leta 1974 posluje z izgubo in tako je samo v lanskem letu znašala dispariteta na račun cen 298 milijonov dinarjev. Da so v okviru delovne organizacije pa tudi SOZD ABC Pomurka usmerili vse sile v razreševanje tega problema, dovolj zgovorno priča že podatek, da je znašala izguba v lanskem letu le 107 milijonov dinarjev, ostalo razliko v dispariteti pa so pokrili z notranji mi ukrepi. Kljub temu pa vsa lastna prizadevanja ne morejo rešiti pomurskih mesa in je treba iskati izhod v nekaterih sistemskih rešitvah. Podatek, da se 80 odstotkov pomurske kmetijske proizvodnje troši izven Pomurja in zato brejmena za razreševanje nastale problematike ne more v celoti prevzeti le pomursko gospodarstvo, naj zato ne izzvni kot očitek pač pa kot spodbuda za hitrejšo reševanje nakopičenih problemov.

Med ukrepi, ki jih predlagajo pomurski kmetjci, velja omeniti ureditev paritetnih odnosov med kmetijstvom in industrijo ter znatno znižanje cene kmetijskega enotnosti jugoslovanskega trga, vzpostavitev realnih

cen mesa in sistemske pokrivanje razlik med proizvodnimi cenami živine in cenami mesa. Zlasti slednje je za soboško Mesno industrijo najpomembnejše, saj prodaja meso v 36 slovenskih občin, od teh pa so le pomurske občine zagotovile sredstva za pokrivanje nastalih razlik na račun disparitete cen.

Po mnenju Janeza Zemljariča je ena od rešitev tudi v večji proizvodni in izvozni ekspanziji, ne kaže pa tudi odlašati s pripravo projektov za izgradnjo predelovalnih kapacitet, ki bodo usmerjene v izvoz. Povečanje gotovih izdelkov v deležu proizvodnje je bil že doslej eden od bistvenih sanacijskih ukrepov, pa tudi izvoznih usmeritev so dali v Mesni industriji prioriteto. Tako že znaša delež Mesne industrije v pomurskem kmetijskem izvozu 80 odstotkov, 75 odstotkov izvoza pa odpade na konvertibilno tržišče. Ob vseh ukrepih za sanacijo soboške Mesne industrije pa bi kazalo proučiti tudi odpis sanacijskih kreditov, saj obveznosti iz preteklosti močno obremenjujejo poslovanje te delovne organizacije.

Več o težavah v Mesni industriji pa v prihodnji številki.

L. Kovač

STIKI SE ŠIRIJO

Stiki med Domovinsko ljudsko fronto Železne županije v sosednji Ljudski republik Madžarski in pomurskim medobčinskim svetom SZDL se v zadnjih letih vse bolj uspešno razvijajo in se širijo tudi na druga področja, kot so kultura, šport in celo gospodarstvo. To je bila ena izmed osnovnih ugotovitev ob četrtkovem obisku delegacije DLF iz Železne županije v Murski Soboti, ki jo je vodil sekretar Imre Mesáros.

Goste iz Madžarske je najprej sprejel predsednik pomurskega medobčinskega sveta SZDL Maks Rojs, na

Z obiska delegacije Domovinske ljudske fronte Železne županije v Zavodu za časopisno in radijsko dejavnost, M. Soboti (Foto: J. G.)

skupnem pogovoru predstavnikov obeh organizacij pa so namenili največ časa oceni dosedanjega sodelovanja in programu nadaljnjih stikov.

Delegacija je nato obiskala Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Soboti, kjer so jo seznanili z dejavnostjo zavoda, predvsem pa z informiranjem za pripadnike madžarske narodnosti v Pomurju. Kot je dejal glavni urednik in direktor Stefan Dravec, zavod že več kot 20 let izdaja samostojni tednik v madžarskem jeziku Nepujsag

in prav toliko časa deluje tudi madžarski program na Radiu Murska Soboti. Oba informativna medija kljub velikim težavam dokaj uspešno opravljata svoje poslanstvo. V razpravi pa so se med drugim menili, da bi bilo dobro in koristno, če bi z znova spostavitvijo sodelovanja z uredništvom časopisa Vas—Népe, ki izhaja v Szombathelyu.

Goste iz Železne županije so zatem obiskali še srečanje s šolskim center v Murski Soboti.

JOŽE GRA

od tedna

Gornja Radgona — Na zadnji seji IS SO so obravnavali sanacijski program že kroničnega zguharja v občini — podjetja za gradbene in komunalne storitve, gornjeredgonske Komunele. Beseda pa je še tekla o dopolnjevanju sredjeredgonskih planov, poročilo o gospodarjenju lovskih družin v občini in nekaterih drugih zadevah. Sprejeli so tudi okvirni program svojega dela za letošnje tretje trimesečje.

Gornja Radgona — Na drugi seji so se sestali člani občinske zdravstvene skupnosti. Na njej so spregovorili o uresničevanju zdravstvenega varstva v občini, ki se ubada s težkimi denarnimi izgubami in stanjem v regiji. Razpravljali pa so tudi o novi organiziranosti SIS družbenih dejavnosti, natančneje o bodočem delovanju skupnih strokovnih služb.

MOSTJE—BANUTA. Največji problem teh dveh krajev, ki spadata v eno krajevno skupnost, je telefonija. Popraviti bi bilo potrebno tudi staro osnovno šolo. Želeli bi, da bi tisti, ki so gradili vodni zadrževalnik, poravnali tudi škodo na cestah, ki so jih uporabljali, ali jih vsaj uredili, da bi bile takšne, kot so bile prej. Na enem izmed sestankov so zahtevali, naj delegati, ki hodijo na seje skupščine, dobijo celovite odgovore.

LENDAVA. Na posvetovanju s sekretarji osnovnih organizacij ZK in predsedniki komitejev za splošno ljudski odpor in družbeno samozasčito s področja negospodarstva so razpravljali o prednostnih nalogah, ki so bile sprejete na 9. kongresu ZKS in oblikovanju kratkoročnih delovnih programov. Posebej so se dogovorili o nalogah pri uresničevanju aktivnosti komitejev za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozasčito. Ugotovili so, da delo teh komitejev še ni povsod dovolj učinkovito.

LENDAVA. V minulem letu se je civilna zaščita v lendarški občini razvijala skladno z načrtovanimi nalogami in cilji srednjeročnega plana razvoja. Število obveznikov enot in štabov se je povečalo za 0,20 odstotka, tako da je sedaj vanjo vključenih prek 3000 oseb ali 13,35 odstotka od celotnega prebivalstva iz občine. Največ pozornosti so namenili usposabljanju obveznikov, saj so pripravili 12 tečajev, ki jih je obiskalo 300 obveznikov civilne zaščite.

LENDAVA. Delovna organizacija INA-Nafta si že dalj časa prizadeva odpreti obratno zdravstveno ambulanto, kar izvršni svet občinske skupščine sicer podpira, vendar pa vztraja na stališču, da zaradi tega ne bi smelo priti do delitve opreme z zdravstvenim domom, saj bi to slabo vplivalo na ostale zavarovance. Obratno zdravstveno ambulanto naj bi predvidoma odprli v letošnjem letu.

do tedna

HOTEL „LIPA“ LENDAVA

vas vabi na prijetne

večere ob glasbi

Igra madžarski ansambel „Panonija“ iz Som bora madžarske in staromestne pesmi vse do konca avgusta.

Med ostalimi specialitetami vam nudimo ob sredah ribe, ob petkih pa gibanice.

Vljudno vabljeni!

Kako se bomo letos greli?

Z dejstvom, da premogovniki vse bolj zmanjšujejo dobavo premoga za široko potrošnjo, se iz dneva v dan soočajo tudi v vseh štirih pomurskih občinah. Rudniki navajajo kot glavni vzrok za takšno, dokaj težavno stanje predvsem zastarelost premogovniške opreme in izčrpanost sedanjih rudniških kopov. Nekateri premogovniki so sprito prepočasna reševanja nastale problematike že začeli ustavljati dobavo premoga kupcem, drugi pa to glasno navedujejo. Kot kaže nič kaj rožnata trenutna situacija na tem področju preskrbe prebivalstva, je edinole zagotovilo za dobavo premoga v letošnjem in prihodnjih letih sovlaganje sredstev v razvoj rudnikov. Vprašanje pa je, če so vsi resnično zmožni prenesti dodatna finančna bremena?

V temeljni organizaciji Markur veletrgovine Potrošnik v Murski Soboti, ki oskrbuje celotno murskosoboško občino, pravijo, da so že lansko leto prejeli skoraj polovico manj premoga kot leto prej. V letu 1980 so namreč razpolagali z 13190 tonami rjavega premoga, lansko leto pa komajda z 7560 tonami. Največji delež predstavlja dobava iz rudnika Ugljevik, in sicer 2485 ton, ostale količine pa so dobili iz Zasavskih premogovnikov in rudnika Banoviči. Znatno ugodnejša pa je bila dobava lignita, predvsem iz velenjskega rudnika, nekaj pa tudi iz premogovnikov v Srbiji in Bosni in Hercegovini. Izhajajoč iz prodanih količin premoga in ugotovljenih interesov je razvidno, da znašajo potrebe

26 tisoč ton; od tega 14 tisoč ton rjavega premoga in 12 tisoč ton lignita. Sprito pomanjkanja kurilnega olja pa lahko pričakujemo še večje povpraševanje po premogu.

Čeprav so v letošnjih prvih štirih mesecih še nekako dobivali potrebne količine

iz bosansko-hercegovskih rudnikov.

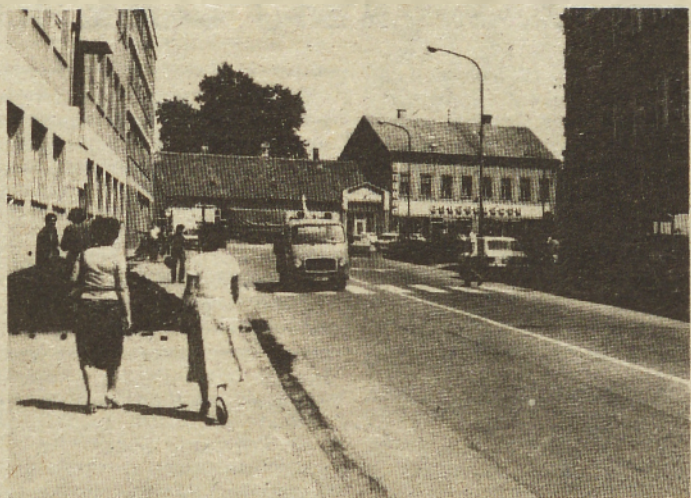
Podobna kritična situacija je tudi v ostalih pomurskih občinah.

V gornjeradgonski občini so lansko leto rabili 11 tisoč ton premoga, letošnje potrebe pa ocenjujejo na okrog 12 tisoč ton. Doslej so dobili

dobili manjše količine premoga kot lansko leto, pri čemer čutijo zlasti velik izpad pri dobavi lignita, saj ne morejo zadovoljivo oskrbovati potrošnikov.

V letošnjem letu bi v Pomurju potrebovali od 56 do 65 tisoč ton premoga, vendar je veliko vprašanje, kolikšne količine bodo dejansko dobavljene. Zaenkrat še niso znani vsi zahtevki premogovnikov za sovlaganje, kar seveda onemogoča jasnejšo predstavlo o dokončni kreditnih sredstvih, ki bi jih naj zagotovili porabniki. Trenutno tanje kaže, da bi morali poskusi še okrog 30 odstotkov manjkajočih sredstev za sovlaganje v posameznih pomurskih občinah, kar bi naj skupno proučili v okviru izvršnih svetov skupščin občin, trgovine in medobčinske gospodarske zbornice za Pomurje, katere odbor za tržišče, cene in preskrbo je zavzel takšno stališče. Posebej zato, ker bo treba tudi pokriti razlike v obrestni meri med obrestmi, ki jih prejema rudniki in obrestmi bančnih ustanov. Dodatno pa se odpira možnost izhoda iz nič kaj rožnate situacije po dogovoru z rudnikom Kolubara, ki je pripravljen dobaviti znatne količine premoga REK Velenje, od koder bi lahko v Pomurje dobili nekaj več vrst komercialnega premoga. Znova pa se je pokazalo, da moramo v pomurskih občinah čim bolj pospešiti ustanovitev samoupravnih interesnih skupnosti za oskrbo, v okviru katerih bi se zbirala sredstva za zagotovitev naložb tudi v premogovnike.

Milan Jerše

Čeprav sonce močno pripeka, velja že sedaj resno razmisliti o tem, kako se bomo greli v zimskem času. Foto: M. Jerše.

premoga, pa se je dobava v preteklem mesecu občutno zmanjšala iz vseh rudnikov. Vedeti je treba, da za dobavo v letošnjem letu rudniki, razen Zasavskih premogovnikov z 900 tonami, niso podpisali pogodb, kar pomeni, da se z dobavitelji dogovarja sproti, s čimer seveda ni zagotovljena normalna količina premoga. Po napovedih sodeč pa je iz slovenskih rudnikov moč pričakovati le minimalne količine, medtem ko brez sovlaganja ni obetov

komajda 1,5 tisoč ton premoga, pri čemer opozarjajo na izsiljevanja rudnikov s sovlaganji, marsikdaj pa so morali prevzeti tudi količine manj kakovostnega premoga. V lendarški občini pa bi letos potrebovali med 12 in 15 tisoč tonami premoga, po sporazumu z Dom-Smreka iz Maribora, ki je glavni dobavitelj za celotno Pomurje, so prejeli doslej borih 3,5 tisoč ton premoga. Tudi v ljutomerski občini ugotavljajo, da so v prvih mesecih letošnjega leta

PO NAŠI USTVARJALNOSTI

Zahtevne raziskovalne naloge

Delovna telesa (odbori) skupščin samoupravnih interesnih skupnosti v novi sestavi se že sestajajo. Med prvimi so se dobili člani odbora za družbeno planiranje in svobodno menjavo dela pri občinski raziskovalni skupnosti v Murski Soboti. Pravzaprav je šlo že za drugo sejo, na njej pa so razgrnili poročilo o poteku lanskim in letošnjim raziskovalnim nalog, ki jih sofinansira omenjena skupnost. Prečesali osnutek pravilnika o podeljevanju nagrad

najboljšim inovatorjem v občini in pretresli predlog za ustanovitev krožkov za izboljšanje proizvodnje v organizaciji združenega dela.

Najbolje bo, da se kar razgledamo po predloženih raziskovalnih nalogah, za katere so že tudi sklenjene pogodbe, določena vrednost in viri finansiranja ter roki za izpeljavo.

Tod Gradbeništvo delovne organizacije Sobota je opravil raziskavo zalag gramozu in peska v Krogu.

Živnorojsko-veterinarski zavod za Pomurje naj bi do začetka letošnjega oktobra izdelal program razvoja sadjarstva na goričkem. Zavod za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti pa do konca prihodnjega leta analiziral prestrukturiranje gospodarstva v občini. Slednja je ob enem najboljše naloge, tako po vsebini kot gnotni vrednosti (nekaj nad milijon dinarjev), vendar pa v

niso sklenjene ustrezne pogodbe — naj zgolj naštejemo! (Naslovi so delovni in povzeti dobesedno.) Vpliv prehrane visoko produktivnih krav v kooperacijski proizvodnji na reprodukcijske sposobnosti molznic, siliranje pesnih rezancev kot nadomestek koruzi oziroma koruzni silazi v prehrani goved, raziskava ribištva na reki Muri, keramično-tehnološke raziskave glin in novega ležišča in

KROŽKI ZA IZBOLJŠANJE PROIZVODNJE

Republiški zavod za produktivnost dela in gospodarska zbornica Slovenije sta pred kratkim dala v javnost brošurico z delovnim naslovom Krožki za izboljšanje proizvodnje. S krožki so mišljene skupine 5 do 12 delavcev enakih interesov pri delu, ki opravljajo podobne delovne naloge in ki se prostovoljno redno sestajajo, da bi sistematično ugotavljali, analizirali in reševali probleme iz neposrednega delovnega procesa. Dobesedno: »Očitno je, da je v organizacijski strukturi organizacij združenega dela potrebno ustvariti delovne oblike, v katerih bodo delavci kljub tehnološki togosti tekočih procesov, po svoji sposobnosti in nagljenosti do določene problematike, lahko v največji meri in brez (formalnih) zadržkov ustvarjalno sodelovali v oblikovanju delovnega procesa, organizacije dela, izboljševanju izdelka, ustvarjanju klime in zavesti združenega dela in s tem odločilno vplivali na ostanje ciljeve, ki si jih kot samoupravljavci zadajajo s sprejetjem gospodarskih načrtov.«

Ce prav razumemo, je posredi pobuda, ki naj bi pomenila kakovosten korak naprej pri podružljanju inovacijske dejavnosti, saj je na tem področju ničkoliko vseh mogočih zavor in preprek. Poznavajoč razmere si upamo trditi, da bi jih lahko kaj hitro vpeljali v Panonji, Gorenje-Elradu, Radenski, Avtoradgoni in še kje.

njej — kot so se je zavzel odbor — nimajo kaj iskati »zgodovinski« podtki.

Občinska skupnost za cestno in komunalno dejavnost bo do konca letošnjega oktobra raziskala zajetje pitne vode v Krogu, kmetijski šolski center v Rakičanu pa bo proučil možnosti in načine pridobivanja beljakovinskih koncentratov za prehrano živine. Kulturni center načrtuje izpeljavo treh projektov: drugo in tretjo fazo arheoloških izkopavanj v Dolnjem Lakošu in raziskavo še nedognanih dogodkov iz NOB.

To pa še zdaleč niso vse naloge, ki jih letos in v prihodnjem letu nameravajo izpeljati pri občinski raziskovalni skupnosti v Murski Soboti. Preostale, za katere še

raziskovalna dejavnost na šolah.

V pripravi je tudi posebna republiška raziskovalna naloga, v katero naj bi se vključile vse občinske raziskovalne skupnosti v Sloveniji, v njej pa bi interdisciplinarno obdelali možnosti za proizvodnjo otroške hrane iz mleka in mlečnih izdelkov. Predračunska vrednost je precejšnja, že zdaj pa je moč reči — kot smo slišali na odboru — da gre za proizvodnjo, ki bo pomembno prispevala k prestrukturiranju gospodarstva. Po predvidevanjih naj bi ustrezen objekt (tovarna) stal na območju soboške občine, vendar bo potrebno vse še temeljito preudariti in raziskati.

B. Žunec

mala anketa

Veselje in znanje za delo na kmetiji

Šolsko leto se je tako rekoč že končalo, saj bo jutri zadnji dan pouka. Učenci osmih razredov osnovnih šol in zadnjih letnikov srednjih šol pa so se postavili od učilnic že pred dvema tednoma. Vsem pa je zdaj najbolj pri srcu beseda počitnice. Za marsikoga bo to čas brezskrbnih dni, vendar pa življenje postaja za vsakega bolj resno, v razposajeno mladost se vrinjajo skrbi, kaj bo s prihodnostjo. Ene čaka nadaljnje šolanje, drugi si bodo poizkušali najti zaposlitev v tej ali oni delovni organizaciji, vse bolj pa med mladimi dozoreva spoznanje, da tudi zemlja potrebuje njihove roke in znanje, ki si ga pridobijo v šoli. Nekoč je bilo tako, da, če si se slabo učil, so ti rekli, boš pa dober za motiko, kramp in lopato; torej boš ostal doma in delal na polju. Dandanes je že marsikdo spoznal, da brez znanja na kmetiji ne moreš dobro gospodariti. Zato se vse več mladih, ki nameravajo ostati doma, odloča za nadaljnje usposabljanje v kmetijskih šolah. O tem smo se pogovarjali tudi z današnjimi anketiranci.

JOŽE PARTL iz Borejca:

»Brez oklevanja sem se odločil, da bom šel v srednjo kmetijsko šolo, ker bi si rad pridobil čimveč znanja za delo na kmetiji. To me že sedaj zelo veseli. Obdelujemo okrog 10 hektarjev zemlje, za kar imamo na razpolago skoraj vso strojno mehanizacijo, ki pomeni zame neke vrste konjiček; zelo me namreč mika delo z različnimi stroji. Naša kmetija je sicer preusmerjena. Redimo krave molznice in tudi pitance ter plemenske svinje. Moja želja je, da bi končal srednjo kmetijsko šolo, nato pa — ali bom ostal doma ali pa nadaljeval usposabljanje za agronoma.«

JOŽICA SINIC iz Apač:

»Vem, da se dekleta nerada odločajo, da bi po končani šoli ostala doma na kmetiji. No, jaz pa sem med tistimi, ki imajo za delo na zemlji posebno veselje. Zdaj obiskujem že 3. letnik srednje kmetijske šole v Rakičanu in mislim, da je vsakemu kmetovalcu znanje še kako potrebno. Mi sicer še nismo preusmerili naše kmetije, s starši pa sem se že večkrat pogovarjala, da bi zgradili hleve za rejo živine. To je predvsem moja želja. Če ne bomo imeli dovolj denarja za naložbo, se bom najbrž poskušala najprej kje zaposliti.«

ANTON OMAR iz Rankovca:

»Tudi jaz obiskujem srednjo kmetijsko šolo v Rakičanu, obenem pa še zdaj, če le morem, pomagam doma. Imamo okrog 8 hektarjev obdelovalne zemlje, sicer pa se ukvarjamo z rejo krav molznic in plemenskih svinj. Mislim, da moje znanje, ki si ga pridobivam v šoli, že sedaj večkrat prav pride. Ko bom končal, nameravam ostati doma, čeprav je poklic kmeta še premalo vrednoten. Upam pa, da se bodo razmere spremenile, kajti pridelovanje hrane postaja vse bolj pomembno.«

ŠTEFAN ANDREJČ iz Murskih Petrovc:

»Najprej sem razmišljal, da bi po končani osnovni šoli ostal kar doma, poklicna svetovalka Šubinskijeva na šoli na Tišini pa mi je predlagala, da bi se vpisal vsaj v skrajšan program kmetijske šole. Tudi starši so za to in mislim, da bo tako res bolje, čeprav so me že zdaj polja bolj mikala kot pa pouk. Ne vem, kaj bi počel brez traktorja in drugih kmetijskih strojev. Oče mi je že večkrat rekel, da mi bo po odsluženju vojaškega roka prepustil gospodarjenje na kmetiji. Če bom končal šolo za kmetovalce, mislim, da bo še kar šlo.«

ZVONKO IVANJŠIČ iz Kokorič:

»Še eno leto in postal bom kmetijski tehnik. Da bi šel v službo? Čemu neki, saj se tudi na kmetiji da dobro živeti. Mi že okrog 10 let ukvarjam s pletanjem govejih pitancev in krav molznic. Letno imamo v hlevih 30 do 40 glav. To delo me precej veseli in mislim, da mi bo znanje, ki si ga bom pridobil v šoli, še kako koristilo. Prav zdaj sem se lotil prvega poizkusa. Na eni izmed parcel smo zasejali stročnice in pričakujem, da bomo s plodovi lahko nadomestili drage beljakovinske koncentrate, predvsem za krave molznice.«

JOŽE GRAJ

Boljše kaže z drvmi in plinom

Problem redne preskrbe prebivalstva z energijskimi viri je še posebej aktualen v murskosoboški občini, kjer živi več kot 65 tisoč ljudi. Čeprav je do glavne ogrevalne sezone še nekaj mesecev, pa kaže že sedaj resno razmišljati o možnosti nabave drv, premoga, plina in drugega goriva, ki bo omogočilo brezskrbno preživljanje mizlih zimskih mesecev. V temeljni organizaciji Merkur veletrgovine Potrošnik v Murski Soboti so nam povedali, da so dobili v letu 1980 okrog 23 tisoč ton premoga, v lanskem letu že samo 18 tisoč ton, medtem ko so v letošnjem letu predvidene potrebe 26 tisoč ton premoga. Pri tem velja poudariti, da imajo s pogodbo zagotovljenih z REK Trbovlje približno 900 ton, za preostale količine potrebnega premoga pa z dobavitelji še nimajo dokončnih pogodb. Za teh preostalih 25 tisoč ton premoga, zlasti iz bosanskih premogovnikov, zahtevajo sovlaganja v nove zmožljivosti oziroma posodobitve.

Sredstva, ki jih zahtevajo od nas, niso majhna, saj znašajo za obljubljenih 7 tisoč ton premoga v naslednjih štirih letih okrog 10 milijonov dinarjev. Trenutna situacija je takšna, da smo do sredine junja prodali približno 10 tisoč ton. Evidentiranih kupcev za letošnje leto je po dosedanjih podatkih okrog 3 tisoč; od teh pa je približno ena tretjina že dobila zahtevane količine premoga. Moram pa povedati, da smo pri tem omejili količine, in sicer rjavega premoga na 2 tona, lignita pa na 3 tona, pravi Ludvik Kumin, direktor TO Merkur veletrgovina Potrošnik.

Kot kaže, pa je situacija znatno boljša z drvmi in plinom, kjer za zdaj ne čutijo pomanjkanja. Zato upajo, da bodo do začetka zimske sezone lahko oskrbeli slehernega kupca. Trenutno je situacija obetavnejša pri plinu, predvsem zaradi tega, ker za zdaj v tem koledarskem obdobju ni večjih potreb po njem. Tako da lahko zadovoljijo vse kupce v murskosoboški občini.

Milan Jerše

V akciji dokazuješ, kdo in kakšen si!

Isti „in medias res“ (v bistvu stvari), brez dlakočenja in ovinkarjenja hkrati. Spočetka se pomenek suče okrog standardnih vprašanj — če bi imeli priložnost, o čem bi govorili na kongresu ali kakšno sporočilo namenja najvišjemu šodu jugoslovanskih komunistov iz Radenske, Mure, sozda ABC Pomurja — zlagoma pa preide k opredeljevanju, zavzetim razčlajevanjem in tehtanju.

Melita Bakračević, absolventka psihologije, predsednica komisije za kadrovska vprašanja pri komiteju občinske konference ZKS Gornja Radgona in vodja kadrovske službe v Radenski, Evgen Horvat, diplomirani inženir, pomočnik direktorja v Kmetijskem gospodarstvu Rakitjan in Jelka Horvat, statistična kontrolorka, članica občinske konference ZKS Murska Sobota, zaposlena v Muri — trije pomurski delegati za 12. kongres ZKJ (med 26. in 29. junijem v Beogradu) se ne izmikajo soočanju.

Ločevati administriranje od administriranja?

Stvarne delovne uspehe premalo vrednotimo in nagradujemo. Pravzaprav nam manjkajo ustrezna in dodelana merila za nagradjevanje (Mimogrede: v uporabi tako imenovanih strokovnih podlag, ki izhajajo iz družbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo se dvomi, če niso polegali.)

„V organizacijah združenega dela menimo, da naraščanje administrativnih kadrov ni zgolj in vedno posledica naših hotenj, temveč čisto in najraje vseh mogočih predpisov, ki jih dobivamo in se jih moramo pridrževati,“ je neposredna Bakračevićeva. „Je pa gotovo narobe, da velikokrat istovetimo širjenje administrativnih služb z načrtnim vzgajanjem in razvijanjem strokovnih kadrov, ki znajo v mnogočem pripomoči k nadaljnjemu razvoju kolektiva,“ takoj pribeje.

Želi biti še prepričljivejša: „Verjemite mi, da bi raje delali bolj enostavno in obenem bolj učinkovito.“

Prav okosteno administriranje v cenovni politiki (zamerljive cene!) jih je v Radenski spravilo na rob poslovne uspešnosti. Navzlic zvečani produktivnosti namreč pada realizacija proizvodnje. Kot v drugih kolektivih se dajejo s pomankljanim surovin in repromaterialov, čeprav se sicer še ni primerilo, da bi moral zato proizvodni proces zastati. Na izvozno-uvoznem področju in še posebej v deviznem poslovanju je zmeda, ki vodi k izsiljevanju (domačin dobaviteljem surovin in repromaterialov plačevati v devizah!), nelojalni konkurenci in še čemu. K sreči zadreže z embalažo zdaj niso več tolikšne, kakor se nedolgo tega, za kar gre zahvala številnim nabiralnim akcijam in odluku zveznega izvršnega sveta — torej vendarle koristen predpis! — o obveznem odkupu embalaže v trgovinskih in drugih organizacijah.

Brez večjega tveganja bi bil za Radensko skupni imenovalec

tak, da na domala vseh tozdih, izvzemši tovarno polnilne opreme, „utripajo rdeči semaforji“ in ne obetajo se ji ravno rožnati časi.

Očitno črnogledost skušamo nekoliko ublažiti in zato želimo s povsem določenimi vprašanji, ki so širšega pomena, dognati, kaj meni Evgen Horvat.

Radiklani ukrepi — stvarnost ali želje?

Zavračanje vsakršnega vmešavanja političnih funkcionarjev v investicijske odlo-

MELITA BAKRACEVIC: „Karieriste v naših vrstah je treba primorati, da postanejo delavci, v nasprotnem pa jih izločijo.“

čitve, predvideno zamenjavanje odgovornih in denarne kazni za vsako zgrešeno odločitev, nadalje, nižji davek na dohodek, ostre sankcije za zgubanje, zmanjšanje števila zaposlenih v administraciji in znižanje inflacije na okrog deset odstotkov. Gre za sila korenite posege in ukrepe, ki jih je pred nedavnim dala v javnost tako imenovana Kraigherjeva komisija oziroma komisija za vprašanja gospodarske stabilizacije zveznih družbenih svetov za družbeno ureditev, gospodarski razvoj in ekonomsko politiko. Zbrani so pod skupnim naslovom Anti-inflacijski program ali Izhodščica dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije.

Izjave delegata za 12. kongres ZKJ Evgena Horvata, ki bo na kongresu tudi razpravljaj, vendar specializirano o kmetijski

problematiko, povzemamo skrajna dobesedno.

Tudi naši politični funkcionarji, se pravi v Pomurju, niso ravnali do napak, spričo svoje velike angažiranosti oziroma mežerske prisotnosti, kot je na nedavnem sestanku s sekretarji komitejev in predsedniki občinskih konferenc ZKS to opredelil predsednik slovenskih komunistov Andrej Marinc. Včasih so se namreč vključevali v odločanje o investicijah tako, da nekatere tovrstne odločitve niso bile dovolj ekonomsko preverjene. Namesto, da bi se potrudili in tudi s svojo avtoriteto zagotovili, da bi delavcem, ki jim gre neodtujljiva pravica odločati o investicijah, prikazali vse dolgoročne in kratkoročne ekonomske posledice. V nasprotnem se kaj lahko zgodi, da se zaletimo in potlej ugotovljamo, da je proizvodnja draga, prav zaradi zgrešene investicije, ki jo imamo morda le nekaj kilometrov stran. Vzemimo za primer vinsko klet.

Na pamet govoriti o takojšnji zamenjavi odgovornih ni sprejemljivo. Prej mora iti za kritično obravnavanje odgovornosti odgovornega funkcionarja, da se skratka obnaša v skladu s tistimi moralnimi normami, ki so tudi za njega veljavne.

Mislím, da lahko nižji davek na dohodek pomeni ustrezno kvaliteto za okrepitev materialne osnove združenega dela, da bo lahko že itak okrnjena sredstva za razširjeno reprodukcijo nekoliko obogatilo. Posredi pa je kajpada tudi zadrževanje vseh vrst porabe: osebne, skupne in splošne.

Pri sankcijah za zgubanje je treba objektivno oceniti, kdaj izgube v resnici nastajajo po krivdi tistih ljudi, ki v neki organizaciji združenega dela delajo, kakor tudi obseg njihove odgovornosti. Treba je videti in pretehtati ali se lahko taka organizacija preusmeri ali se izguba pokrije kako drugače. Nikakor pa je ne bi smeli prepustiti, da životari v negotovosti, kajti delavci si morajo biti na jasnem, da pač proizvajajo nekaj takega, kar se sicer proizvaja z izgubo, vendar mora biti njeno pokrivanje vnaprej zajamčeno.

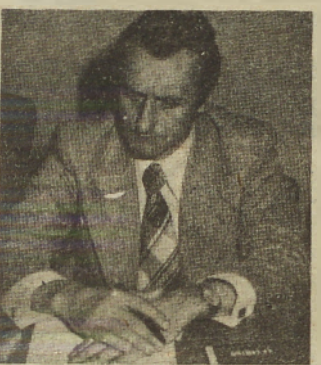
„Tisti del administracije,“ je naglasil Horvat, „ki pomeni dejansko hipertrofijo (bohotno rast), treba zmanjšati. Vsekakor pa je neogibno ločevati med administrativno in proizvodno režijo, saj je slednja po moje včasih še prešibka. Premalo damo nanjo in ne smemo se sramovati, če bo v prihodnje odnos do neposrednega delavca za strojem in tistega, ki išče nove rešitve, skrb za razvoj in podobno, bolj v prid slednjemu. Tako je že namreč drugje v svetu.“

Glede znižanja inflacije na kratko tole: ostala bo lepa želja,

če se bomo do vsega obnašali tako kot v preteklosti. Če bistveno drugače — torej bolj disciplinirano, strokovni in sploh ustrežnejše — potlej smo mirno optimisti.

Javne skrivnosti največjega izvoznika

„Na delavca gledamo celovito. Tekoči trak ga v bistvu v njegovi ustvarjalnosti ne omejuje. Če je bilo pred leti delo za tekočim trakom, spričo enoličnosti asortimana, utrujajoče in „odvisnost“ delavca od delavca velika, je zdaj precej drugače. S posodobljeno opremo in stroji ter zahtevnejšo proizvodnjo tekoči trak ne prihaja več v tolikšni meri do izraza. Zato pa terja usposobljenega delavca, z veliko izkušnjo in znanja. No, seveda pa je treba delavca razumeti s povsem človeške plati. Moram naglasiti, da smo doslej uspevali

EVGEN HORVAT: „Tudi naši politični funkcionarji v Pomurju niso ravnali do napak spričo svoje dokajšnje angažiranosti.“

vse težave in spore sprotno in vedel gladko reševati,“ zlagoma razkrije sicer bolj ali manj znane skrivnosti Murne poslovne uspešnosti Jelka Horvat.

Zgolj preletimo laskave ocene, ki jih je deležen ta kolektiv (največji pomurski izvoznik, je na konici razvoja jugoslovanske tekstilne industrije, pridni delavci, dobri vodilni in vodstveni kadri, pojem evropske kvalitete in podobno), da bi potlej podčrtali zgolj 20-letno izvozno tradicijo in značaj dodelavnih (lohn) poslov ter udeležbo Mure v maloobmejni blagovni menjavi preko blagovnice v Szombathelyju. Se razume, da so tudi tod zaskrbljeni spričo nerednih dobav potrebnih surovin, zlasti pa jim sivi lasje dejstvo, da dobivajo od domačih dobaviteljev

Trajanje mandata je sicer pomembna, ne pa tudi odločilna prava kolektivnega odločanja. Naša naloga je, da z dosledno uveljavitvijo načel kadrovske politike onemogočimo vse pojave, s katerimi smo danes nezadovoljni — politični profesionalizem, krojenje funkcionarjev, sprejemanje sklepov v ožjem krogu, istovetenje državnih in partijskih izvršilnih organov itd. Bistveno je, da posameznik ne more več ostati na istem položaju tudi po deset let. Navzlic možnosti, da bi sprejeli različne rešitve, so v vseh republikah in pokrajinah razen v Sloveniji predvideli enoletni oziroma dveletni mandat funkcionarjev. (Iz predkongresnih razprav o statutu ZKJ)

manj kvalitetne surovine, ki ne ustrezajo standardom za tuje tržišče. Priškrnjene pipe pri uvozu sodobnih strojev in tehnološke opreme povzročajo precejšnje motnje pri tako zahtevni proizvodnji, kakršno opravljajo v Muri za izvoz.

Horvatova gre za tem v širše razmišljanje: „Po moje je lahko vsak zaposleni inovator. Veliko izboljšav niti ne uspemo registrirati. Vse organizacije združenega dela naj nosijo bremena stabilizacije, ne samo posamezniki. Še so rezerve, denimo v organizaciji dela in pa seveda v ljudeh samih.“

Najbolj zamerim, če se v nekem kolektivu, kjer se sicer ubadajo s težavami, zatika pri vodstvu.

Delavce še premalo vprašamo o naložbah. Več bi tudi moralo biti dogovarjanja znotraj občin in med samimi pomurskimi občinami. Tako ne bi prihajalo do podvajanja ali celo potiranja kapacitet. Torej bi morali začeti spodaj in ne zgoraj, če je denimo posredi težja problematika.“

Delegatka, ki so jo za 12. kongres ZKJ izvolili na 9. kongresu ZKS se ne zaustavlja: „Slišala sem, da so pred kratkim v Gornji Radgoni odprli novo klavnico, po drugi strani pa v Murski Soboti nimamo dovolj živine in dela, da bi bile kapacitete polno izkoriščene. Za to niso odgovorni le v kolektivu, marveč tudi višje strukture na ravni občine. Mesna industrija je problem

Resolucija je po mojem mnenju dobro pripravljena za normalen položaj. Vendar položaj ni normalen. Zanj so značilni veliki gospodarski problemi, ki jih mnogi upravičeno ali neupravičeno označujejo kot krizo. Obremenjujejo ga zelo resni problemi, ki niso le trenutnega pomena, pač pa bodo najverjetneje učinkovali vse do naslednjega kongresa. Po mojem mnenju je položaj težji in bolj zapleten kot se (še vedno) kaže v gradivih in delegatskih razpravah, pa tudi v javnosti. Zdi se mi celo, da manjka bolj vsestranska politična ocena o pravi kvalifikaciji gospodarskega položaja in njegovi perspektivi... Bolj kot kdaj prej velja za nas pregovor: »Kdor se na tujo moč zanaša, v situ vodo prenaša.« (Iz predkongresnih razprav Marka Bulca)

republiškega značaja. Podobno se dogaja na področju turizma in gostinstva. Ponavljam: od spodaj bi morali začeti, pri koreninah.“

Pravi, da ni kaj prida govorec in odkrije svojo osebnostno potezo, da namreč več stori v konkretni akciji. Hkrati si sila samokritično počita (ne posipavanje s pepelom!), da bi bila lahko še prizadevnejša članica ZK.

„Ljudje posebnega kova“ — prej in zdaj

Delegatki izzovemo, naj se opredelita še do nekaterih drugih vprašanj. V čem in kako uveljaviti kolektivno delo, odločanje in odgovornost? Kaj sodite o sicer razširjenih razpravah o tako imenovanem mandatarstvu?

Poudarek mora biti na odgovornosti komunistov do izvajanja in izvedbe zastavljenih nalog, kar naj bi bila osnova političnega dela. Pri mandatih kaže upoštevati specifičnosti republik in pokrajin. Obenem velja enkrat za vselej preseči razmišljanje, da

„smo vsi za vse odgovorni,“ kajti to neprijetno diši po oportunistizmu. Odgovornosti dajmo ime in priimek. To bi bil zgled in argument za druge. Odgovornost bi skratka morala biti zasidrana v nas.

V presojo smo dali moralno-politične vrline članov ZK, vodilnih, vodstvenih in strokovnih delavcev. Prvo razmišljanje, ki se ob tem pojavlja, je, da so se svojčas člani partije od večine drugih razlikovali po izraziti skromnosti, odgovornosti, samopožrtvovalnosti, aktivizmu, kritičnosti, disciplini, poštenosti, delovnem poletu, skratka „predanostjo stvari“. Bili so v najboljšem pomenu te besede, „ljudje posebnega kova“. Se vam ne

JELKA HORVAT: „Bremen stabilizacije ne smemo prevažiti zgolj na posameznike, marveč naj jih nosijo organizacije združenega dela.“

dozdeva, da so danes te vrednote in vrline na nek način zbrisane?

Razlogov za to je več. Prednjačijo drugačni pogoji, v kakršnih je prej delovala in zdaj deluje ZK (partija). Prej je bilo potrebno dati vse od sebe, da se je Jugoslavija zmogla ubraniti vseh mogočih pritiskov. Tudi merila za sprejem v ZK so bila ostrejša, medtem ko so zdaj bolj sproščena. Prav zato so se te razlike med nekdanjim in sedanjim likom komunistov začele brisati.

Vskočimo z drugo tezo: mnogi bi nekoga težko identificirali za člana ZK, razen, če vam ne pokaže partijske knjižice ali sklopke, da je komunist posredno, ker recimo opravlja vidnejšo družbenopolitično funkcijo ali odgovornejša dela in naloge in se sicer protistavno — zanje kot pogoj zahtevajo moralno-politične vrline.

Bakračičeva pravi: „Svojčasno bila vrata za sprejem v ZK pripravljena, zdaj so na stečaj odprta. Zato je prišlo med nas nekaj takih — karieristov in podobnih — ki smo si karieristi in podobni. Takšne ljudi jih najmanj želim. Takšne ljudi je treba primorati, da postanejo delavci ali pa jih izločijo. Pravzaprav se kaj hitro sami izločijo.“

BRANKO ZUNEC
Foto: A. Albert

Poglavju Idejnopolično, akcijsko, organizacijsko in kadrovske usposabljanje ZK v osmunku resolucije za 12. kongres ZKJ so v predkongresnih razpravah v naši republiki očitali, da je pisano preveč zviška, da postavlja zvezo komunistov nad delovne ljudi. Za točnost takšne irtidve govori med drugim določilo, da so osnovne organizacije ZK dolžne na primeren način seznanjati ljudi in občane s svojimi ocenami razmer, z rezultati in programi bodočih aktivnosti. To pomeni, da osnovne organizacije zase, v zaprtem krogu, razpravljajo o problemu, potem pa druge delovne ljudi obvestijo o tem, kaj so sklenile. Pri tem so opozarjali na temeljno določilo iz slovenske resolucije 9. kongresa ZKS, ki pravi, da je razno uresničevanje politike zveze komunistov med delovnimi ljudmi in zaupanje v njihovo ustvarjalnost temelj za nadaljnji razvoj in organiziranost ZK.

Ob številnih dopolnitvah, ki so zadevale zlasti idejnopolično usposabljanje in akcijsko povezovanje komunistov — pokazalo se je, da je prav povezovanje komunistov v združenem delu eden osrednjih problemov zveze komunistov, saj brez tega komunisti prevečkrat podlegajo tozdrovski in drugi parcialni-miselnosti — je bilo veliko pripomb na določilo, da mora v procesu kandidiranja in volitev praviloma konkurirati večje število kandidatov, da bi tako zagotovili demokratičen postopek pri predlaganju in izbiri ljudi za vse funkcije. Zavzeli so se za javen in čimbolj demokratičen postopek pri evidentiranju (to je v predlogu resolucije sploh izpuščeno), za demokratičnost v fazi selekcije. Na konkretnih primerih so dokazali neustreznost t. im. odprti list, opozorili pa so tudi, da pri demokratizaciji kadrovske politike v ZK in širše ne gre iz zakona o združenem delu prenašati natečajnega izraza konkurenca.

Pomurski delegati za 11. kongres ZKJ leta 1978

Aleksander Kerčmar, kmetovalec iz Križevca v Prekmurju: »Komunisti bi morali biti bolj delavni, zlasti še v krajevnih skupnostih in delegacijah našega skupščinskega sistema. Kajti, komunist niso samo tisti osem ur v službi, ampak si ves človek. Biti komunist na tekočem, da bi lahko ljudem razložil, zakaj lahko so tudi narobe poučeni, ker jim je kdo tako razložil.«

Karel Cizl, kvalificirani slatinar, zdaj izvršni sekretar komiteja občinske konference ZKS Gornja Radgona: »Poudariti moram, da se ne smemo zapirati v ozke okvire, temveč ustvarjati enotnost, kar se navsezadnje odraža tudi v skladnejšem razvoju vseh republik... Bistveno je, kako bomo uspeli razviti čim bolj odkrite dialoge med samimi delavci v združenem delu in občani v krajevni skupnosti.«

Terezija Sukič, v času kongresa predelavka ene od brigad v Muri: »Glede uveljavljanja dohodkovnih odnosov v našem delovnem kolektivu nismo imeli posebnih problemov. To pa zato, ker smo imeli še pred tem organizirane tozde, še prej pa delovne enote, kjer smo sprotno zasledovali stroške. Tudi nagradjevanje po delu imamo skorajda na vseh delovnih mestih v glavnem urejeno. Nimamo pa ustreznega urejenega nagradjevanja režijskih delavcev, ker pa sedaj proučujemo kajti do konca letošnjega leta ga moramo speljati.«

Maks Rojs, sekretar pomurskega medobčinskega sveta SZDL: »Čeprav so bili doseženi lepi uspehi pri materialni krepitvi krajevnih skupnosti, bo treba v prihodnje vso pozornost nameniti spreminjanju odnosov. Zlasti mora biti manj neplodnih sestankov, znatno več pa neposrednega delovanja z ljudmi. Z reorganizacijo zveze komunistov, ko bodo imeli osnovne organizacije v domača vseh krajevnih skupnosti, bo tudi njihovo delo postalo kvalitetnejše.«

kulturna obzorja

Pokazatelji ankete o kulturnih potrebah

V prejšnji številki Vestnika smo na Kulturnih obzorjih najavili objavo pokazateljev ankete o načrtovanju in uresničevanju kulturnih potreb delavcev, ki jo je izvedla komisija za kulturo pri občinskem svetu Zveze sindikatov Slovenije Murska Sobota. Z odgovori na vprašanja dveh anketnih listov je želela ugotoviti, kako v temeljnih organizacijah združenega dela načrtujejo kulturne potrebe delavcev, kakšno je zanimanje delovnih ljudi za kulturne potrebe, kakšno je zanimanje delovnih ljudi za kulturne prireditve, kakšne novosti so željene na kulturnem področju in do kolikšne mere delavci sami že sodelujejo v kulturnih skupinah. Čeprav sta bila anketna lista razposlana že v prvi polovici preteklega leta, večina od zapisanega velja tudi za letos, kar je eden od poglobitvenih razlogov, da zbir odgovorov na anketna vprašanja objavljamo in sicer s pripombo, da je na prvašnik odgovorilo le pet odstotkov zaposlenih v več kot tretjini vseh temeljnih in delovnih organizacij, ki so anketne lističe prejeli. To pa je tudi zgovoren podatek.

V odgovorih na prvi anketni list je večina delavcev navajala, da občasno obiskujejo kulturne prireditve v kraju, kjer živijo. Le približno 5 odstotkov tistih, ki so odgovorili, je zapisalo, da ne hodijo na kulturne prireditve. Večina zanimajo predvsem gledališke predstave in glasbeni nastopi, nekoliko manjše je zanimanje za folklorne nastope in razstave. Plakati so očitno še zmeraj najbolj razširjeno in učinkovito sredstvo obveščanja. Približno četrtina si želi, da bi jih o kulturnem dogajanju obveščal kulturni organizator. Več kot polovica si želi abonmajski spored in prav toliko jih meni, da bi razstave in podobne prireditve morali komentirati strokovnjaki. V večini odgovorov so zapisali, da so v temeljnih organizacijah združenega dela oziroma delovnih organizacijah imeli v letu 1980 vsaj eno kulturno prireditev; na tej so tudi sami nastopali. Najbolj priljubljeno področje, na katerih bi anketirani želeli sodelovati, sta glasba in folklor. Večina bi si ogledala kulturne prireditve v drugem kraju (kulturni izleti), najraje kvalitetne gledališke, operne in baletne predstave, koncerte klasične glasbe in drugo.

V dobri polovici odgovorov smo zasledili, da delavci preberejo več kot 5 knjig v enem letu, le približno 10 odstotkov tistih, ki so izpolnili anketni list, je zapisalo, da knjig ne berejo. Največ jih prebra zgodovinske romane in povesti, sledijo ljubezenske zgodbe, vojni romani, življenjepisi. Sorazmerno veliko anketiranih sega tudi po pustolovskih zgodbah, detektivkah in kriminalkah, dr. romanih, stripih ter podobni manj vredni literaturi. Večina delavcev si knjige sama kupuje, veliko si jih izposoja v mestni oziroma krajevni knjižnici, zelo malo pa v knjižnici v delovni organizaciji. Mnogi odgovarjajo, da knjižnice v delovnih organizacijah nimajo in si jih želijo. Večina jih obiskuje filmske predstave, gledajo pa tudi

jugoslovanske filme; dve tretjini odgovarjajočih zagotavlja, da so obiskali prireditev v soboški novi galeriji. Kljub temu pa je število tistih, ki niso bili v Galeriji, veliko večje od števila tistih, ki še niso bili v soboškem muzeju.

Z drugim anketnim listom je komisija želela ugotoviti predvsem položaj, mesto, vlogo kulture v delovnem okolju. Na vprašanje, ali so na kakršen koli način ugotavljali kulturne potrebe delavcev in o tem razpravljali, je večina sindikalistov odgovorila, da jih niso posebej razpravljali. Tudi večji delovnih organizacij (Potrošnik, Radenska) nimajo svojih programov, pač pa pripravljajo skupne programe.

Določila o kulturnem življenju in kulturnih potrebah delavcev so v planskih dokumentih (letni plan, srednjeročni program) dokaj splošna, le v nekaj tozidih so razčlenili program, predvideli ustanovitve kulturnih skupin. Tozidi večjih delovnih organizacij (Potrošnik, Radenska) nimajo svojih programov, pač pa pripravljajo skupne programe.

Ker ni programov, v večini primerov tudi niso izločili in namenili sredstev za kulturno življenje delavcev. Vsekakor so spodbudni odgovori pešiče osnovnih organizacij zveze sindikatov, ki zatrjujejo, da so za kulturne potrebe namenili sredstva (do 50.000 din). drugod pa imajo nekaj denarja za kulturne potrebe v skladih skupne porabe.

Tudi ti odgovori kažejo, da stanje na tem področju ni zadovoljivo. Komisija si je na osnovi anketnih rezultatov dopolnila delovni program, saj je jasno, da je potrebno vso skrb posvetiti izobraževanju kulturnih organizatorjev, da bi le-ti lahko prerasli v nosilce kulturnega dela v neposrednih delovnih okoljih, prav tako pa bo z odgovori seznanila delavce v kulturnih ustanovah in jih spodbujala k temu, da bi v največji meri upoštevali zahteve in želje porabnikov. bb

Tretje poletne kulturne prireditve

Z Rock veselico se je pretekli petek v Murski Soboti pričel tradicionalni sklop poletnih kulturnih prireditev, ki imajo v pomurskem središču že tradicijo. Pomenijo nadaljevanje prvega soboškega tedna ljubiteljske kulture in drugega soboškega kulturnega tedna, ki sta potekala lani in predlani. Oba sta bila na idiličnem grajskem dvorišču, ki je tudi letos priložila dogajanje; če bo dež, pa bo za manjše skupine nastopajočih primerna grajska dvorana, za večje pa prenovljena dvorana kina Park, ki je poleg galerije Kulturnega centra osrednja prireditvena dvorana v pomurskem središču.

Nastopu glasbenih skupin: Carski rez, Spray iz Maribora, Kobre iz Lendave, romske skupine Inspiracija, Vodoravno 17 in Spirit band iz Murske Sobotice, ki so uvodno ogrele predvsem mlado publiko soboške poletne kulturne manifestacije, je sledil po programu nedeljski promenade koncert. V ponedeljek pa je bila pravzaprav slovesna otvoritev tretjih poletnih kulturnih prireditev, na kateri je bila slavnostna govornica predsednica občinske zveze kulturnih organizacij Ema Brumen. Zapele sta mladinski pevski zbor osnovne šole Daruta Šumenjaka in mešani pevski zbor Štapan Kovač, zaplesali pa mladi plesalci skupine Brez besed in iz srednje družboslovne ekonomske šole.

V naslednjih dneh se bodo vrstili še večer pesmi in plesov afriških narodov, ki ga posreduje Zveza afriških študentov. Gostovanje bo v petek, 25. tega meseca, v torek 29. junija pa bo gledališki večer s skupino mladih — uspešnih ljubiteljev gledališča iz Puconec — ki se bodo predstavili v režiji Jožeta Gutmana s tragikomedijo Hočete igrati z mano. Četrtek večer bo namenjen pomurski folklori, v soboto, na predvečer dneva borca, pa bo večer srbskih plesov in pesmi, ki ga bodo izvedli pobratimi iz Paračina.

Slovesni govornik sklope prireditve soboških kulturnih poletnih večerov bo predsednik skupščine občine Murska Sobota Martin Horvat.

Kot je razvidno iz zapisanega programa prireditev, bo letos več, oziroma se bodo razpoševale na več kot dva tedna. Organizatorji spremembo pojasnjujejo s tem, da bi naj na prireditve prišlo čim več obiskovalcev, ki bi se ob izgoščenosti kulturnega tedna in zapovrstju prireditev večer za večerom morda ne odločali za obisk. S tem, da so in bodo prireditve ob različnih večerih in tudi različne po izboru in vsebini od gledališkega do večera folklorne in glasbe ter giba — bo zanimanje zanje morda večje kot je bilo v preteklih dveh letih. Tretja bo tako izkušnja več.

Brigita Bavčar

Prazgodovinske naselbine v Pomurju in kmečka hiša v pokrajini ob Muri

Dolg, vendar naslov, ki zgovorno napoveduje zanimivo razstavo, ki je na ogled v razstavnem salonu hotela Radin, posreduje pa jo pokrajinski muzej Kulturnega centra iz Murske Sobotice. Kustosinji Irena Šavel in Vlasta Koren sta na zloženki, ki je izšla ob odprtju razstave, o njej zapisali naslednje:

Razstava Prazgodovinske naselbine v Pomurju ima namen seznaniti obiskovalce s prvimi rezultati terenskih arheoloških raziskovalnih del na prazgodovinskih naselbinah. Je prvi prikaz dobljenega s terenskim sondiranjem leta 1977 v Dolnjem Lakošu, leta 1978 v Gornji Radgoni in leta 1979, na Šafarskem.

Pokrajinski muzej se je na osnovi rezultatov izkopavanja odločil za obsežna in načrtna sistematična raziskovalna dela v vseh treh naselbinah. Od predlani na Šafarskem in od lani v Dolnjem Lakošu.

Na Šafarskem je bila prazgodovinska naselbina na severovzhodnem robu vasice, na vzvišeni terasi z imenom Gradišče. Terasa je pravokotne oblike velika 800 x 500 metrov, ki se na severu dviguje deset metrov visoko nad staro mursko strugo, sedanjost Murico. Na zahodnem in vzhodnem robu je podoba identična z dobro vidnim zemeljskim nasipom. Pri dosedanjih arheoloških raziskovalnih delih je bilo ugotovljeno, da je bilo Gradišče poseljeno v mlajši kameni dobi, v bronasti dobi v času kulture žarnih grobišč in v mlajši železni dobi.

V Dolnjem Lakošu je bila prazgodovinska naselbina severno od vasi na poljih z imenom Oloris. Prostor nekdanjega naselja velik 300 x 200 metrov je po sredini rahlo zvišan in obdan z izsušenimi jarki. Prvi rezultati raziskovanja so pokazali, da je bila naselbina na tem prostoru že okoli leta 1500 pred našim štetjem, to je v času kulture srednje bronaste dobe.

V Gornji Radgoni je bilo prazgodovinsko naselje vzhodno od mesta na grajskem hribu, ki je na južni, vzhodni in zahodni strani položen in sončen, na severni strani pa strmo pada do reke Mure. Pri sondiranju in nadzoru gradbenih del na hribu je bilo ugotovljeno, da je bil hrib poseljen okoli leta 900 pred našim štetjem, ko so se tukaj ustalili anonimni prebivalci kulture, ki ji pravimo žarna grobišča.

Kmečka hiša v pokrajini ob Muri, še do nedavna znani po idiličnih mlinih na Muri, značilnih domačijah in beli noši je svojo podobo v zadnjih desetih letih spremenila. Domovi iz prve polovice 19. stoletja so prava redkost. Žena je svoj dom zaljšala še vse do leta 1930, belila,

okraševala s prepolovljeno repo, krompirjem, na pošpic. Danes pa domačije le belijo in barvajo s fasadnimi barvami.

Kmečka hiša na vasi je spremenila svojo podobo, novogradnje so preplavile vasi, tipične vasi so prenovljene, v pokrajino se vrva gradnja tipskih hiš, lesenih domov je vedno manj, revitalizacija stavbne arhitekture v pokrajini se uveljavlja kot hkratna sanacija in varstvo od načrtovanja nove arhitekture do ohranjanja stare značilne arhitekture na kvalitetah sedanjosti in preteklosti.

Etnološka veda pri načrtovanju prenov vasi proučuje način življenja prebivalstva v vsakdanjem življenjskem utripu. Arhitekturna dediščina je dragocena — nepravilni postopki obnove in nepravilnega varstva jo uničujejo in razvrednotijo.

Želimo ohraniti tipično ljudsko arhitekturo — v vsej njeni lepoti, v vseh njenih značilnostih. Zakon o varovanju narave in kulturne dediščine narekuje spomeniško varstveno zaščito najznačilnejših primerov stavbne arhitekture v Pomurju.

Razstava predstavlja obiskovalcem značilnosti domačij v pokrajini ob Muri, opozarja na njene lepote, karakteristike in preнове, ter obnove stavbne arhitekture zadnjih let.

bb

kulturni koledar

PETEK, 25. JUNIJA

MURSKA SOBOTA — V okviru tretjih poletnih kulturnih prireditev bo ob 20. uri na grajskem dvorišču (če bo deževalo pa v prenovljeni dvorani kina Park večer pesmi in plesov afriških narodov, ki ga je pripravila Zveza afriških študentov.

TOREK, 29. JUNIJA

MURSKA SOBOTA — Na grajskem dvorišču ali pa v grajski dvorani (odvisno od vremena) bo ob 20. uri uprizoritev uspešnice puconskih gledališnikov Hočete igrati z mano. S tragikomedijo Marcela Acharda v režiji Jožeta Gutmana so nas mladi ljubitelji gledališča zastopali na jubilejnim — 25 srečanju gledaliških skupin Slovenije v Škofji Loki.

Razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji kulturnega centra razstavlja likovnik Vlado Sagadin in skupina likovnih ljubiteljev LIKOS.

LJUTOMER — V galeriji Anteja Trstenjaka so razstavljeni dela likovnih pedagogov iz ljutomerske občine.

Prav tako pa je na ogled muzejska zbirka Taborska gibanja na Slovenskem.

LENDAVA — V galeriji Lendava je poleg stalne razstavljen tudi zanimiva muzejska zbirka.

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni Dobra knjiga v Murski Soboti so: priročnik ČEBELARSTVO, ki je delo skupine avtorjev (Francija Javornika, Lojzeta Kastelica, Antona Kranjca, Janeza Miheliča, Edija Senegačnika, Jurija Senegačnika in Uroša Vidmarja) publiciral pa je Kmečki glas iz Ljubljane; knjiga Judith Krantz PRINCESA DAISY, katero je založila založba Obzorja Maribor in monografija LOJZE PERKO, ki ga predstavlja dr. Stane Mikuz, delo pa je izdala Državna založba Slovenije.

Literati pozor!

Zveza kulturnih organizacij Slovenije s sodelavci razpisuje 11. srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov, ki bo letos potekalo v času od 15. septembra do 15. decembra. Obojestransko srečanje bo tokrat devet, potekalo pa bodo v Ptuj, Radovljici, Ljubljani (Moste-Polje), Trebnju, Tolmini, Velenju, Hrastniku, Slovenj Gradcu in Izoli.

Sodelujete lahko vsi pišočji Slovenci, ki svojih del doslej (razen v samozaložbi) še niste izdali v knjižni obliki. Pošljete pa lahko črtice, novele, romane, satire, humoreske, pesmi epigrame, basni, aforizme, dramska besedila, filmske in scenarije za proslave ter kritične prispevke z vseh področij umetnosti. Rok je 20. avgust, naslov kamor naj pošljete svoje prispevke pa: Zveza kulturnih organizacij Slovenije, Kidričeva 5, Ljubljana, s pripisom: Za 11. srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov. Izbrani — po presoji tričlanske komisije — najboljši avtorji bodo po območnih srečanjih imeli možnost sodelovati na republiškem srečanju, ki bo v februarju 1983. leta. bb

Beltinski folkloristi v Slovenski Bistrici

Preteklo nedeljo je bila v kulturnem domu v Slovenski Bistrici revija slovenskih folklornih skupin, kjer jih je trinajst iz cele Slovenije predstavilo štajerske, belokranjske, gorenjske, srbske in prekmurske plesne.

Plesalci so bili večinoma iz osnovnih šol, med njimi tudi skupina iz Črenšovca in Turnišča, revije pa se je udeležila tudi starejša folklorna skupina iz Beltince s Kociprovo bando, ki je program popestrila še z nekaj madžarskimi pesmimi.

Udeležence pa je zelo razočarala slaba udeležba, še posebej zato, ker je bila prireditev kvalitetna in vredna obiska.

CVETKA WEINDORFER

Spodbudnejši dosežki pomurskih inšpekcij

Kot je znano, so v letu 1980 vse štiri pomurske občine sprejele odlok, s katerim so ustanovile Upravo za inšpekcijske službe občin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota, kot samostojen medobčinski upravni organ. S svojim delovanjem pa je ta uprava začela v bistvu s prvim januarjem 1981, s čimer so bile uresničene večletne priprave in priporočila raznih republikanskih, družbenopolitičnih in državnih, predvsem zato, ker ravno združevanje inšpekcijskih služb v Pomurju omogoča kvaliteten nadzor in uspešno delovanje. Torej ne gre štet zgolj kvantiteto, ampak predvsem kvaliteto del, kjer se morajo v večji meri uveljaviti strokovnost, racionalnost in učinkovitost. Namen inšpekcijskega nadzorstva je predvsem v ugotavljanju spoštovanja zakonitosti, saj s tem posredno vplivajo na varovanje družbenega premoženja, varstvo zdravja in življenja in podobno, kar pomeni, da gre za čuvanje javnega ali družbenega interesa.

Čeprav je od ustanovitve uprave za inšpekcijske službe pomurskih občin minilo šele poldrugeto leto, pa so v tem času nedvomno doseženi določeni kvalitetni premiki. Med drugim so opravili samoupravno organiziranost, postavili boljšo notranjo organizacijo dela, navezali pa so tudi dobre stike s posameznimi izvršnimi organi skupščin občin. Uprava združuje kar 17 vrst inšpekcij, ki so v preteklem letu imele zares ogromno dela, poleg tega pa so se morale soočiti s kadrovskimi težavami pri nekaterih službah. Navzlic temu in čeprav so nekateri izmed inšpekcij bile ustanovljene šele lansko leto, kot npr. inšpekcija parnih kotlov, pa so celo presegli zastavljeni program. Trenutno so izpopolnjene vse inšpekcijske službe, razen že omenjene inšpekcije parnih kotlov, inšpekcije za javne ceste, inšpekcije cestnega prometa in komunalne inšpekcije.

Za lansko leto je Uprava za inšpekcijske službe pomurskih občin pripravila obsežno poročilo za vse izvršne svete skupščin občin, kar so obravnavale tudi delegatske skupščine. Povsod so opravljeno delo inšpekcijskih

služb ocenili za zadovoljivo, vendar pa so ugotovili, da je poldrugeto leto še prekratko obdobje za doseganje kakih večjih uspehov. Brez dvoma pa je uspeh že to, da enakomerno pokrivajo področje vseh štirih pomurskih občin. Tako, recimo, je zlasti opazen napredek pri urbanistični inšpekciji, kjer pred leti ni bilo te službe v nobeni izmed občin, kasneje le v gornjeradgonski občini, od sedaj naprej pa je z omenjeno službo pokrito celotno Pomurje. Upoštevajoč težavnejše pogoje gospodarjenja so v inšpekcijskih službah tudi poskušali najti pravo mero za določene odločitve, zato so se marsikje oslanjali na preventivno delovanje. Pomembno je, da so v svoje delo vse bolj vključevali samoupravne organe, predvsem pa samoupravno delavsko kontrolo, v posameznih organizacijah združenega dela. To je omogočilo lažje odpravljanje ugotovljenih pomanjkljivosti, čemur bi

kazalo v prihodnje dati znatno več pozornosti tudi v krajevnih skupnostih Pomurja.

Razumljivo pa je, da so se posamezne inšpekcije srečevale z različnimi problemi na svojem področju delovanja, saj so morale z upravnimi ukrepi odrediti usklajevanje stanja s predpisi, žal pa so bili večkrat primorani poseči tudi po skrajnih ukrepih, to je prepovedi dela ali predlogu za kaznovanje. S temi vprašanji so se morale ukvarjati zlasti tržna in sanitarna inšpekcija, pa tudi veterinarska in inšpekcija dela ostale inšpekcijske službe so naletele na podobne primere. V zadnjem času je predvsem poostren nadzor nad kvaliteto nekaterih živil, še posebej hitro pokvarljivih. Tu izstopa sladoleđ, saj je bilo z njim že tudi nekaj primerov zastrupitev ljudi, zaradi česar so morali poseči po najstrožjih ukrepih, to je, da so se nekatere slaščičarne celo zaprle. Pri kon-

trola sladoleđarskih izdelkov so namreč ugotovili prisotnost raznih klic, ki lahko povzročijo zastrupitev, zato so iz preventivnih razlogov odredili začasno prepoved prodaje sladoleđ, dokler se ne poišče dejanski vzrok in sanira okolje, kjer sladoleđ proizvaja.

Pred kratkim so naleteli tudi na primere zastrupitve rib v potoku Ledava, in sicer na območju Lendave. Skupaj z madžarskimi organi potekajo raziskave, da bi dejansko ugotovili povzročitelja te zastrupitve. Pročujoče tudi vprašanje sladkorne pese, ki na nekaterih površinah ni vznika oziroma je bil ta vzrok precej slab. Očitno torej pomurskim inšpekcijskim službam ne primanjkuje primerov, kjer s svojo strokovno usposobljenostjo lahko v marsičem primorejo k odpravljanju nastalih pomanjkljivosti. Vsi skupaj pa si moramo prizadevati, da bo teh primerov v prihodnje manj kot doslej.

Milan Jerše

Mladi o štipendijski politiki

Osrednja pozornost na razširjeni seji predsedstva občinske konference zveze socialistične mladine v Murski Soboti, ki so se je udeležili tudi predstavniki strokovne službe za zaposlovanje, je veljala obravnavi informacije o štipendiranju v šolskem letu 1981/82. v murskosoboški občini. V tem šolskem letu je prejelo štipendijo iz združenih sredstev 977 štipendistov, razliko štipendije iz združenih sredstev pa 223 štipendistov, kar pomeni skupno 1200 štipendistov. Zanimiv je tudi podatek, da znaša povprečna štipendija iz združenih sredstev 2815 dinarjev, slovensko povprečje pa je 2763 dinarjev. Poleg tega pa 49 delovnih organizacij iz murskosoboške občine štipendira 719 štipendistov.

od tega 102 na visokih, 94 na višjih in 523 na srednjih šolah. Pri slednjem pa je opaziti, da se število kadrovskih štipendij nenehno zmanjšuje, čeprav jih štejejo za temeljno obliko štipendiranja.

Člani predsedstva OK ZSMS so ugotovili, da mora biti štipendiranje bolj povezano z usmerjenim izobraževanjem in zaposlovanjem. Pa tudi aktivni štipendisti še niso povsem zaživel v organizacijah združenega dela, kjer štipendirajo določene kadre. Zato bodo nujni večji napor mladinske organizacije v vseh okoljih, predvsem pa v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, da ne bi prihajalo do nekaterih nepravilnosti pri

dodeljevanju štipendij. Sistem štipendiranja se je že v precejšnji meri uveljavil, so poudarili v razpravi, toda treba bo izdelati še boljše kriterije in merila za ugotavljanje dohodka družine in podobno. To je sicer stvar vseh družbenopolitičnih organizacij, so menili, zveza socialistične mladine pa si bo prizadevala višino štipendij prilagoditi potrebam mladih ljudi.

Na seji pa je bil govor tudi o kadrovskih zadevah mladinskih delovnih brigad na letošnjih akcijah. Določili so vodstva posameznih brigad, zatem pa še o udeležencih mladinske poletne politične šole, ki bo od 1. do 3. julija v Mariboru.

Milan Jerše

Izobraževanje delegatov

V preteklem mandatsnem obdobju od 1978 do 1982 je bilo v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih murskosoboške občine prek delavske univerze, kot glavnega nosilca izobraževanja, usposobljenih 2408 delegatov. Predvsem so dokaj dobro izvedli osnovni program družbenopolitičnega usposabljanja delegatov v krajevnih skupnostih, kjer so uspeli vključiti tudi nekatere druge strukture, ne samo delegate. Prav tako so v mnogih krajevnih skupnostih opravili tudi dopolnilni program izobraževanja delegatov. Manj ugodna ocena pa velja za organizacije združenega dela, še posebej pa za samoupravne interesne skupnosti, kjer bodo morali v prihodnje narediti znatno več za družbenopolitično usposabljanje delegatov. Pri tem se je treba zavedati, kot so poudarili na seji koordinacijskega odbora za družbenopolitično izobraževanje pri občinski konferenci socialistične zveze v Murski Soboti, da usposabljanje delegatov ni le naloga SZDL, ampak vseh družbenopolitičnih organizacij, kar v nekaterih delovnih okoljih radi pozabljajo. Poleg tega pa v samoupravnih interesnih skupnostih niso izvedli načrtovanega specializiranega izobraževanja.

Čeprav je v preteklih letih bilo vključenih vendarle precejšnje število delegatov, kar se je navsezadnje pokazalo tudi v boljšem delovanju skupščinskega sistema, pa je osrednja pozornost veljala zlasti bodočemu programu izobraževanja delegatov, ki mora biti čimbolj racionalno izpeljan. Tako so sklenili, da je treba osnovni program družbenopolitičnega usposabljanja delegatov za obdobje od 1982-1986 prilagoditi konkretnim razmeram v občini, kjer so skupno 504 delegacije. Imenovali so posebno delovno skupino, ki bo do konca letošnjega julija izdelala omenjeni program izobraževanja ter ga časovno in finančno ovrednotila, hkrati pa bi se dogovorili o privlačnejših metodah predavanja. Predavateljski aktiv je zagotovljen. Že to jesen pa bi naj začeli s temeljitim usposabljanjem, sprva vodje delegacij, nato pa člane posameznih delegacij. Ob tem so se člani koordinacijskega odbora zavzeli, da bi v kadrovsko močnejših organizacijah združenega dela sami opravili določene oblike izobraževanja delegatov, pri čemer bo treba tudi povečati odgovornost samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij. Nikakor pa ne bi smeli deliti starih in novih delegatov, ampak v izobraževanje zajeti vse strukture, čemur mora biti prilagojen nov operativni način družbenopolitičnega usposabljanja delegatov. Tudi predsedstva samoupravnih interesnih skupnosti in družbenopolitičnih skupnosti, kot je bilo rečeno, morajo v prihodnje nameniti več pozornosti delu z delegati, še zlasti pred posameznimi zasedanji skupščin.

Milan Jerše

LENDAVA

Kako razporejati dohodek?

Na seji izvršnega sveta skupščine občine Lendava so razpravljali o delu uprave za notranje zadeve v lanskem letu in o izvajanju dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v prvem trimesečju letošnjega leta. Sprejeli so tudi poročilo o uresničevanju enotnega sistema organizacije, odgovornosti in obveznosti ob naravnih in drugih nesrečah v Sloveniji. Izvršni svet je na seji potrdil tudi predlog novega cenika za geodetske storitve v občini Lendava. V nekaterih OZD prihaja do odstopanja od dogovora o razporejanju dohodka, zato mora izvršni svet takšna odstopanja takoj analizirati in predlagati zborom občinskih skupščin morebitne ukrepe. Ponekod do tega prihaja iz objektivnih vzrokov, zato bo potrebno o vsakem primeru posebej razpravljati in nato ukrepati.

Jani D.

GORNJA RADGONA

PRESKRBA ŠEPA

Kljub temu da odpade precejšen delež življenjskih stroškov za hrano, pa preskrba z osnovnimi živili, kot tudi ostalimi pomembnimi proizvodi za vsakdanjo rabo, peša tudi v občini Gornja Radgona.

Med osnovnimi živili je zadovoljiva le preskrba s krunjenim, jedilnim oljem, maslo in sladkorjem. Ne moremo pa enako trditi za sveže meso, ki ga je na policah v mesnicah čedalje manj. Predvsem je za kupce na voljo vse manj svinjskega in manj mladih govejih pitancev.

Še bolj zaskrbljujoče je stanje z ostalimi pomembnimi proizvodi. Špet primanjkuje pralnih praškov, občasno pa tudi kave, južnega sadja in proizvodov papirne konfekcije. Prav pereča pa je preskrba z vsemi vrstami premoga in nekaterimi naftnimi derivati in kurilnim oljem, medtem ko je stanje z benzinom nekoliko ugodnejše. Dovolj pa ni tudi močnih krmil.

Zbor pomurske pionirske brigade

Pionirska delovna brigada Štefan Kovač-Marko, ki jo sestavljajo pionirji iz vseh štirih pomurskih občin, je imela svoj prvi zbor v prostorih kluba mladih v Murski Soboti. Zbralo se je blizu 40 mladih brigadirjev in štirje mentorji, ki bodo skupno s pionirji v avgustu sodelovali na zvezni mladinski delovni akciji »Suha krajina 82«. Ob tej priložnosti so se seznanili z mladinskim prostovoljnim delom in njegovim pomenom, z delovno akcijo v Suhi krajini, kjer bodo pomurski pionirji zlasti čistili grmičevje in opravljali druga dela. Naselje te akcije bo v Žužember-

Milan Jerše

In nastalo je novo odlagališče . . .

POSNETEK IZ ARHIVA — Takšen pogled se je nudil obiskovalcu odlagališča smeti v Krogu še lansko leto.

V Krogu pri Murski Soboti je bilo vse do letošnje pomladi, ali okrog pet let, odlagališče smeti, ki pa ni bilo dovolj zavarovano pred številnimi nepovabljenimi gosti, pa tudi prebivalci bližnje vasi so se marsikdaj pritoževali nad neprijetnim smradom. Pred kratkim pa so delavci TOZD Gradbenišvo podjetja Soboti zasipali jamo in približno dva hektarja zemlje spremenili v koristno površino. Morda bo tam nastal travnik ali kaj podobnega, saj so zanjo zainteresirani tudi Krožani, ki bi tam radi uredili rekreacijsko središče. Še posebej zato, ker v neposredni bližini že nastaja nova gramoznica, kjer bodo ribolov in ostali vodni športi. Kot pravijo v TOZD Komunala, jih še najbolj moti premajhen posluh kmetijsko-zemljiške skupnosti, ki bi si mora prizadevati za takšne koristne zemljiške površine. Po drugi strani pa je moralo podjetje Soboti odšteti veliko denarja za dovoljenje o spremembi namembnosti zemljišča. In kaj bi se v bistvu zgodilo, če teh površin ne bi uredili, kot so jih, se sedaj upravičeno sprašujejo.

Medtem je nova lokacija odlagališča smeti postavljena ob glavni prometni povezavi iz Murske Soboti proti Marjancem zunaj naselja Nemčavei, ki je nekoliko zakrita s poraslimi drevesi. Ves prostor je ograjen, imajo čuvajsko službo, ki skrbi, da odpadkov ne bi raznašali. V ro-

ku dveh let pa bi naj odlagališče, ki leži na površinah bivšega glinokopa, povsem zapolnili in ga še ustrezneje uredili.

Milan Jerše

— SMETIŠČE V APAČAH —

Zares le do konca meseca?!

Ni še dolgo od tega, ko so pri Apačah zasipali staro smetišče, ki je vaščanom onesnaževalo zrak predvsem ob vetrovnih dnevih, in že se otepajo z novim. Že mesec dni se odpadki gornjeradgonske komunale, pa tudi nekaterih drugih industrijskih DO iz občine, zbirajo v neposredni bližini občinske ceste, samo streljaj vstran od centra krajevne skupnosti.

To novo je nastalo pred kratkim, po seji komunalne komisije SKIS in po nalogu oddelka za urbanizem in gradbene zadeve SO in seveda s soglasjem občinske sanitarne inšpekcije. Takšnega soglasja pa niso dobili od KS Apače, in to predvsem zaradi tega, ker sodijo, da lokacija nikakor ne ustreza. Je na območju zaščitene vodnih virov in kot smo že

omenili, blizu občinske ceste in samih Apač.

Tega verjetno niso prezrli tudi pristojni organi, saj je inšpekcija izdala odločbo le do konca tega meseca. Toda, kot smo se prepričali tudi sami ob nedavnem

obisku, smetišče že poglabljajo, zato obstaja bojazen, da ga bodo koristili še po tem roku.

Pa še to: mnogo stvari (predvsem industrijskih odpadkov) bi se dalo izkoristiti tudi drugače.

V. Paveo

LENDAVA

Kdo bo imel boljše kapljico?

Razstava vin v lendarški občini je postala že tradicionalna, tokrat bo že 15. po vrsti. Nekdanji organizatorji so se trudili, da bi na tak način spodbudili vinogradnike k pridelovanju kvalitetnejših sort vin. Ta namera jim je uspela, saj se na njej pojavlja čedalje večje število vinogradnikov, ki so tržno usmerjeni in ki imajo tudi več znanja o kletarjenju kar je seveda za vino še posebnega pomena. Vinogradniki lendarške občine so ob tem doživeli tudi velik napredek, saj iz

leta v leto prodajo več grozdja v priznane vinske kleti. Tako so samo v lanskem letu prodali iz vinogradov lendarške občine okoli 100 ton grozdja. Letošnji pridelek pravijo strokovnjaki, sicer ne bo tako obilen kot lani, vendar bo še kar lep. Novost v lendarških vinogradih je tudi zaščita proti toči, ki je bila uspešna prav ob zadnjih neurjih. Vse torej kaže, da bodo vinogradi čedalje večji vir dohodka za občane, to pa pomeni tudi večjo blaginjo.

Jani D.

BOLJŠA PRESKRBA Z VODO

Pretekli teden so pričeli na Spodnjem Kamenščaku z rekonstrukcijo vodovodnega omrežja. Kljub temu da bo to samo delna rekonstrukcija, pa že prilagajajo omrežje za bodoči krožni vodovodni sistem, ki bo napajal občino Ljutomer. Rekonstrukcija vodovoda bo potekala v dolžni 3 kilometrov, vrednost del

prve faze pa je 1.300 tisoč dinarjev. Seveda pa gredo finančna sredstva iz krajevne samoprispevka, del te investicije pa bodo pokrili vaščani sami. Obnovitev vodovodnega omrežja na Spodnjem Kamenščaku bo končana predvidoma v začetku julija.

D. L.

Zadružniki izpolnjujejo obveze

Napovedi o manjši prodaji živine so bile črnoogle, vseeno pa se ukrepi za stabilnejšo rejo živine uveljavljajo prepočasni in se bodo posledice manjše proizvodnje pokazale že ob polletju. Izvažali predvsem tiste proizvajalce, ki zunaj dosegajo sprejemljivo ceno.

Zadružniki KZ Panonka beležijo v prvih mesecih letošnjega leta v primerjavi z enakim obdobjem leta 1981 za 40 odstotkov večji prihodek, čeprav gre polovico povečanja pripisati učinkom inflacijskih gibanj, pa se prihodek realno je povečal za 20 odstotkov. Izdatki za materialne stroške in vsa druga porabljena sredstva so se napram enakemu obdobju lani povečali za 37 odstotkov. Amortizacija je večja za 46 odstotkov, deloma zaradi revalorizacije vrednosti osnovnih in vključitve novih sredstev. Nabava in prodaja trgovskega blaga, gnojil, zaščitnih sredstev, gradbenega materiala in drugega blaga se je povečala za 44 odstotkov.

Dohodek se je v enakem obdobju povečal za 36 odstotkov, prispevki iz dohodka — plačane obresti in prispevki za SZJ in drugi prispevki — so napram lanskemu letu porasli za 96 odstotkov, kar je med drugim

Zadružniki so potem, ko je dosedanjemu direktorju Stefanu Antaliču potekel mandat, za novega direktorja imenovali Franca Vratariča, ki se je edini prijavil na razpisano mesto direktorja KZ Panonka. Na izpraznjeno mesto vodje komercialne pa so imenovali Ervina Pitza. Zadružni svet pa je sprejel tudi paket samoupravnih ukrepov SOZD, kar bodo kmetje potrdili še z referendumom.

posledica večjega naraščanja kreditov v prvih treh mesecih pa tudi sprememb, ki so nastale pri prispevkih sisom in se posledje odvajajo od dohodka in ne kot prej iz mase osebnih dohodkov. Tako se je seštev prispevkov iz dohodka povečal za 63 odstotkov, kar je vplivalo na to, da je čist dohodek porasel le za 6 odstotkov.

Osebnih dohodki zaposlenih v KZ Panonka so se povečali za 19 odstotkov, število zaposlenih pa za 4 odstotke. Na voljo zadružnega sveta KZ in upravnega odbora Panonke pa so ugotavljali, da zadrugo tačas bremenijo velike zaloge semenske kornuze, ki je kljub dobro zastavljeni akciji seve in številnih pozivov, pospeševalcev in sredstev javnega obveščanja obležala v skladiščih. Ne gre prezreti, da je samo v KZ Panonka ostalo na zalogi 50 do 60 ton semenske kornuze v vrednosti 7,5 milijona dinarjev. Tako je kljub temu, da so kmetje KZ Panonke s kornuzo zasejali 9.000 hektarjev ostalo za 2.500 hektarjev kvalitetne semenske kornuze ob tem, da so številni kmetje sejali manj kvalitetno seme lastnega pridelka, kar bo vplivalo na manjši hektarski donos. Da se podobno v prihodnje ne bi dogajalo, so se dogovorili, da bodo v prihodnje v vsaki TZO najprej zbrali podatke o potrebah in predplačila za semena.

Kot zanimivost pa zaradi neustrezno nizkih odkupnih cen v Sloveniji omeniti prodajo živine soboški Mesni industriji. Tako so kmetje soboške občine kljub pesimističnim napovedim o manjši prodaji doma na račun prodaje živine v sosednjo Hrvaško le vzdržali „breme“ nižjih cen in se solidarizirali s soboško klavnico tudi za ceno, ki je nižja kot 10.000

Zadružniki so se opredelili za nadaljevanje skupne proizvodnje sadnih sadežev, okrasnega grmičevja in semen, ob tem da bi iskali nove možnosti sodelovanja na osnovi kooperacijske pogodbe s tem, da bi izključili posrednika trdno DOKFRA in bi sodelovali le z neposrednimi nosilci proizvodnje.

dinarjev po glavi živine v primerjavi s tisto na prostem trgu. Vendar nas ti podatki nebi smeli zavajati, saj bo že v prvem polletju odkup vseeno manjši kot v letu 1981, predvsem na račun manjšega števila za pitanje privreženih telet. Upada tudi število krav, ki se najbolj kaže pri ostarelih kmetih. Na račun slednjega se je letos za 3 odstotke zmanjšal tudi odkup

Kmetje so posebej opozorili, da se nekateri ukrepi v obliki interencij za zagotovitev stabilnejše živinorejske proizvodnje v praksi prepočasni uveljavljajo, saj so ukrepi vezani na neposredno dogovarjanje z lokalnimi, ki se oskrbujejo s hrano iz soboške občine oziroma od kmetov KZ Panonka.

Sicer pa velja ugotoviti, da prvo trimesečje v kmetijski proizvodnji ne more biti merodajno za rezultate, ki bodo zmanjšali šele po spravilu poljščine.

Boris Hegeduš

Nagrajeni mladi živinorejci iz Babinec

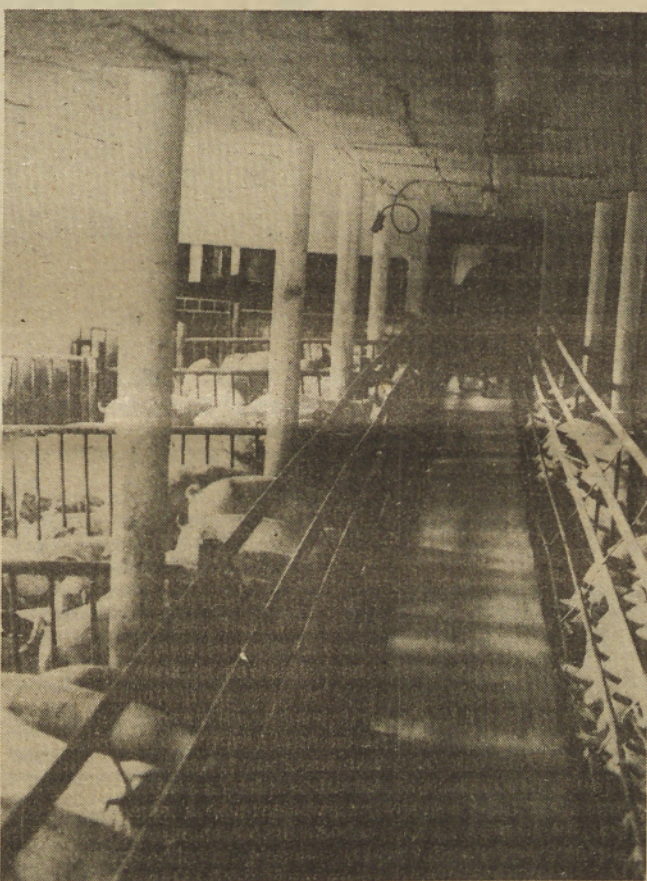
Kako bi rekli mlademu živinorejcu, ki v petih letih vzredi 5871 svinj — žive teže bi bilo za 571.298 kilogramov — na dveh lastnih in 8 najetih hektarjih pa pridelal krmo za svinje in obenem prihrani več kot 50 ton umetnih krmil? Verjetno samo to, da je dober, ali pa celo vzoren živinorejec. Tak vzoren povrh pa še mlad, saj jih nima niti trideset, je Božo Mavrin iz Babinec.

V začetku se sploh ni nameraval ukvarjati z živinorejo. Izučil se je za kovača, a življenjska pot mu je bila usojena drugače. Zdravstveni razlogi so bili tisti, ki so ga 1976. leta prisilili, da je pričel graditi hleve in leto dni pozneje se je odločil za kooperacijo s kmetijsko zadrugo Ljutomer—Križevci. Postal pa je kooperant TZO Kmetovalcev Ljutomer.

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

„S kakšnimi težavami pa se največkrat spoprijemaš pri svojem kmetovanju?“

„Če odmislim vse tiste težave, ki jih imamo živinorejci — neurejena preskrba s krmili, neurejene cenovne razmere — imamo največje težave s tem, da nimam dovolj zemlje. V lanskem letu sem porabil 1526 ton umetnih krmil. Na desetih hektarjih sem pridelal lastno krmo. Siliral sem kornuzo in še obenem prihrani 50 ton umetnih krmil. Če bi imel več zemlje, bi ta prihranek bil še večji, a več nje ne morem dobiti. Tu bi se morala spremeniti kmetijska politika. Hektarski donos na mojih njivah je bil zelo velik. Seveda sem v to vložil ogromno truda. Ne gre mi v glavo, kako lahko nekateri dobijo zemljo in jo potem površno obdelujejo, mi pa, ki bi jo rabili, pa smo brez. Kmetijska zadruga bi morala imeti več vpliva na to, ali pa celo odstopiti svojo lastno zemljo tistim, ki jo potrebujejo in ki bi jo obdelovali.“

Hlevi Boža Mavrina so vzorno in skrbno urejeni, zračni, prostorni. To pa je odraz dobrega gospodarjenja in vloženega truda.

„Kmetijska politika v občini je tako ali tako že dolgo na prepihu. Razdrobljenost in pokrivanje nekaterih področij — kooperacija, lastna proizvodnja — je tudi obremenitev za kmete kooperante. Je tako tudi pri tebi?“

„Lahko bi se reklo, da je tako. Kooperant sem postal leta 1977. Trileta je nekako šlo, v osemdesetih letih pa so mi v zadrugi naenkrat povedali, da ni pujskov za vzrejo. Nisem mogel dobiti niti enega pujskega, da bi lahko nadaljeval z delom. Pa sem si rekel, grem k konkurenci, in tam so imeli toliko razumevanja, da sem lahko nadaljeval z delom. Vprašanje je: ali se danes, ko nam gre za vsak kilogram mesa, lahko sploh kaj takega dogaja? Zakaj sem gradil hleve? Zakaj so mi dali kredite? Verjetno ne zaradi tega, da bodo prazni. Tudi ne zaradi tega, da bi bilo stanje takšno, kot je. Če bi se uredile stvari okrog povezovanja in združevanja kmetijstva v občini, bi situacija bila verjetno čisto drugačna.“

„Pa na splošno o kmetijstvu? Verjetno se v krogu svojih domačih in drugih kmetov tudi pogovarjate o kmetijstvu nasploh?“

„Se in vedno se vrtimo v začaranem krogu. Naj omenim samo dva: V naši okolici imamo dosti razdrobljenih njiv.“

Ma njih obdelujejo zemljo pretežno starejši kmetje. In z njihovo staro miselnostjo se pojavljajo tudi težave. Ne dajo se premakniti s svojih začrtanih poti. Na žalost so te poti zelo nazadnjaške. Danes, ko se združujejo že sosedje, da bi čimveč pridelali, se pri nas to ne dogaja. Mislim, da bi tu morali več narediti pospeševalci, politiki, in še kdo. Drugi problem je že rahlo oguljen in zaveda živinorejo in odkupno ceno. Kmet ima recimo pujske ali teleta. Kmetijska zadruga mu ponudi takšno in takšno ceno, ki pa se mu zdi prenizka. Odpelje živino čez republiško mejo, kjer je ta cena ugodnejša — se pravi višja. Za kmeta čisto normalna stvar. Ni pa normalno, kar se dogaja pozneje. Taista zadruga se tudi odpravi čez mejo in odkupi živino po tisti — višji ceni. Kje je tu logika?! Zakaj kmetu takoj niso ponudili takšne cene, zakaj je bilo potrebno toliko poti? In še več zakajev je prisiljen.“

„Pa za konec pustiva probleme in težave kmetijstva. Za praznik KS Ljutomer si dobil plaketo in bronasto značko OF ravno za razvoj kmetijstva — živinoreje. Kaj ti pomeni to priznanje KK SZDL?“

„Dosti. Kljub temu da materialnih koristi od tega nisem imel, daj mi je to moralno priznanje. Vem, da nekdo bdi nad mojim gospodarjenjem, da tudi tistim na vrhu ni vseeno, kako se mladi vključujemo v večjo proizvodnjo hrane in s tem tudi v bitko za gospodarsko stabilizacijo.“

Dušan Loparnik:

Še dva meseca do 20. jubilejnega mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni

Za čimvečji izvoz in rejo govejega mesa

Pod tem motom bo potekal od 20. do 29. avgusta letošnji 20. mednarodni kmetijsko-živilski sejem v Gornji Radgoni. Tako se bo tudi ta pomembna in že leta priznana sejemska prireditev vključila v prizadevanja za boljše rezultate gospodarjenja, ki so še kako odvisni od uspešnosti kmetijstva in živilske industrije.

Sejemski delavci Pomurskega sejma p. e. GR iz Ljubljane že danes zatrjujejo, da je vseh 50.000 kvadratnih metrov razstavnih površin že skoraj razprodanih in bržkone bo potrebno prostor razširiti še zunaj sedanjih meja. Poleg številnih domačih razstavljalcev (vseh jih bo čez 600) bo sodelovalo večje število tujih iz 10 držav. Čeprav opazajo manjši izpad iz tujine, pa se bodo letos bolj organizirano predstavili in v še večjem številu sosedje iz Avstrije in Madžarske, pa tudi prijateljski mesti Mladonovac in Ingolstadt.

Tudi tokrat se v izvajanje programa vključujejo Živinorejska poslovna skupnost, Zadruga zveza in ostale poslovne in strokovne skupnosti iz agroživilstva, tako da bo prikazan uspeh večletnega dela govederejev pri prireji govejega mesa prek različnih križanj in oplemenjevanj. Prvič pa bodo, poleg velikega števila ostalih živali, prikaza-

ne tudi slovenske konjske pasme in program dresure iz Lipice. Novost bo tudi vzorčni hlev Emone Inženiringa za kunce in perutnino.

Ob že tradicionalnem prikazu dosežkov s področja kmetijske mehanizacije se obetajo pomembne novosti s področja kmetijske opreme in tehnologije. Ocenjevanje in nagrajevanje inovacij pa se bo razširilo še na področje tehnologije.

Prvič pa se bodo, čeprav v zaenkrat skromnem obsegu, predstavili tudi nekateri razstavljalci iz dežel v razvoju: Egipta, Indije in Sri Lanke. Toda s pomočjo Centra za upravljanje gospodarskih podjetij v državni lasti v deželah v razvoju iz Ljubljane, ki bo pripravil v času sejma enodnevno predavanje, bodo kmetijski proizvajalci seznanjeni z možnostmi za prodajo domače kmetijske mehanizacije v te dežele.

V. Paveo

FAO za povečanje kmetijske proizvodnje

— V času 14-dnevnega obiska v Sloveniji so se strokovnjaki FAO (Organizacija združenih narodov za kmetijstvo in prehrano) mudili tudi v Pomurju, kjer so se seznanili s problemi kmetijstva.

V delegaciji sta bila višji sodelavec oddelka za reorganiziranje poljedelstva, poljedelskih ustanov, bilanco hrane, šolanje kmetijskih delavcev dr. Heinrich K. F. Hoffmann in vodja oddelka za planiranje kmetijstva in kmetijske mehanizacije dr. H. J. von Hülst.

Gosta sta spremljala dr. Cizej in prof. Mikluš iz Višje agronomske šole v Mariboru, strokovnjaki ZVZ za Pomurje in KZ Panonke. Predstavnika FAO sta se posebej zanimala za zadrugo kooperacijsko proizvodnjo. Pozornost je veljala pospeševalni službi, saj pri nas pride en pospeševalec na 1000 kmetij, v zapadnem svetu napr. v ZRN pa na 200 kmetij.

Predstavnika FAO je še posebej zanimala izkoriščenost mehanizacije, saj je slednja zaradi razdrobljenosti zasebnih njiv slabo izkoriščena. V družbenem sektorju s kombajnom letno v povprečju pospravijo 80 hektarjev kornuze, kombajni zasebnikov ali strojne skupnosti pa le okoli 10 hektarjev. Ko je razgovor tekkel okrog tipizacije in vzdrževanja mehanizacije, so ugotavljali, da je v Pomurju med 5.500 traktorji v zasebni lasti moč najti kar 20 različnih tipov, kar je predvsem posledica pomanjkanja znanja s področja mehanizacije. Slednje so pred leti izkoristile številne trgovske organizacije in v Pomurje prodale vse mogočo mehanizacijo, kar povzroča težave pri vzdrževanju. Strokovnjake FAO je zanimalo še, katere znanja manjkajo kmetijskim pospeševalcem, da bi lahko bolje organizirali kmetijsko proizvodnjo. Ugotovili so, da kmetijski inženirji po končanem študiju nimajo več stika z univerzo, pogrešajo izobraževanje ob delu, sprat-

no seznanjanje z dosežki in več sodelovanje z znanstvenimi institucijami.

Študij na višjih in visokih agronomskih šolah pa bi veljalo organizirati tako, da bi študentje agronomije obvladali tudi del ekonomije in osvojili potrebne osnove za pripravo podatkov, potrebnih za računalniško obdelavo. Ta čas se ob že naštetem kaže tudi potreba po večji specializaciji agronomov. Pospeševalci se sedaj ubadajo z vsem, od živinoreje preko poljedelske proizvodnje do sadjarstva, pač z vsem, s čimer se ukvarjajo kmetje.

Ob tem pa ima le ZVZ nekaj specializiranih strokovnjakov za izbor in vzrejo živine, sadjarstvo in skupino za izvedbo naložb, ki bo v kratkem prerasla v inženiring. Prav pomanjkanje ustreznih strokovnjakov za njivsko proizvodnjo vrtnin in premalo strokovnjakov za sadjarstvo pa je vzrok, da v Pomurju še zdaleč nismo izkoristili vseh možnosti intenzivne pridelave sadja in vrtnin, s čimer bi v kmetijstvu zaposlili veliko število delavcev, tudi zdomcev, ki se vračajo. Nenazadnje pa bi z intenzivnim pridelovanjem in specializirano proizvodnjo znatno povečali dohodek v kmetijstvu.

Prav še neizkoriščene možnosti v kmetijstvu, za razvoj katerega bodo morale največ prispevati z izobraževanjem kadrov agronomske fakultete, je bil predmet zanimanja strokovnjakov FAO, ki so prišli v Slovenijo na pobudo višje agronomske šole iz Maribora.

Predstavnika FAO so si v Sloveniji ogledali še tovarno kmetijske mehanizacije SIP v Šempetru, tovarno v Muti in perutninarsko proizvodnjo v Ptuj. O svojih izsledkih bodo pripravili poročilo. Na osnovi analiz in zbranih podatkov se bo FAO najverjetneje vključil v hitrejšo reševanje oziroma „bitko“ za večjo proizvodnjo hrane v Sloveniji.

Boris Hegeduš

Goričko zopet pričakuje

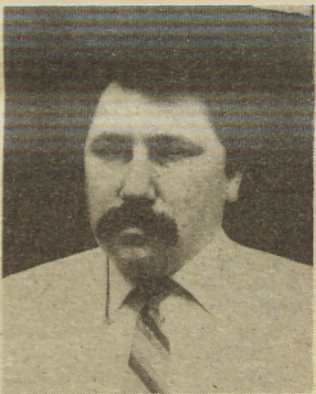
brigadirje

Otvoritev MDA „Goričko 82“ bo v nedeljo, 27. junija, ob 17. uri v Gornjih Petrovcih

V brigadirskem naselju v Gornjih Petrovcih, kjer v nedeljo, 27. junija, pričakujejo prve brigadirje letošnje republiške mladinske delovne akcije »Goričko 82«, je že vse nared. Tako v prostorih tamkajšnje osnovne šole, kjer bodo že šestič zapored na voljo zares ugodni bivalni in drugi pogoji, kot tudi v samem kraju in okoliških vaseh, kamor bodo brigade mladih iz raznih območij Slovenije prišle. Tudi letošnja pomoč slovenske mladine bo namenjena predvsem gradnji boljših cestnih povezav na skrajnem severovzhodnem predelu murskosoboške občine, kar bo nedvomno pripomoglo k hitrejšemu napredku ter boljšim življenjskim in delovnim razmeram prebivalcev manj razvitega območja Goričkega. Otvoritev MDA »Goričko 82« bo v nedeljo ob 17. uri v G. Petrovcih.

Letos cesti Salovci — Čepinci in Čepinci — Neračnovci

Republiška mladinska delovna akcija »Goričko 82« bo tudi letošnje poletje potekala v manj razvitih in obmejnih krajevnih skupnostih občine Murska Sobota, in sicer v KS Salovci, Čepinci in Gornji Petrovci, kjer živijo v popolnem sožitju Slovenci in pripadniki madžarske narodnostne skupnosti. Sicer pa akcija pomeni prispevek širše družbene skupnosti, predvsem pa mlade genera-

GEZA FARKAŠ — PREDSEDNIK SKUPŠČINE MDA »GORIČKO 82«.

»Na osnovi dosedanjih izkušenj bomo brigadirjem skušali nuditi najboljše pogoje, kar zahteva od vseh podpisnikov samoupravnega sporazuma dosledno izpolnjevanje obveznosti. Gre hkrati za neposredni prispevek k stabilizaciji, saj bo v ospredju racionalno trošenje sredstev. Zato na letošnji akciji pričakujem še boljše rezultate, s čimer bi opravičili vložena sredstva in namen organiziranja MDA.«

cije, k skladnejšemu regionalnemu razvoju v naši republiki. Vsi objekti, v izgradnjo katerih bodo mladi brigadirji vložili kar največ svojega truda, so zajeti v srednjeročnem planu razvoja murskosoboške občine.

Letos je na vrsti rekonstrukcija cestne povezave Salovci—Markovci—Čepinci—Neračnovci—Lucova—Šulinci—Adrianci, in sicer na odseku Salovci—Čepinci v dolžini 5 kilometrov Čepinci—Neračnovci (1 kilometer) — torej skupno 6 kilometrov ceste. Za sedaj je tukaj dokaj slaba cestna povezava s takšnim voziščem, ki omogoča promet z motornimi vozili le v sušnem vremenskem obdobju. Razen tega cesta nima ustreznih tehničnih elementov, kot so ozko vozišče, neustrezne krivine in podobno, kar govori v prid omenjene rekonstrukcije ceste. Tako bo treba med

drugim razširiti cesto, urediti temeljito odvodnjavanje z izkopi obcestnih in odvodnih jarkov, popraviti obstoječe cestne objekte, utrditi cestišče z gramoznim tamponom, sanirati brzine potokov ob cesti z manjšimi predstavitvami strug in podobno.

Mladi brigadirji namenjajo letos opraviti okoli 43 tisoč ur prostovoljnega dela, vrednega čez 6,4 milijona dinarjev. Investitor del bo samoupravna interesna skupnost za cestno in komunalno dejavnost občine Murska Sobota, ki zagotovi tudi potrebna finančna sredstva, izvajalec del na cesti pa podjetje Sobota s svojim strokovnim vodstvom. Povprečna razdalja ceste od brigadirskega naselja v Gornjih Petrovcih je 10 kilometrov, zato bodo brigadirje na traso vozili z avtobusi. Ob tem povejmo še to, da znaša skupna dolžina omenjene cestne povezave 17,5 kilometrov. Od tega so s pomočjo mladinskih delovnih brigad v letu 1980 v naselju Čepinci uredili 3 kilometre, lansko leto pa v Salovcih en kilometer cest.

Okrog 500 brigadirjev iz SR Slovenije

Na republiški mladinski delovni akciji »Goričko 82« bi naj od 27. junija do 29. avgusta sodelovalo okrog 500 brigadirjev iz raznih krajev Slovenije. V prvi izmeni, ki bo potekala v času od 27. junija do 17. julija, bodo mladi iz občinskih konferenc zveze socialistične mladine Ljubljana—Šiška, Slovenska Bistrica, Kranj in Sevnica. Drugo izmeno, ki bo od 18. julija do 7. avgusta, bodo tvorile mladinske delovne brigade iz Logatca, Jesenic, Ljubljane—Bežigrada, vojaške gimnazije Franc Rozman-Stane in brigade Rdečega križa Slovenije. V tretji in hkrati zadnji letošnji izmeni MDA »Goričko 82« pa pričakujejo brigadirje iz OK ZSMS Ljubljana-Moste Polje, Zalec, Koper in Zveze prijateljev mladine Trbovlje, ki pošilja pionirsko delovno brigado Zasavje. V vsaki izmeni, razen v drugi, bodo na delu po štiri mladinske delovne brigade, v sleherni od njih pa bo po štirideset mladink in mladincev. Tako računajo na prihod okrog 500 brigadirjev z vseh koncev naše republike, ki bodo v primeru slabih vremenskih razmer, po potrebi tudi okopavali sladkorno peso, tako je dogovorjeno s predstavniki Kmetijskega gospodarstva Rakičan in Kmetijske zadruge Panonka. To delo bi naj opravičilo le del brigadirjev.

Sicer pa so vse priprave na letošnjo republiško mladinsko delovno akcijo na Goričkem potekale v dogovorjenih rokih, zato ni bojazni, da vsi nosilci te velike solidarnostne akcije slovenske mladine ne bi svojih nalog odgovorno dobro in pravočasno opravili. Skupno 41 podpisnikov je pristopilo k samoupravnemu sporazumu o medsebojnih obveznostih, načinu združevanja in uporabi sredstev za izvedbo republiške mladinske delovne akcije »Goričko 82«, kjer se je posebej angažiral izvršni svet skupščine občine v Murski Soboti. Vanj pa so vključene tako občinske konference zveze socialistične mladine, od kod prihajajo brigadirji, kot republiška konferenca ZSMS, občinske družbenopolitične organizacije in samoupravne interesne skupnosti, medobčinsko študijsko središče, občinski odbor Rdečega križa, zveze prijateljev mladine, kakor tudi delovni organizaciji Potrški in Sobota ter krajevne skupnosti na območjih, kjer bo potekala »MDA Goričko 82«.

Usklajen je tudi plan prihodkov in odhodkov letošnje akcije, ki bo znašal nekaj nad 3,94 milijona dinarjev. Po določitvi samoupravnega sporazuma bi največji delež odpadel na republiško skupnost za ceste, ki je dolžna zagotoviti 936 tisoč dinarjev. Le nekoliko nižji znesek, in sicer 909,7 tisoč dinarjev, zagotavlja zveza vojskih skupnosti, SIS za gozdarstvo SR Slovenije pa 858 tisoč dinarjev. Računajo, da bo najvišji strošek po vsem sodeč terjala prehrana brigadirjev in brigadirjev, kar je nedvomno samo-

IVAN SMODIŠ — KOMANDANT MDA »GORIČKO 82«.

»Poleg konkretnega prispevka k stabilizaciji gospodarstva bo letošnja akcija pomenila tudi tesnejše stike brigadirjev z ljudmi, predvsem z mladimi, in boljše spoznavanje pokrajine, kjer bodo delali. S tem se bo še bolj krepilo bratstvo in enotnost, prijateljstvo in tovarštvo, kar je gotovo posebnost vrednota te akcije. Tudi s pomočjo interesnih dejavnosti bo mlada generacija pridobila nove izkušnje, ki jim bodo prišle prav na njihovem delovnem mestu in v družbenopolitičnem življenju.«

Tekst in foto: M. Jerše

umevno. Pa tudi prevozi z avtobusi, tekoče vzdrževanje naselja in podobno bo terjalo znatna finančna sredstva. Samo lansko leto je na akciji sodelovalo 13 brigad z 469 brigadirji. Ti so delali nekaj dni tudi na cesti Salovci—Markovci, ki je bilo opredeljeno kot rezervno delovišče. Večja dela pa so opravili pri obnovi cestnega odseka med Gornjimi Petrovci in Križevci, ki je bilo po akciji tudi asfaltirano. Skupno vrednost opravilje-

nih del so ocenili na okrog 6,4 milijona dinarjev, materialni stroški akcije, kot so prevozi, prehrana in drugo, pa so znašali 2,8 milijona dinarjev.

Ne gre le za ekonomske učinke

Pomen mladinskih delovnih akcij pa je zagotovo mnogo širši, saj ne gre v bistvu le za ekonomsko vprašanje, ampak še za vrsto drugih — prav tako zelo pomembnih vprašanj,

TAKO JE BILO LANI — Spomini na sodelovanje na katerikoli mladinski delovni akciji ostajajo med udeleženci več ali manj prijetni. Tudi z lanskeletne MDA na Goričkem so odnesli tepe vtise, zagotovo bo tako tudi letos.

zlasti še razvijanje bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti, delovnih navad, tovarštva, razne oblike idejnega in strokovnega izobraževanja itd. Pridružujejo se tudi številne udarni-

ške akcije skupno z domačini, mladi brigadirji pa so vselej aktivni tudi na področjih kulture in telesne kulture. Nikakor pa ne gre pozabiti tudi na velik prispevek brigade Rdečega križa, ki je v mnogostrokovni opravi na Goričkem pionirsko delo. Spomnimo se samo lanskega leta, ko so na področju zdravstvene dejavnosti opravili 150 obiskov ter nudili oskrbo in nego na domu, brigadirke pa so se vključile tudi v patronažno službo. Poleg tega je socialna enota anketirala več kot 400 oseb, starih nad 60 let, izvedla pa je tudi dan starostnikov in nekaj predavanj o alkoholizmu. Prav tako se je izkazala tehnična enota, ki je kar 14-krat pomagala pri delu starejšim občanom, predvsem glede popravil na stanovanjskih hišah in gospodarskih poslopijih. Ob tem, da je vzgojiteljska enota organizirala tri vrtce za tiste otroke, ki so bili večina tokrat prvič deležni takšne vzgoje in oskrbe. Omenjeno delo mladih brigadirjev se ne da povsem natančno ovrednotiti, vendar je bilo izredno pomembno.

Tudi letošnje poletje bo program interesnih dejavnosti na republiški mladinski delovni akciji »Goričko 82« dokaj pester in zanimiv za slehernega brigadirja. Obširen program idejnopolitičnega izobraževanja in usposabljanja je prevzelo medobčinsko študijsko središče iz Murske Sobotice, ki bo v sodelovanju z delavsko univerzo in posameznimi predavatelji poskrbelo za izvedbo mladinske poli-

tične šole, zgodovinskega in marksističnega krožka ter obiskov v nekaterih delovnih organizacijah, kjer se bodo mladi brigadirji seznanili z delovnim procesom in uveljavljanjem samoupravljanja v praksi. Nedvomno bo posebej pritegnil program mladinske politične šole, ki vsebuje več tem.

Mladi iz raznih predelov naše ožje domovine se bodo zlasti seznanili z osnovnimi značilnostmi povojnega družbenoekonomskega razvoja murskosoboške občine, z aktualnimi nalogami Zveze socialistične mladine Slovenije, razpravljali pa bodo tudi o kongresnih do-

krajevne skupnosti, gasilske enote in drugi.

Pester izbor interesnih dejavnosti

Očitno pa na republiški mladinski delovni akciji »Goričko 82«, rezultate katere bomo lahko sproti spremljali naslednja dva meseca, ne bo manjkalo tudi različnih kulturno-zabavnih prireditev. Z njimi bi naj uresničili vrsto smotrov, kot so kulturno osveščanje, posredovanje kulturnih do-

kumentih, mednarodnem delavskem gibanju, kjer bodo obravnavali krizo realnega socializma in dogodke na Poljskem, nadalje nacionalno vprašanje in graditev jugoslovanske federacije, utrjevanje poti razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja in podobno. Pri vseh temah pričakujejo aktivno udeležbo brigadirjev, saj bi naj posamezna predavanja izvenela predvsem kot razgovor. V mladinski politični šoli pa bo obvezna udeležba le za brigadirje, ki so člani zveze komunistov, in za člane štaba republiške mladinske delovne akcije »Goričko 82«.

Znatno večji poudarek pa bo dan tudi obrambni in samozasčitni aktivnosti, ki bo vgrajena v celoten potek mladinske delovne akcije, obrambni dan pa bo v vsaki izmeni predstavljal vrhunec teh aktivnosti. Tako bodo predvajali filme z obrambno in samozasčitno vzgojno vsebino, organizirali bodo slikovne razstave o vojaškem življenju, vojaških šolah in druge razstave o organiziranosti SLO in DS. S pomočjo predavanj bodo brigadirjem predstavili pomembnejše dogodke iz narodnoosvobodilne borbe v murskosoboški občini in Pomurju, opravili pa bodo tudi streljanje z zračno puško.

Posebna pozornost bo namenjena tudi ukrepom civilne zaštite, kjer bo šlo v času akcije dejansko za zaščito naselja, gradbišča in brigadirjev. Gre pa tudi za vprašanje družbene samozastite, saj bodo organizirali stražarsko službo, patrulje in podobno. V omenjenih akcijah bodo sodelovali zveza rezervnih vojaških starešin, občinski odbor zveze borcev, komiteji za SLO in DS, JLA, občinski štab teritorialne obrambe,

sežkov in sprejemanje kulturnih vrednot širšega okolja, kjer brigadirji bivajo in delajo, spoznavanje kulturne preteklosti značilnega obmejnega območja in zabava. Zveza kulturnih organizacij namerava s svojimi mentorji poživiti zlasti gledališko dejavnost med brigadirji, zatem izrazni ples, likovno in glasbeno dejavnost; pri slednjem še posebej vokalno glasbo, kakor tudi literarno dejavnost z izborom del za javno predstavitev, umetniško fotografijo in seminar folklornih plesov Prekmurja, kjer bi naj prišla do izraza lastna ustvarjalnost brigadirjev in brigadirjev. Le-te pa bodo obiskale tudi najkvalitetnejše izvajalske skupine, predvsem iz murskosoboške občine, ki bodo skušale zadovoljiti okus mladih ljudi. Seveda pa ne bo manjkalo tudi disco večerov in ogledov likovnih razstav v galeriji Kulturnega centra v Murski Soboti in muzeja.

Pester pa bo prav tako program telesnokulturne dejavnosti, kjer gre v prvi vrsti za športno-rekreativno dejavnost udeležencev mladinske delovne akcije, razen tega pa tudi za sodelovanje z osnovnimi telesnokulturnimi organizacijami, zvezami ter krajevnimi skupnostmi. Mnogi brigadirji pa se bodo lahko odločili tudi za različne tečaje s področja tehnične kulture, zlasti glede prometnih predpisov, radioamaterstva in fotografije, morebiti pa se bodo seznanili še z avdiovizualno tehniko, nudenjem prve pomoči in podobnim. Skratka — zagotovljeno je vse potrebno za prijetno bivanje brigadirjev in brigadirjev na Goričkem, in sicer tako na deloviških kot pri raznih interesnih dejavnostih, tamkajšnji domačini pa jih bodo sprejeli odprti rok. Podobno, kot je bilo to v prejšnja leta! Milan Jerše

Življenje se prebuja tudi v Pincah

Obmejni kraji so imeli pač to smolo, da so bili dolga leta skoraj popolnoma odrezani od sveta. Tu je nekoč tekla »vroča« meja, saj vas leži na skrajnem severovzhodu naše domovine. Od njih, pravijo domačini v šali, pot vodi ali na Madžarsko ali pa v notranjost naše domovine. No, šalo na stran, iz Pince vodijo še druge poti prek dokaj dobrih temljišč v bližnje Medžimurje. V kroniki je zapisano, da je vas omenjena leta 1820, so-deč po imenu Pince, ki v prevodu pomeni klet, pa so bili prvi stanovanči naseljeni na obronkih goric, torej so bili po vsej verjetnosti vinogradniki. Med vojno je tod mimo sicer vodila makadam-ska cesta v Kanižo, zaradi

tega se je kraj tudi hitro razvil. Našteli so 40 domačij, danes pa je v njej 72 gospodarjev. Daleč so sicer že tisti časi, ko je bilo življenje zaradi meje zaustavljeno, nova asfaltna cesta, s katero so povezani z Lendavo, je močno spremenila utrip življenja in vplivala na razvoj vasi. Asfaltirali bo seveda potreb- no tudi vaše ulice, da bo življenje še boljše. Pince premorejo danes kakih 20 trak-torjev in 30 osebnih avtomo-bilov, vsaka druga domačija ima televizor, medtem ko je radijski sprejemnik v vsaki hiši. Gasilsko-vaški dom so zgradili leta 1954, med prvi-mi v lendavski občini, in postal je dom starih in mla-dih. Uredili so tudi ulično

razsvetlavo, želja pa je seve-da še veliko več. Za mlade, ki ostanejo doma, teh je sicer malo, bo potrebno še bolj poskrbeti. Veliko domačinov je sicer zaposlenih v lendav-skih delovnih organizacijah, in ker vas ni pretirano daleč od Lendave, so zgradili nove stanovanjske hiše. Tako stare z slamo krite domačije postajajo zelo redke, nekaj jih je še na obronkih vinogradov. Želja vaščanov je, da bi končno asfaltirali cesto, ki izpostavljenost jih povezuje s Pince—Marofom in Benico. Nekoč je bilo to območje izpostavljeno poplavam, danes pa postaja žitnica lendavske občine. Kraj je v novejšem času vključen tudi v komasacijski proces in prav to bo dalo

nove možnosti za razvoj. Čeprav v vasi nimajo svoje trgovine niti gostilne, se zara-di preskrbe ne pritožujejo, saj do sosednje Doline ni daleč, pa človeku še prav pride, če se malo razgleda naokoli. Še nečesa se v vasi veselijo, na mestu nekdanje stare karavle graničarji gradijo novo, ki bo, pravijo, najbolj urejena v naši pokrajini. Te dni so gostitelji graničarjev, ki gradijo karav-lo in z njimi se zelo dobro razumejo. Sicer pa so tam graničarji vsi prebivalci že od nekdaj. Upajo, da bo letos tudi ta objekt zgrajen. V Pincah bo znova zažive-lo skupno delovanje mladih in graničarje.

Jani D.

Nekatere vaše ulice še niso asfaltirane, toda domačini pravijo, da bo tudi to delo naposled opravljeno. Večna vaščanov se ukvarja z vinogradi, nekaj pa jih je zaposlenih v lendavskih delovnih organizacijah.

Če je verjeti kronikam, potem so se prvi prebivalci Pince naselili ob obronkih vinogradov. Nekaj starih zapuščenih tipičnih kletk kaže na preteklost. Danes so seveda kleti nove, toda tudi stare, »očake« bi bilo potrebno zaščititi.

Žepovci v letu visokega gasilskega jubileja

V zgornjem delu apaškega polja leži vas Žepovci. Jedro te, pretežno panonske vasi, je ob občinski cesti Gornja Radgona — Cmurek, precej razložen del pa še ob krajevnih cestah, ene, ki vodi do karavle v Spodnjem Knjišču in druge proti nizkemu hribovju. Danes živi v tej vasi okrog 350 prebivalcev, ki prebivajo v značilnih kmečkih domačijah, vedno več pa je tudi novih in modernih stanovanjskih objektov.

KAKŠNA USODA ČAKA ZADRUŽNI DOM?

Tudi v Žepovcih, kot marsikje drugod, so takoj v prvih povojnih letih z žulji krajanov in pomočjo skupnosti zgradili zadrugi dom, ki bi naj bil stičišče poslovnega pa tudi družbenega in društvenega življenja v kraju. To je bilo leta nazaj precej živahno, posebej je bilo delovno tamkajšnje kulturno-umetniško društvo. Z menjavo generacij pa je zamrla tudi ta dejavnost v Žepovcih. Zaledja za kulturo ni bilo in danes se starejši vaščani le s kančkom otožnosti spominjajo iger, ki so jih igrali v prejšnjih desetletjih in so bile tudi izredno lepo obiskane.

Enako usodo pa je doživel tudi zadrugi dom. Ta vedno bolj propada. Čeprav ga upravlja TOZD Kmetijsko Cenci KK Gornja Radgona, ga le-ta ne vzdržuje kot bi bilo potrebno. Nekaj časa so zadrugi dom uporabljali za skladišče, zdaj pa že dalj časa sameva in ga neusmiljeno načenja zob časa.

Zato se KS Apače bori, da bi ga dobila v upravljanje. Z njegovo obnovo so že namenili 100.000 dinarjev iz sredstev, ki jih je prispeval občinski štab za odpravo posledic toče, dodatno sredstva za popravilo in vzdrževanje doma pa bi namenili še iz krajevnega

samoprispevka. Torej, kot kaže, bo zadrugi dom vendarle rešila krajevna skupnost.

S tem, ureditvijo zadrugi-nega doma namreč, pa bo

bržkone spet zaživel tudi delo DPO v Žepovcih, pose-bej še mladine, ki pa se zdaj največ ukvarja s športom.

4. JULIJA — SLAVNOST OB 100-LETNICI GD ŽEPOVCI

Zato pa aktivno deluje gasilsko društvo. 23 žepov-skih gasilcev prav letos slavi izjemno visok jubilej — 100. letnico rojstva. Čeprav

s skromnimi zmognostmi, kar dokazuje tudi gasilski dom, gasilsko društvo že stoletje zbira krajane, pa tudi sicer skrbi za družabno življenje v vasi.

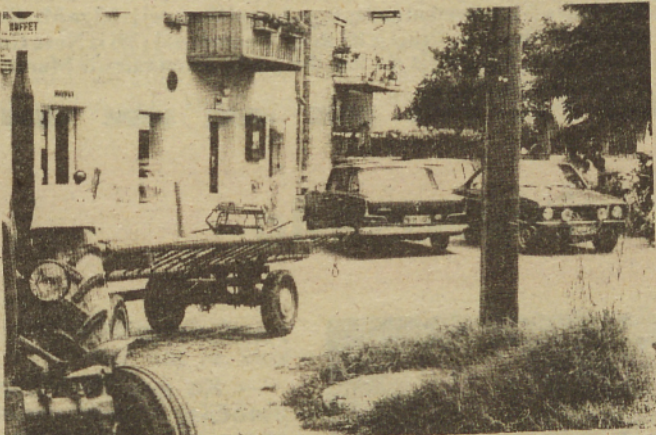
Žepovski gasilci so na jubilej ponosni. In prav je tako. Ob tej priložnosti, slavnost bo 4. julija in jo bodo združili še z borci v krajevni skupnosti, ki bodo proslavili svoj dan, bodo prvič v svoji stoletni zgodovini predali namenu tudi prvo gasilsko vozilo, sicer skromno, že rabljen kombi IMV, ki so ga doslej uporabl-jali apaški gasilci, pa vendarle članom GD Žepovci veliko pomeni.

Na proslavitev jubileja se v Žepovcih že dolgo pripra-vljajo. Zdaj opravljajo kon-čna dela na gasilskem do-mu in urejajo okolico.

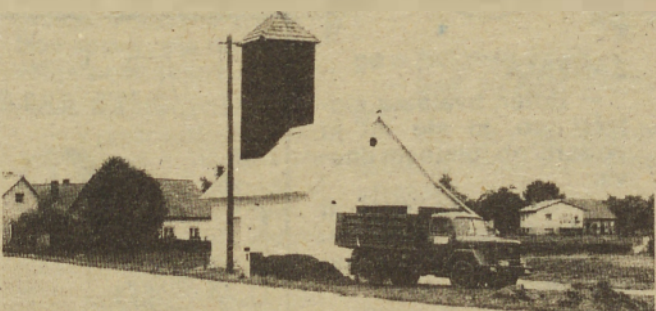
Ko smo se pogovarjali z Vinkom Peternelom, pred-sednikom GD, nam je zatr-dil, da je za to dejavnost v kraju veliko zanimanja. To se je pokazalo že pred leti, ko so pričeli obnavljati ga-silski dom, enako pa velja tudi danes, ko opravljajo fasadna dela. Vsi krajani, posebej pa še gasilci, so priskočili na pomoč s prostovoljnimi delom, pa tudi s sredstvi. Pohvalil pa je tudi pomoč občinske samou-pravne interesne skupnosti za požarno varstvo, ki je tudi prispevala precej sred-stev za nabavo prvega ga-silskega vozila.

Gasilci pa se krajanom za nesebično pomoč tudi od-dolžujejo. Po zaslugi pre-ventivnega dela članov ga-silskega društva že dve leti v Žepovcih rdeči petelin ni zapel svoje uničevalne pes-mi. Takrat, ko pa je, pa so ga brž pogasili.

Tekst in foto: V. Paveo

Središče Žepovcev

Gasilski dom v Žepovcih že čaka goste.

ČAR JUTRANJE ROSE

Dan se je nagibal proti večeru. Čeprav utrujen od napor-nega dela, je kmet vzel v roke kladivo, pod drevo na dvorišču postavil »stolec« z nakovalcem in se lotil klepanja kos. Na-slednji dan navsezgodaj bodo namreč pele v Gmajni. Da, kose, najmanj šest jih bo!

Komaj je ura po polnoči trikrat odbila, že so se mladi moške poslavljal od postelj svojih žena, tudi fantje so začeli prihajati z nabrušenimi kosami. Požirek žganice in kos koruznega kruha je marsikateremu dobro del.

Prišli so na velik travnik, pogledali kosišča, nabrusili kose in se razporedili. Najboljšega kosca so postavili na čelo. Hudo tistim, ki so bili za njim, saj so morali močno naprezati moči, če niso hoteli zaostati. Morali so tudi kositi v taktu.

Okrog šeste ure, pol ure gor ali dol, je prišla gospodinja z zajtrkom. Prinesla je »kulinjo« (na kocke narezano in skuhano testo ter prelito z mastjo z smetano), za priboljšek je postavila pred kosce domače klobase, rdeče vino ... Kdo ve, kolikokrat so kosci zamahnili s kosišči; utrujeni od dela so posedli okrog skled z zajtrkom in jo povsem izpraznili. Čeprav je bilo še zgodaj je teknilo tudi vino.

Počitek. Zdaj, ko so se najedli in napili, bi bilo še kako koristno za telo, če bi še malo poležali. Pa niso! Še niso pokosili vsega, zato so se gospodinja zahvalili za zajtrk, spet nabrusili kose in nadaljevali s košnjo. Časa za klepet ni bilo, razen za nekaj besed, ko so brusili kose.

Proti poldnevju so se vrtni domov. Gospodinja je spet pripravila izdaten obrok. Včasih so se kosci nekoliko dlje zadržali pri mizi, posebej, če jim je kapljica dobro dela in če so bila pri hiši dekleta.

Čas košnje! »Zdravo, Janči, mi lahko jutri okosiš?« »Se-veda, le povej, kje imaš travnik!« »Jutri te počakam tam.« »Dobro.« »Kaj piješ?« »Prinesi, kar hočeš!« »Dobro. Če boš zadovoljen s pivom, ga prinesem; če hočeš vino, tudi lahko.« »Naj bo, prinesi pivo!«

Kosilnica okrog šeste ure zabrni v Gmajni. Kosci je sam. Ker je več, mu gre delo lepo od rok. Je sicer naporno takole držati za krnilo, vendar pa spet ne tako, kot tedaj, ko je kosil z navadno koso.

Zajtrk. Osamljeni kosci je nekaj malega použil že doma. Gospodinja lastnika parcele, na kateri kosi, mu ni prinesla zajtrka. Saj niti ne bi jedel. Ne more! Kam pa bi del, ko bi ga postregle vse ženske. Dovolj mu je en jutranji obrok. In pivo seveda. Tega pa je prinesel gospodar, ko je zjutraj prišel pre-verjat, ali je kosilničar Janči držal besedo.

»Dobro si pokosil. Čuj, tam v Gatišču, saj veš kje, imam še en travnik. Pokosi še tam!« »Naj ti bo.« »Ti si duša. Pridem tja in ti potem plačam za ohoje. Drži!« »Drži!«

Sodoben kosci trave svoje delo v redu opravi. Nič pa ne moremo pohvaliti njegovih naročnikov, saj nekateri pozabijo priti na obračun ...

Travo, ki so jo nakosili z ročnimi kosami, so raztresali, obračali in zlagali v kopice z razsohami. Tudi grabljali so z lesenimi grabljami. Seno so naložili na lesene vozove, ga po-vezali z lesenim žrdjo in ga prepeljali s kravo vprego v leseni skledenj.

Sedaj, ko je koso zamenjala kosilnica, je drugače. Le tu in tam si pomagajo z lesenim orodjem, saj v veliki večini plasti trave raztresajo, obračajo in zgrinjajo skupaj, ko je že suha, s traktorjskimi ali kosilničnimi obračalniki. Ni malo domačij, kjer seno ne nalagajo na vozove več ročno, ampak ga poberejo s samonakladalno prikolico. Na mnogih kmetijah seno ne mečejo več ročno na podstrešje hleva, na uito ali v parmo, ampak ga transportirajo z električnim puhalkom. So pa tudi kmečka gospodarstva, ki so si nabavila stroj za baliranje sena in torej s travnikov domov vozijo kockaste bale.

Časi se naglo spreminjajo, kaj pravite?

Kakšen napredek! Ali res? To, da je zdaj »koscem« lažje, že drži, res je tudi, da je stroj veliko bolj produktiven, gospo-dinjam ni treba vstajati zgodaj in pripravljati zajtrka lučnim koscem. Vse to je res. Ampak, roko na srce, se vam ne zdi, da pa je bilo pred desetimi, dvajsetimi in še več leti prijetno vstati. Nič se nismo upirali, če nas je kdo povabil na košnjo, saj smo vedeli, da bo potem tudi on šel kositi nam. Vedeli smo tudi, da se bomo navsezgodaj naučili svežega zraka, da bomo prijetno utrujeni pričakali gospodinja s »kulinjo« in drugimi dobrotami ... Da, lepo je bilo takrat, ko še ni bilo teh preglasnih kosilnic, pa traktorjev, ko si zapregel krave, morda tudi konja ... Prijetno je bilo pristihniti utripu vasi, ko so proti večeru zapela kladiva. Vedel si, da bodo naslednji dan kose ostro rezale. Romantika, ki se ne bo vrnila. Saj nas nihče ne bo prisilil, da bi delali po starem. S tem pa ni rečeno, da bomo naredili smrti greh, če bomo še kdaj nabrusili kose, urezali nekaj plasti trave. Prijeto nam bo delo in počutili se bomo bolje.

STEFAN SOBOČAN

Alma Susurluk je sicer tehnična risarka, ki v teh soparnih dneh rada odvrže odvečno, na sebi pa pusti samo vonj po parfumu, kot pravi.

VEČNI LED POSTAJA VROČ

Najbrž se okoli Falklandov ne bi tako hudo in nevarno zapletlo, ko bi to otočje ne ležalo na pragu Antarktike in nad domnevnim nahajališčem nafte. Ta pozabljeni del sveta je bil dolgo pust in prazen, in šele ko se je izkazalo, da so svetovne zaloge surovin omejene, apetiti pa vse večji, so začeli pogledovati tudi po teh neprijaznih in odljudenih krajih.

Beli kontinent, kot Antarktiki tudi pravijo, se odeva v tako hud mraz, da v ozračju nad njim ne prežive niti sicer odporne bakterije. Čeprav na tem območju pade izjemno malo padavin (še manj kot v Sahari) se je stvorila tudi po več kilometrov debela ledena odeja, v kateri je zamrznjena več kot polovica vse sladke vode na svetu. Začuda pa so debeli ledeni nanosi tu in tam »očiščenje« in pod mrzlo nebo štrlijo kopni deli fantastično oblikovanih skal. Tisočletja so obale ledenega kraljestva obiskovali le kitji, ki so se pasli na polarnih morskih pašnikih, tjujenci in salonsko uglajeni pingvini. Šele v 19. stoletju je, ko je znano, na Antarktiko stopil človek.

Slavni kapitan Cook je sicer že v drugi polovici 18. stoletja zaplul v antarktične vode, vendar do zaledenelih obal ni prišel. Tisti čas je

pesimistično zapisal, da »bodo dežele, ki morda ležijo na jugu, za vedno ostale neznanee«. Lovci na tjujenje pa se za te temačne napovedi niso menili in so prodirali naprej v negostoljuben svet. Tako naj bi ribič N. B. Palmer kot prvi človek zagledal Antarktiko. Opisal jo je kot širno, gorato pokrajino, pusto in samotno in močno pokrito z ledom. Za njim so skrivnostno južno celino iskali še mnogi raziskovalci in tako se je ledeni svet počasi razkrival. Vendar pa vse do nedavnega, ko so znanstveniki opravili sodobne meritve, nismo vedeli, da Antarktika sploh ni celina, marveč skupek otokov, ki jih prekriva do 4.000 metrov debel večni led. Izmerili so najnižje temperature na Zemlji, preko minus 90 stopinj.

Toda najzanimivejša so bila za svet nedvomno odkritja geologov, ki so ugotovili, da so na območju Antarktike pomembna rudna bogastva. Skoraj povsem zanesljivo je ugotovljeno, da leže vzdolž Transantarktičnega gorovja okoli 3.000 kilometrov dolgi skladi premoga; gre za največja ležišča premoga na svetu. Tudi zaloge železove rude naj bi bile ogromne.

Po predvidevanjih nekaterih geologov se pod Antarktiko nahajajo še druga bogastva. Če je bila bela celina pred 200 milijoni let, ko so se začeli posamezni kontinenti nekdanje praeazije Pangee razmikati, zares sestavni del tega prakontinenta, potem

morajo biti v njenih nedrih rudnine, ki so značilne za južni del Afrike, Amerike, Indije in Avstralije, kar pomeni, da bodo geologi najbrž odkrili pomembne zaloge urana. Kaj pomeni dandanašnji ta surovina za energetsko žejne države, je odveč pisati.

Lani so geologi ves čas južnega poletja, ko je sonce celih 24 ur dneva na nebu in se kotali po obzorju naokrog, ne da bi zašlo, preiskovali skalnata gorovja. Našli so dragocene kovine, kot sta tantal in litij, iz katerih moderna tehnologija pridobiva prvovrstne in zelo trdne zlitine. Na področju Dufeka so ameriški, avstralski in novozelandski geologi odkrili nahajališča platine in kroma, ki veljata oba za strateški kovini.

Največje surovinsko preseñenje, ki ga skriva antarktično območje, pa je najbrž nafta. Raziskovalna ladja Glomar Challenger je pri vrtanjih v dno Rosovega morja našla ogljikovodike, etan, metan in etilen. Vsi ti plini so znamenja, da mora biti v bližini tudi nafta. Neki strokovnjak velike naftne družbe Gulf Oil ocenjuje, da so pod Rossom in Weddelovim morjem velikanske zaloge nafte, ki jih je mogoče primerjati z ležišči nafte ob Aljaski.

Ker so omenjena območja prekrita z večnim ledom, bi bilo črpanje antarktične nafte za zdaj še predrago, vendar pa tehnologija črpanja z morskega dna tako napreduje, da

se bo kmalu splačalo postaviti vrtnalne ploščadi tudi na območju negostoljubne Antarktike.

Vesti o surovinskih bogastvih na južni ledeni kapi našega planeta so razburile ekološke, ki se z grozo sprašujejo, kakšne bodo posledice na zemeljsko atmosfero, ako pride do kakšnih ekoloških katastrof na antarktičnem območju, saj je znano, da je belo prostranstvo okoli južnega zemeljskega pola prava vremenska kuhinja za ves planet.

Še bolj pereča pa so vprašanja o tem, kdo je lastnik teh še ne koriščenih bogastev in kdo jih lahko izkorišča. Antarktično ledeno pogačo so si v tem stoletju razdelili Avstralija, Francija, Nova Zelandija, Čile, Argentina, Velika Britanija in Norveška. Niti ZDA niti Sovjetska zveza si takrat nista odrezali svojega kosa, čeprav sta kasneje postavili stalne baze na Antarktiki.

Leta 1961 je 14 velikih držav podpisalo Antarktični sporazum, ki prepoveduje namestitve atomskega orožja, prepoveduje vojaške aktivnosti in dopušča svobodno izmenjavo znanstvenih informacij, zbranih na tem območju. Toda novoodkrita bogastva so okrepila nekdanje zahteve po lastništvu, zato je zelo verjetno, da bodo morali ponovno sestiti za pogajalsko mizo in se dogovoriti, kako bo z izkoriščanjem surovin, sicer se Falklandi lahko ponovijo še bližje ledenim obalam nič več skrivnostne bele celine.

Prva ženska, ki je preplavala Rokavski preliv je bila Američanka Gertrude Ederle. To je bilo leta 1926, plavalki pa je bilo 19 let. Morsko ožino med Francijo in Veliko Britanijo je preplavala v 14 urah in 31 minutah,

tukaj opravijo ločitve brez večjih formalnosti. Niti osebnih izkaznic ne zahtevajo. Poročena račeta, da se želita ločiti, plačata takso okoli tisoč dinarjev in čez nekaj dni dobita po

Velika suša je bila vzrok za nenavadno selitev strupenih kač v sovjetskem Kazahstanu. Kače so dobesedno prekrile neko cesto in tako onemogočile promet. Znanstveniki trdijo, da jih je bilo na kvadratnem metru cestišča najmanj po pet do šest.

xxx

Inženirji Fordove tovarne avtomobilov v bližini avstralskega Melbournea so skonstruirali super malolitražni avtomobil. Za prevoz ene same osebe porabi liter super bencina na vsakih 1500 kilometrov!

drugje smo prebrali

kar je bilo za dve uri manj kot je bil dotedanji rekord, ki so ga postavili moški plavalci.

xxx

Mesto Cameron v ZDA velja kot raj za ločence, kajti

pošti na dom papirje o ločitvi.

xxx

Na Kitajskem so arheologi odkrili ostanke 21 hiš, starih najmanj štiri tisoč let.

stare koprive najbolj pečejo

Jože Vljaj je v Ljubljanskem pismu 21. oktobra 1971 pisal Franciju. Spriči aktualnosti in teže, ki jo ima še za dandanašnjo rabo, vsebino pisma ponatiskujemo v celoti.

»Za posek rakičanskega drevoreda jagnjedov sem zvedel že iz časnikov. Pa vendar hvala, da si mi poleg drugih sporočil tudi to novico, kakor mi zmeraj sporočaš, da ste tu in tam spet po nepotrebnem posekali kakšen kos prelepega zelenja. Vendar Ti vse doslej nisem še odgovoril na kakšno tako Tvoje pismo, v katerem si obžaloval propadanje katerega parka ali drugačnega zelenega nasada. Mislim, da Ti za vsemi temi drevesi in grmi ni kaj posebno hudo, da mi torej pišeš samo zaradi lepšega in iz navade. Toda zadnje Tvoje pismo je bilo zaokroženo tako, da sem ga najprej po vrsti prebral kar dvakrat, nato pa sem se zamislil. Ni in ni mi šlo v račun, zakaj te posek omenjenega drevoreda med Soboto in Rakičanom tako žalosti. Pred leti Te vendar ni žalostilo uničevanje soboškega parka, čeprav je takrat poleg drugega šlo k hudiču tudi veliko petstoletnih hrastov. Toda,

ČE SEKIRA PADE V MED ...

ko sem nato Tvoje pismo začel brati v tretje, sem med njegovimi vrsticami našel tudi vzroke za Tvojo žalost. In ker se mi zdijo tiste vzroki pravi milnati mehurčki, Ti jih bom v nekaj stavkih tudi skušal razbliniti.

Po moje Te ne vznemirja toliko uničevanje pokrajine in več ali manj neodgovorno početje posameznikov, kakor zaostalost Tvoje pokrajine. Ali z drugimi besedami: če je že kdo tako hud »žagoman«, da si ne more kaj, da ne bi od časa do časa požagal kakšnega drevesa, naj ga gre žagati ali podirati kam ven, v gozd, ne pa, da se spravi prav na znamenit drevored. Pod »žagomanom« misliš pač na primerjavo s piromanom, z bolnikom, ki ga daje požigalna strast.

In tudi sem našel Tvojo prvo zmoto. Ko namreč piromana zagrabi strast, ne tava dolgo naokrog, marveč zažge, kar mu pride pod roko. Enako bi tedaj bilo z »žagomanom« ne bo šel na romanje v tropski pragozd, marveč bo v navalu žagalne strasti požagal najbližji nasad. Zdaj pa poglejva še tisto, čemur Ti praviš zaostalost pokrajine! Potvojeje namreč prav obrobni predel, ki je daleč od oblasti in središča, pravcati raj za »žagomane« in podobne nepridiprave. Pri nas: v Ljubljani, da si česa takega nihče ne bi mogel privoščiti, ker imamo tu visoko oblast,

visoko šolstvo in visoke dohodke.

In tu sem naletel na Tvojo drugo in temeljno zmoto.

Pred kratkim sem lahko pokukal v skrivnostne urbanistične načrte našega mesta. V njih je lepo zarisano, kod bodo zgradili nove hiše, kje bodo parki in kod bodo tekla hitre ceste. In kaj misliš, bodo le-te lepo obkrožile Ljubljano? Ne bodo je. Ena od njih bo prav imenično sekala park Tivoli in mu odrezala njegov najlepši kos, dvakrat tako velikega, kot mu ga je že pred leti železnica. Torej — kot vidiš — tudi ljubljanski »žagomani« ne spijo. In ker smo bili že doslej v Ljubljani po vseh plasteh silno napredni in povrh še domiselni, si lahko tam gori pri Vas sežete v roke in si čestitate, da sta s posekom drevoreda jagnjedov v resnici prvi zadeli žebelj na glavo, kajti prav v kratkem bo izbruhnila največja moda takšnih posegov. In tedaj Tvoj kraj ne bo več mogel veljati za zaostalega, saj je bil med prvimi, ki mu je sekira padla v med in je ugotovil, da je treba posekati vse, kar je zastarelega, torej tudi stara drevesa. Kako pa bo drugače z Vašo zaostalostjo, je vnaprej težko povedati ...

Saj: kaj bo, kaj bo, ko leta potekó!?

-brž-

Predzadnjo soboto je bilo v soboški kinodvorani republiško tekmovanje v body buildingu za naslov »Mr. Slovenije«. Med devetimi najlepšimi grajenimi Slovenci je bil za Mr. Slovenije že drugi izbran Alojz Lenc (30 let), iz Mengeša. Drugi je bil Rode Monosiovski (29) iz Nove Gorice, tretji pa Davorin Dusanin (28) iz Maribora. Sodelovala sta tudi dva mlada tekmovalca iz Murske Sobote: Jože Kulčar je bil četrti, Vitomir Kranjc pa šesti.

za razvedrilo

ZAHVALA

— Boter, hvala za stoječo uro, ki ste mi jo podarili ob rojstnem dnevu.

— Miki, jaz sem ti vendar podaril ročno uro.

— Ze, vendar kar naprej stoji.

V PARKU

— Mimi, tako si lepa in očarljiva, da bi te gledal ure in ure.

— Samo sladkih besed in samo gledanja se v parku bojim. Moj čas je dragocen.

PRIDOBITVE

— Ko sva se z ženo poročila, nisva imela skoraj ničesar. Stanovale sva v majhni slabo

opremljeni najeti sobici.

— In kako je dandanašnji?

— Zdaj imava nekoliko večjo najeto sobo in štiri otroke.

Bolezni in škodljivci vinske trte

za vinogradnike

Vinsko trto napada več sovražnikov, med katerimi so tudi glive (fungi). To so mikroskopsko majhne rastlinice brez klorofila, ki si za življenje potrebne snovi pridobivajo z zajedanjem ali parazitiranjem na višjih zelenih rastlinah (zajedavske ali parazitske glive), ali pa z razkrojem že odmrle organske snovi (gniloživke ali saprofitske glive).

Telo gliv je sestavljeno iz mnogih nitk ali hit, ki skupaj tvorijo podgobje ali micelij. Zajedavske glive razraščajo svoje hife v rastlinskih tkivih, razmnožujejo pa se s posebnimi trosi, ki jih običajno tvorijo na površini napadenih rastlinskih tkiv. Glivam ustreza vlažno in toplo vreme, zato je pojav glivičnih bolezni najmočnejši v letih z obilico padavin.

Bolezni na vinski trti povzročajo tudi virusi, ki so zelo preprosto zgrajeni in jih lahko vidimo le pod elektronskim mikroskopom. Okužijo lahko le žive rastlinske celice, se v njih hitro razmnožijo in nato razširijo na sosednje celice, dokler končno ne okužijo cele rastline.

Bakterije kot povzročitelji bolezni vinske trte niso pomembne. Pač pa so v zadnjih ugotovili med povzročitelji rastlinskih bolezni tudi mikoplazme.

To so preprosto zgrajeni majhni organizmi, ki glede na zgradbo sodijo nekako med viruse in bakterije. Po dosedanjih ugotovitvah naj bi na vinski trti povzročala bolezen le ena mikoplazma, t. i. zlato rumenico (flavescence dore), ki je pri nas še ne poznamo.

Med škodljivci vinske trte so brez dvoma najpomembnejše žuželke (insekta). Njihovo telo je sestavljeno iz glave, oprsja in zadka. Razmnožujejo se z jajčeci, iz katerih se izležejo ličinke, ki se postopoma preobrazijo v odrasle osebe. Odrasle žuželke ali njihove ličinke poškodujejo rastline z objedanjem rastlinskih tkiv ali tako, da iz njih sesajo sokove.

Med škodljivci vinske trte sodijo tudi pršice (acarina), ki jih prištevamo k pajkovcem in so z žuželkami v daljnem sorodstvu. Od njih se ločijo zlasti po tem, da imajo štiri pare nog, nimajo kril in palpic. Pršice so majhne živalce, naj večina med njimi meri le nekaj desetink milimetra. Iz napadenih rastlin sesajo sokove in ker se hitro razmnožujejo, lahko povzročijo občutno škodo.

Med škodljivci vinske trte lahko najdemo tudi nekatere višje živali, med pršice zlasti škorce, med sesalci oziroma glodalci pa voluharja.

Kemična sredstva delimo glede na namen uporabe na kemična sredstva, ki delujejo proti:

- glivičnim boleznim — fungicidi,
- žuželkam — insekticidi,
- glodalcem — rodenticidi,
- pršicam — akaricidi,
- plevelom — herbicidi.

Fungicide običajno uporabljamo zaščitno ali preventivno — pred pojavom bolezni. Z njimi torej preprečimo okužbo, ne moremo pa zdraviti že obolenih tistlin. Kaže pa, da bomo kmalu dobili tudi fungicide z zdravilnim (kurativnim) učinkom, s katerimi bo mogoče vinsko trto škropiti še po okužbi s peronosporo, medtem ko proti oidiju takšna sredstva že imamo. Med fungicide, ki so pripravljene na osnovi bakra, prištevamo vinogradnikom dobro znano bordojsko brozgo, ki jo pripravimo iz raztopine modre galice in apna. Vendar pa to zaradi zamudne priprave vedno bolj izpodrivajo drugi bakrovi pripravki, med katerimi je najbolj znan cuprablau. Za vinogradništvo so primerni tudi bakreno apno 25 in bakreno apno 50, bakreno apno super, bakrocid, kupran in drugi. Zadnja leta se vedno bolj uveljavljajo mešanice bakrovih in organskih fungicidov, kot so na primer bakreni antracoli, bakreni dithane, bakreni euparen, bakreni faltan in drugi.

Vsi bakreni pripravki in tudi kombinacije so za vinsko trto nevarni v deževnem in hladnem vremenu, saj lahko povzročijo ožig, zlasti pa zavrejo rast, zato jih v času bujne rasti ne priporočamo. Zato tudi niso primerni za škropljenje trsnic in mladih vinogradov, v rodni vinogradih pa so priporočljivi zlasti za

škropljenja po koncu cvetenja, ker dolgo delujejo. V času cvetenja bakrovih pripravkov in kombinacij z bakrom ne uporabljamo, ker lahko povzročajo osipanje cvetja. V trsnicah, mladih in rodni vinogradih je priporočljivo, da opravimo eno ali dve končni škropljenji z bakrovimi pripravki, da tako pospešimo dozorevanje lesa.

V vinogradništvu uporabljamo še sorazmerno veliko bakrovih pripravkov, zlasti proti peronospori in rdečemu listnemu ožigu. Proti oidiju niso učinkoviti, vendar zavirajo njegov razvoj, prav tako pa zavirajo razvoj sive grozdne plesni.

Med fungicidi, ki so pripravljene na osnovi žvepla, sedaj uporabljamo le še tako imenovano možljiva žvepla proti oidiju, ki jih primešamo osnovnemu škropivu proti peronospori. Med možljivimi žvepli je pri nas najbolj znan cosan. Žveplov pripravki so učinkoviti samo proti oidiju, delno pa učinkujejo tudi proti pršicam. Vsi žveplov pripravki so za vinsko trto nevarni v vročem vremenu, zlasti kadar je temperatura višja od 30 C. Takrat lahko povzročijo hude ožige, zato jih ne smemo uporabljati. V hladnem vremenu, kadar je temperatura nižja od 16 C, možljiva žvepla (npr. cosan) ne delujejo.

(Dalje danes teden)

opremljamo stanovanje

Kuhinjski hladilnik

V sodobnem gospodinjstvu je hladilnik nepogrešljiv. Njegova naloga je hranjenje živil, ki naj ostanejo sveža. V ta namen ima vsak hladilnik pregraje različnih oblik, v katerih pa je tudi stopnja hlajenja različna.

Za kuhinje s kratkim nizom je primeren hladilnik, ki je visok 85 centimetrov, tako da je njegova zgornja površina v isti ravni z ostalimi delovnimi površinami v kuhinji. Tako se te delovne površine povečajo še za 60 x 60 centimetrov.

Zelo priljubljena je kombinacija hladilnika in zamrzovalnika. V tej napravi namreč lahko hranimo živež, ki ga bomo uporabljali vsak dan, pa tudi tistega, ki ga hranimo dalj časa ali pa za posebne priložnosti, recimo, ko prišpejo nenapovedani gostje.

Zamrzovalniki vse bolj osvajajo sodobna gospodinjstva. Že dolgo niso več želja velikih ali pa kmečkih gospo-

dinstev. Sedaj jih uporabljajo tudi najbolj poprečna gospodinjstva s tremi ali štirimi člani. Pripravejši je tisti zamrzovalnik, ki ima predale in ki ga odpiramo spredaj, kot tisti, ki ga odpiramo z velikim pokrovom z zgornje strani. Zamrzovalnik s predali se tudi lažje vključuje v kuhinjski niz, gospodinja pa se v njem bolje znajde med vlaganjem in iskanjem hrane.

za razvedrilo

ŠE OB PRAVEM ČASU

— Mamica, prosim, mi daš takoj tri tisočake?
— Zakaj se ti pa tako mudi?

MIRNA PLAŽA

— Kako mirna plaža, tu in tam kakšen sprehajalec ali sprehajalka v kopalnik. Obala je peščena, a ni morda morskih ježov ali meduz?
— Ne, to sploh ne. Vse kar je živega, sproti pospravijo morski psi.

ČASI SE SPREMINJAJO

— Ko so se naši predniki vrnili iz boja, je bila doma veselica, zdaj, ko se človek pogumen vrne z veselice, je doma vojno stanje.

EKONOMIČNOST

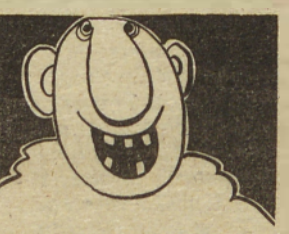
— Veš kaj je ekonomičnost?
— Tuja beseda, ki je ne razumem.
— Jaz pa sem njen pomen preizkusila v praksi: v sobo 5 x 5 metrov sem vzela na stanovanje pet dijakov.

PRI PERSONALNEM

— V prošnji za zaposlitev v naši delovni organizaciji ste napisali: domala vse kar je potrebno, tudi dokazila o izobrazbi smo dobili. Zanima me samo še to — ste poročeni?
— Ne, vendar bom delal vse, za kar me boste zadolžili.

LOVSKA

— Končno sem si oddahnil, v antikvariatu sem staknil novejšo knji-

go o življenju živali.
— Boš študiral zoologijo?
— To ne, rad pa bi končno vedel na kaj naj streljam.

SOSEDSKA POMOČ

— Soseda, s pisanjem domače naloge za vašega Brankeca še vedno niste končali?
— Bom. Še nočoj, zdaj imam opravka z živino.
— Le pohitite, da jo bom lahko za našo Liliko prepisala vsaj do desetih...

zdravnik za vas

ZAŠTRUPITVE S HRANO

Zastrupitve s hrano so obolenja, ki nastanejo zaradi uživanja onesnažene hrane, ki lahko vsebuje:

- škodljive bakterije in njihove strupe,
- kemične strupe,
- rastlinske strupe,
- živalske strupe.

Glavna karakteristika zastrupitev je nagel razvoj bolezni s pretežno žledodno-črevesnimi znaki. Kljub zakonu o obvezni prijavi zastrupitev, o njihovem številu nimamo redne slike. To pa zato, ker zastrupitev s hrano velikokrat poteka v tako blagi obliki, da ljudje ne iščejo zdravniške pomoči, pa tudi prijave ni. Čeprav torej nimamo vseh prijav, pa je zastrupitev s hrano iz dneva v dan več, kar je v zvezi z ustanavljanjem vse večjega števila obratov družbene prehrane, gostinskih obratov, slaščičarn in podobno. Vsi obrati pa ne ustrezajo osnovnim higienskoepidemiološkim zahtevam.

Povečana poraba že pripravljenih živil, nezmožnost redne sanitarne kontrole proizvodnje, shranjevanje in prevoz hrane privedejo do tega, da pridejo do potrošnika tudi oporečna živila. Velikokrat je posledica tega zastrupitev. Stalni porast zastrupitev s hrano ne opažamo samo pri nas, temveč tudi v deželah, kjer je sanitarna kontrola mnogo večja in kjer je tudi higienski nivo prebivalstva višji.

Največkrat so vzrok za zastrupitev s hrano škodljive bakterije in njihovi strupi v hrani. Ker so nekatere vrste hrane izredno ugodne okolje za razmnoževanje bakterij, je nevarnost zastrupitev s hrano vedno prisotna. Prav na to kaj radi pozabljamo in nesreča je tu. Ker vedno obstoji možnost teh zastrupitev, in zato ker zajame vedno večje število ljudi, bomo te zastrupitve tudi opisali.

V hrano lahko pridejo bakterije neposredno od obolenih ljudi in živali ali klicenosecev, lahko pa posredno z vodo in insekti (muhe) ter glodalci (miši in podgane).

Zastrupitve s hrano se pojavljajo kot:

- zastrupitve s hrano, izzvalne s škodljivimi bakterijami, t. i. zastrupitve s hrano; v tem primeru govorimo o alimentarnih zastrupitvah z bakterijami,
- zastrupitve s hrano, izzvalne s bakterijskimi strupi; v tem primeru govorimo o alimentarnih zastrupitvah s strupi,
- zastrupitve s hrano, izzvalne s občasnimi škodljivimi bakterijami; ti mikroorganizmi povzročajo obolenje le pri najbolj občutljivi skupini ljudi (otroci, ostareli).

Zastrupitve s hrano, izzvalne s škodljivimi bakterijami:

Te zastrupitve so največkrat posledica vdora bakterij iz skupine salmonel v hrano, ki jo nato zaužijemo. Po vdoru v hrano in pri primerni temperaturi se prav hitro razmnožijo. Pri tem ne prihaja do vidnih sprememb v hrani, postane pa nevarna za ljudi. To pa je tudi vzrok pravočasne odkrivanja oporečnosti hrane.

Take bakterije se največkrat nahajajo v mesu, mesnih izdelkih, v jajcih, mleku in mlečnih izdelkih. Prav te vrste se vsakodnevno pojavljajo v naši prehrani.

Klinična slika take vrste zastrupitve s hrano je podobna klinični sliki nalezljive bolezni, ker je prisotna povišana temperatura. Prvi znaki zastrupitve se pokažejo po 24 urah, redkeje po 36 do 72 urah. Prednjačijo prebavne motnje z bolečinami v trebuhu, slabostjo, glavobolom, bruhanjem, drisko itd. Včasih lahko ti znaki izostanejo ali pa se pojavijo v blažji obliki. Bolezen traja navadno 3—5 dni, v težjih primerih do treh tednov. Povzročitelji teh zastrupitev s hrano se lahko zadržijo v prebavilih več tednov po ozdravljenju. Prebolezniki, kot jih imenujemo, z blatom občasnno tudi izločajo povzročitelje bolezni. Take izločevalce povzročiteljev zastrupitve imenujemo klicenosece. So nevarni za okolico, ker bolezen širijo naprej.

Da preprečimo nastanek zastrupitve s hrano, so potrebni naslednji ukrepi:

- izvajati stalno veterinarsko kontrolo pri živalih pred klanjem in neposredno po njej,
- stalno kontrolirati onorečnost in neoporečnost živil,
- zdravstveno nadzirati osebe, ki ima opravke z žili, zaradi odkrivanja klicenosecev,
- nadzirati izgradnjo objektov

za proizvodnjo, predelavo in shranjevanje živil, če ustrezajo sanitarno-higienskim predpisom,

— kontrolirati prevozna sredstva;

— skrbeti za primerno shranjevanje in čim hitrejšo porabo že pripravljenih živil.

Zastrupitve s hrano izzvalne z bakterijskimi strupi:

Stafilokoki so najpogostejši povzročitelji gnojnih infekcij na koži, najdemo pa jih tudi skoraj pri vseh drugih procesih na koži. Lahko računamo, da pri skoraj 80 % zdravih ljudi najdemo te bakterije na sluznici nosu in žrela, od koder pri kihanju in kašljanju ali prek rok pridejo v hrano.

V hrani, kot so mleko in mlečni izdelki, slaščice, mleto meso, pride do izločanja večjih količin strupa teh bakterij, ki privede do zastrupitve. Tudi pri nas, predvsem v poletnih mesecih so take zastrupitve s sladlodo, tu in tam pa z drugo vrsto hrane.

Po kratki inkubaciji od 0,5 do 2 ur, redkeje po 6 urah, se že pojavljajo znaki zastrupitve.

Kažejo se kot: slabost, bolečine v trebuhu, bruhanje, driske. Lahko nastopi nezavest. Že po 6 oziroma 48 urah ti znaki izginejo.

Da bi preprečili nastanek te vrste zastrupitve je potrebno:

— preprečiti delo pri živilih osebam, ki imajo gnojne infekcije

na koži, vnetje žrela, vnetje ušes, vnetne spremembe v nosni votlini,

— vse manjše poškodbe na izpostavljenih mestih je potrebno pozdraviti,

— vso hrano, ki je ugodno okolje za razmnoževanje stafilokokov, kot so: kreme, sladlodi, pudingi, mleko, mlečni izdelki, klobase, mleto meso, čim hitreje porabiti,

— shranjevati hrano vedno le v čistih hladilnikih, nepravilno shranjene in zastarane hrane ne smemo uživati.

Zastrupitve s hrano, izzvalne z občasnimi škodljivimi bakterijami:

Zastrupitve te vrste izzovejo mikroorganizmi, ki jih lahko velikokrat najdemo v hrani in ne moremo z gotovostjo trditi, da so s svojimi strupi izzvalne zastrupitve. Največkrat je določena hrana „krivec“ zastrupitve in sicer: mleto meso, klobase, pudingi, sladlodi, slaščice. Velja mnenje, da zastrupitev izzove bakterijski strup, ki nastane pri razpadanju te vrste škodljivih bakterij.

Po inkubaciji od 9 do 18 ur se javljajo žledodno-črevesni znaki. Znaki zastrupitve izginejo po 6 do 24 urah.

Večina teh povzročiteljev spada v skupino črevesnih bakterij. Najenostavnejše zastrupitve preprečujemo z vzdrževanjem higienskih razmer. Poseben poudarek dajemo osebni higieni osebe, ki dela z žili, predvsem pa morajo vso pozornost posvetiti umivanju in razkuževanju rok. Ne smemo zanemariti higijene prostorov, opreme in delovnih pripomočkov.

Sestavila:

Dipl. vet. Erika DROŽINA

SESTAVIL MARKO NARAST	PLENKI-NJA	FR. FILM. IGRALEC IT. RODO (LINO)	ODLIČEN FILM VICTORIA DE SICE	SMUČARSKI SKAKALEC BREMSETH	PISARNA, URAD	STROJENA ŽIVALSKA KOŽA	FRANC. PI-STALJICA (1766 DO 1817)
AVTOMOBIL ZA PREVOZ VEČ OSEB							
ČLOVEK, KI TREZNO GLEDA NA ŽIVLJENJE							
ODDELEK ZA MOTRANJE BOLEZNI							
ŠTEVILLO Z OVČMA NIČLAMA				DEL VOZA			
LJUDSTVO OB IZVIRU JENISEJA				FILMSKA IGRAKLA NIELSEN			
ODRT					ŠPANSKI SPOLNIK		
BODEČA RASTLINA SUHNIH PODROČIJ						GRŠKA CRKA	ROGATE GOZDNE ŽIVELI
AVTOMOBILSKA OZNAKA ROMUNIJ		AM. FILM. IGRALEC (WARREN) PERZJA					MESTO V EGIPTU OB NILU
OTOK V PRESPANSKEM JEZERU				DAVSKI OTOK PEVEC KING COLE			
UTRUP S TREPALNICO					EVROPLJ ODGOVOR NA KONTRO		
VOJAŠNICA							
ALFRED NOBEL			ALKALOID V ČAJU				

REŠITEV PREJSNJE KRIŽANKE — Vodoravno: patrula, popravek, Dravidi, kitara, Ukana, O, por, NDR, oz, Ajas, Valjevo, A, AD, NN, narisi, jasnina, Er, anas.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

Telincar je se dve leti gotova, celilna naprava na kanalizacijo. Kot-tala je imela milijone liki je nemrejo mceati, ka je nekaj neč v redi na-pravileno. Eden tao te naprave ma obkroglo formo, kak laboitea, na se gaci, ka de tan mefja po nau-von, folktarna plesna skupina vap. Tou de praflično ratoga vob ka u v obkroglon glaci nemreji f kibe vda-ribi, ka plociti de na pefalo. Y blato licem milijon.

To smo se smejali

Bilo je lansko leto nekega večera. Pri sosedu smo ličkali koruzo. Tam je bil tudi sosedov Milan. Koruzo je moral nositi na podstrešje, jaz in moja prijateljica Silva pa sva jo metali v kot. Milan je nosil koruzo po lestvi, ki je bila že stara. Košaro si je dal na glavo in ne da bi se držal, je šel gor po lestvi. »Poglejte, kako si upam!« se je bahal. Naenkrat pa: Bum! Padel je skozi lestev in si vso koruzo, ki jo je imel v košari, obrnil na glavo s košaro vred. Jaz in Silva sva se tako smejala, da bi skoraj padli s podstrešja. Teta naju je vprašala: »Kaj se pa tako smejeta?« Nisva ji mogli odgovoriti, ker sva se še vedno smejala. Tudi teta se je začela smejati, ko je zagledala Milana, kako šepa. »Kaj pa šepaš kot star dedek?« ga je vprašala. »Kaj me pa zijate?« se je zadržal Milan na ves glas. »Zato, ker si bil tako lušen, ko si visel na lestvi s košaro in koruzo na glavi.« mu je smeje odgovorila Silva. Ko smo to povedali še ostalim, smo se vsi smejala. Milan pa je kar pihal od jeze. Ta večer sem se enkrat za vselej nasmejala.

Brigita Jud, 5. a
OŠ Rogašovci

NA TRAVNIKU

Travnik je zjutraj zelo lep. Na travi je še rosa. Kosci najraje kosijo v jutranjih urah. Kobilice neprestano skačejo pred koscem. Pokošena trava hitro vene. Na soncu posivi. Seno naložijo na voz in odpeljejo domov.

Suzana Hozjan, 2. b
OŠ Velika Polana

IZBRANA RISBA: »Domačija« — Narisal Marjan Grabar, 5. raz. OŠ Šafarsko.

VRNITEV

Vračam se spet na tisti most,
voda bistra mi pod njim šumi.
Kudlar gledam v njo, srce zahre-
pent.

Vse je isto kot je takrat bilo,
rdeče rože še cveto
in goste trave,
med njimi rahla rosa,
neka misel tli . . .
Gledam tja v dalj,
tam potok se vije,
tam sonce močnejše sije.
Gosti hlad zavzame bi pogled
in v vejah bele breze
spet tli tisti cvet,
preprosti, a mi je všeč.
In vse je isto.
Ponovno veter se zaganja vame,
še vedno slišim tiste klice,
v meni še je tisti smeh.
Goste trave po bregovih valo-
vijo,
val preprostih stez,
ki vijejo se mimo mene,
bela pota so zaprta,
bela pota tu so prazna
in še vedno vse je isto.
Gledajo v tisto, svetlo noč,
ki spustila se na zemljo
in v sive drohne sence,
ki jih luna riše na nebo,
prevzela sem poslednjo časi.
Ne spominjam se,
da ob tem potoku žalostna bi
kdaj bila,
moje otroštvo bilo je tu doma
in potoček mi je bil vir spozna-
nja.

Ponovno stojim na tistem mostu
in spet mi bistra voda pod njim
šumi,
ponovno gledam v njo
in vse je isto.
Glas ptic še vedno je z menoj
in tiha rosa spušča se na tla
in jaz strnim vanjo
in vse je isto,
kot je takrat bilo;
a vrtnice na stari most
ni pozabile oko,
ker tihe trave še vedno
tiho šepetajo o njej . . .

Leonida Donoša, 7. a
OŠ Cankova

KRIŽEMKRAŽEM po naših solah

UREJA JOŽE GRAJ

Na prvem srečanju mladih gasilcev-raziskovalcev

V okviru krožka OZN smo se na naši šoli odločili, da bomo izdelali raziskovalno nalogo z naslovom Gasilstvo v domačem kraju. Zbrali in uredili smo gradivo ter poslali na uredništvo mladinske poljudnoznanstvene revije Pionir, ki je v okviru Gasilske zveze Slovenije razpisala to nalogo. Priznanje za sodelovanje v raziskovalni akciji je bilo povabilo na srečanje mladih gasilcev-raziskovalcev v Metliki. Veliko število nas je sodelovalo v tej akciji, zato smo izbrali na vsaki sodelujoči šoli po enega delegata, ki je skupaj z mentorjem odpotoval v Metliko. Srečanje je trajalo dva dni.

Sestnajstega aprila zgodaj zjutraj sva se z mentorjem tov. Jožetom Bencejem odpeljala v Ljubljano, kjer je bilo zbirno mesto. Med potjo sem na vlaku spoznala še mlade raziskovalce iz

Črenšovce in Murske Sobote. V Ljubljani smo se ob pol enajstih zbrali na Kongresnem trgu, od koder smo se z dvema avtobusoma odpeljali proti Metliki. Spremljali so nas tudi urednik Pionirja in dva arheologa, ki sta nam pripovedovala o Dolenjski, po kateri smo se vozili. Okoli polnočnega smo prispeli v Metliko. Kosili smo v Hotelu Bela krajina.

Po kosilu smo postajali vedno bolj nemirni in nestrpni, kajti bližalo se je srečanje z našimi gostitelji, učenci osnovne šole v Metliki. Jaz sem bila gostja pri trinajstletni Andrej Hauptman. Po nju sta se pripeljala z avtom njena mama in brat Izrok, saj oni ne stanujejo v Metliki, ampak v sosednji vasi Trnovci. Pri njih doma sem se seznanila tudi z Andrejinim očetom.

V pogovoru sta mi Andreja in Izrok predstavila Metliko, njeno okolico, belokranjske običaje . . . Obiskali smo center Metlike, kjer so trgovine, mnogo stanovanjskih blokov, vrtec, zdravstveni dom, vinska klet . . . Z grlica Veselica je zelo lep raz-
gled na Metliko in njeno okolico. Najlepše pa je bilo ob Kolpi, eni najčistejših rek v Sloveniji.

Ob pol petih smo se zbrali v metliški osnovni šoli, kjer je bilo srečanje vseh pionirjev, mentorjev in drugih gostov. Domačini so nam pripravili lep kulturni program. Na koncu smo se še nasmejali ob šaloh Tonija Gašperšiča in zavrteli ob elek-

tronski harmoniki Silvestra Mihelčiča. Veseli in malo utrujeni smo šli vsak k svojemu gostitelju. Mentorji so imeli srečanje in večerjo v hotelu, kjer so tudi prenočili. Po večerji pri Hauptmanovih smo gledali televizijo in se pogovarjali. Bilo je že zelo pozno, ko smo šli spat.

Naslednje jutro smo se zbrali pred gradom, v katerem je Belokranjski muzej. V gradu je razstavljeno gradivo, ki prikazuje slovensko gasilstvo in druge muzejske zbirke. Po ogledu je na naših obrazih zamrl nasmeh, kajti prišel je čas slovesa. Ob desetih smo se morali, čeprav neradi, posloviti od gostoljubnih domačinov. Vozili smo se skozi razne kraje, kjer smo si ogledali več zgodovinskih spomenikov. Obedovali smo v Dolenjskih toplicah. Tam smo si ogledali šolo, prostor kjer bodo gradili pionirski dom in znan Zdraviliški dom.

Po kosilu smo se odpeljali v Ljubljano, od tam pa proti domu. Na vlaku smo si pripovedovali zanimive dogodivščine, ki smo jih doživeli v teh dveh dneh. Bili smo zelo utrujeni, vendar zadovoljni in polni novih spoznanj.

Srečanje mladih gasilcev-raziskovalcev mi bo ostalo še dolgo v spominu. Spoznala sem veliko prijateljev, dokaz zato pa bodo pisma, ki bodo romala med nami.

Marija Horvar, 8. a
OŠ Stefan Kovač Turnišče

NAŠ MURI

Najljubša žival zame je Muri. Zelo je majhen. Rad se igra in je nagajiv. Je zelo hudo pes. Na koncu repa ima belo dlako. Kadar vidi mačko, jo začne preganjati. To počne tudi s kurami. Zdaj, ko ima koklja mladiče, Murija večkrat nažene, kadar je preveč blizu.

Jožko Lebar, 4. a
OŠ Apače

FERDO GODINA

Biba se je kmalu vrnila s Cirilinim očetom, ki je bil primarij v porodnišnici. Bil je visok, vitek, siv. Še preden je vstopil k meni, sta s hčerko pri vratih nekaj šepetala. Pred vrati je spet stala Biba, ki je skojevsko vdana čakala na ukaze, zraven nje pa je mati glasno žebrale rožni venec, kar sem slišala v sobo. Iskala je izhod iz trpljenja v veri, ki ji je edina dajala upanje, ko je odpovedalo vse drugo. Bog, on naj poseže vmes in me reši.

Primarij je stopil k meni. Med preiskavo sem medlo slišala njegovo prigovarjanje, da bo vse dobro. Videla sem, kako dr. Cirila pregrinja mizico in nanjo razporeja instrumente, ki jih jemlje s pincetami iz kuhinjskih loncev.

Primarij se je sklonil k meni, da bi tako ustvaril občutek prisrčnosti, v čemer je bilo zame res dosti tolažbe.

„Potreben bo kleščni porod,“ je dejal. „Če boste tako potrpežljivi kot doslej, bi ga najrajši napravil brez narkoze. Za vas bo bolje, ker ne boste bruhal in se naperjali. Prav?“

„Storite, kar hočete, samo čimprej, da bo otrok živ.“

Nasmehnil se je in si začel umivati roke.

Poseg je trajal samo nekaj sekund. Videla sem nekakšne lopatice, začutila strašno bolečino in že zagledala, kako z dr. Cirilo držita v rokah otroka in si ga ogledujeta. Zame se nista zanimala. Vsa v krvi sem mirno ležala in gledala, kaj se dogaja z otrokom; bil je fantek.

Obračala sta ga, dvigala, tleskala z dlanj po ritki, a otrok ni dal glasu od sebe. Bila sem prepričana, da je mrtev. Negiben telešček, nekoliko pomodrel sta položila na Bibino posteljo nasproti moje. Primarij mu je vbrizgal injekcijo. Tokrat nisem zdržala. Zahlipala sem in se spustila v krčevit jok. Oba sta se sunkovito obrnila.

„Mrtev je!“ se je strgalo iz mene.

„Ni, ni,“ je dejal primarij. „Samo pogledajte, kako čvrst dečko je. Ni čudno, da ni hotel priti na svet. Še sedaj nam nagaja.“

Spet je dvignil otroka, ga obrnil s trebuščkom navzdol in ga gladil po hrbtu. Kmalu se je otrok odhrkal, izbijaval dosti tekočine, zajel sapo in krčevito zajokal.

Odleglo mi je. Začutila sem neizmerno olajšanje.

Primarij pa spet:

„Zdaj ste pa vi na vrsti. Šivati bo treba. Bi šlo tudi to brez narkoze?“

V vse sem privolila. Med šivanjem sem si grizla ustnice od bolečin, a moja pozornost je bila obrnjena k ženskam, ki so v banjici kopale otroka. Pokazale so mi ga. Bil je velik, močan, imel je temne lase, izoblikovane obrvi in na prstkih rožnate nohte. Mati je ugotovila, da je tak, kot da bi bil star že mesec dni. Nemažež svojeglav. Povile so ga in položile na Bibino posteljo.

ko so cvetele marelice

Zdaj so začele pospravljati okoli mene. Zamenjale so rjuhe, me preoblekle, odnašale, kar ni bilo potrebno in se končno lotile še tal, ki so bila tudi krvava. Medtem se je primarij umil, odložil zdravniško haljo in prosil mater in Bibo, da nas pustita same. Nisem vedela, kaj bo. Ostro se je obrnil do hčerke z očitkom, zakaj mu ni pred porodom povedala, da me ima na skrbi. Lahko bi se zgodilo, da bi umrla jaz ali otrok ali oboje. In kaj bi bilo potem z družino na Vodnikovih, Cirilino družino? Porod bi lahko sprožil celo tragedijo.

„Nisem si upala,“ je odgovarjala na očetove očitke.

„Ni prva ilegalka, ki sem ji pomagal pri porodu,“ je dejal.

V čudnih okoliščinah sta si priznala. Razgovor med očetom in hčerko je bil oster. Dr. Cirila je bila pretresena in je šele zdaj spoznala, da se je moj porod gibal na robu prepada, ki bi lahko potegnil v brezno toliko ljudi. Kmalu sta odšla — vsak zase — in me smo ostale z otrokom same.

Zajel me je globok spanec. Ne samo, da nisem spala dve noči, bolečine so mi v treh dneh odvzele moč, da sem omahnila. Med spanjem je vse prenehalo obstojati. Izginil je svet, življenje, brez najmanjših sanj sem se pogreznila v ta neobstoječi svet. Ko sem odprla oči, ni bilo nikogar v sobi. Začele so se mi vračati podobe iz preteklih, težko prestanih dni: nosečnost, rojstvo; tu je okno, ki gleda proti zahajajočemu soncu in seveda marelica s cvetovi po vejah. A vendar mi ni dovolj spomin na pretekle dni, ne okno, ne cvetoča marelica. Še nekaj mora obstajati, kar mi manjka. Kar mi najbolj manjka.

Zagledala sem ga. Otroška košarica je stala ob postelji in v njej ta cigan. Čm, z dolgimi lasmi, z napetimi lički, z zaprtimi očkami. Ob prvih pogledih nanj me je spreletelo, da nisva z Darkom več sama, ampak je tu še eden, ki toliko velja kot midva. Čustvo se je razklatlo, razdelilo se je na troje. Od tega trenutka bo za zmeraj razdeljeno tudi nanj, na tega črnuha.

Ne morem odtrgati oči od njega. Rada bi ga stisnila k sebi. Nisem se ga še dotaknila. Kak občutek mora biti, ko ga bom dojila.

Preden je nastal mrak in bi bilo treba zapreti okno, so se vrata začela tiho in počasi odpirati. Pred vrati sem začutila nemir in pričakovala sem, da prideta. Pa sta res prišli, Mati naprej, Biba za njo, tako da ji je gledala čez rame in z očmi preletela mene, potem otroka. Mati je šla po prstih proti košarici, ki jo je ona oskrbela. Oči so ji sijale od radosti. Sklonila se je nad otroka in ga nekaj časa nepremično gledala. Potem je, najbrž brez potrebe, popravila odejico.

Biba je bila še sama otrok. Nerodno ji je bilo, ko je stala ob materi. Begala je z očmi in ni vedela, kaj bi počela in kam bi dala roke. Mati bi ga najrajši s košaro vrad stisnila k sebi. Umirala se je od strahu, ki ga je prestala. Imela sem vročino, zato mi je šla

mati kuhat kamilice, da bi vzela zdravila. Skrb za moje zdravje je bila njena. Mislim, da ni bila nič manj pozorna do mene, kot bi bila do Bibe ali do Vere.

Ko je odšla, je ostala Biba sama. Počasi se je sklonila nad otroka, tako da so ji dolgi, svetli lasje počasi zdrknili čez rame in zanihali v zraku nad otrokom. V tem trenutku je bila še lepša. Pogled nanjo mi je utrlil neke nove misli. Ljubila bo. In ljubljena bo. Kako bo sprejemal fant njeno lepoto? Prevzet bo od njenih oči. Kako bo poljubljal njene ustnice, kako vdano mu bo dajala svoje telo? In ko so me preblisnile te misli ob moji zmagi pri porodu in ob pogledu nanjo, sem ji rekla:

„Vse to te še čaka, Biba.“

Kaj je ne bi čakala ljubezen, otrok, a tudi trpljenje. Zdaj ve, kaj bo moral prestati. Prav je, da ve. Jaz nisem bila nikoli pri porodu, pa bi bilo prav, da bi to neizogibno žensko poslanstvo poznala. Samo prikimala je in z zaprtimi usti pritrdila:

„Mhm!“

Biba se gotovo ni zbala ne ljubezni, ne poroda, ne bolečin in ne otroka. Vse si je želela, kljub temu, da je videla, kaj se je dogajalo z menoj.

Ko sem prišla nekoliko k sebi, sem se pripravila, da bom pisala Darku. Prej nisem marala. Po porodu sem to storila z občutkom zmagovalja, čeprav lažnega zmagovalja. Saj je bila vsebina najinih pisem podložena z dobronamerno lažjo, kateri se nisva mogla, niti hotela izogniti. Oba sva vedela, da je življenje drugačno, kakor si ga opisujeva, a vendar sva znala izluščiti laž, da je ostala resnica le celovita in najine misli jasne, resnične. Tako sem osemnajstega aprila tisoč devetsto trinštirideset pisala:

„Dragi Darko!

Sina si dobil. Velik fant je, saj tehta štiri in pol kilograma. Imela sem sicer težave z njim, ker predolgo ni maral na svet, toda zdaj je dobro in vse pozabljeno. Če bi bil pri meni, bi bili vsi tje naj srečnejši. Tako pa očka hodi nekje daleč in ne more priti k nama. Ker to veva, nisva nič huda in ga potrpežljivo čakava. — Nekoč bo le konec vojne. — Dosti premišljam, ko sem sama. Zame lepo skrbijo. Dekleta so mi nanosila mnogo stvari in celo o vozičku se pogovarjajo. Ko je dan sončen, mi odprejo okno. Do njega sem v prvo nadstropje segajo veje cvetoče marelice. Sto in sto cvetov opazujem, ko Darko spi. Dala sem mu ime Darko, ker se za ime nisva zmenila. Sicer pa je lahko samo začasno. Izbereš lahko drugo, saj je fant komaj začel živeti. Piši mi mnogo. S Tvojimi pismi živim in jih vedno znova prebiram. Poljublja te dva — Darko in Ana.“

(Nadaljevanje prihodnjič)

SLOVENSKE ŽELEZARNE
ŽELEZARNA RAVNE
n. sol. o.
RAVNE NA KOROŠKEM

PROIZVAJAMO:

- EPŽ JEKLA
- TOPLO VALJANE PROFILE
- ODKOVKE
- JEKLENE ULITKE
- HLADNO PREOBLIKOVANO PALIČASTO JEKLO
- GRELNO ŽICO
- STROJE ZA MEHANIČNO PREOBLIKOVANJE
- SESTAVNE DELE STROJEV IN NAPRAV
- LISTNATE VZMETI
- PILGER VALJE IN TRNE
- VALJE ZA HLADNO VALJANJE
- CEVNICE
- STROJE IN ORODJA NA PNEVMATIČNI POGON
- INDUSTRIJSKE NOŽE
- ORODJE IZ BRZOREZNIH IN DRUGIH JEKEL
- KOLESNE DVOJICE
- NERJAVNE ARMATURE
- ORODNE PLOŠČE ZA PLASTIKO IN TLAČNI LIV (P IN K NORMALIJE)
- PILE IN RAŠPE

znak kvalitete

1 6 2 0

dopisniki so zabeležili

Pomurske „turistične“ razglednice

Nihče ne upa povedati, mnogi pa očitno vedo kdo tako brezskrbno odmetava in odlaga v zdravo okolje vse, kar mu je v napoto. Vse se dogaja takrat, ko je temno in v bližini ni nikogar.

Stare koprive najh bolj pečejo, je dal naslov Vestnikovi rubriki novinar Branko Žunec, njegov kolega Feri Maučec pa je skoraj preveč dobesedno upošteval opozorilo. Stare koprive v središču Murske Sobotice je poslikal iz previdne razdalje. Stare so že ...

Nič čudnega torej, če v Rakičanu na električnem drogu več ni gnezda štokelj. Štokljo je nekdo ustrelil, gnezdo pa so odstranili ljudje, ki so odgovorni za elektriko. Baje je bilo preveč razpleteno med žice. Tako je bilo takrat, ko je neznanec ustrelil štokljo in je bilo gnezdo še na drogu.

Posnetek je pripravil Albert Abraham.

Del potoka v Kobilju še ni reguliran, nam je sporočil dopisnik Karel Ščavničar in priložil tole fotografijo. Komentarja ni dodal. Sicer pa sploh ni potreben ...

V Rakičanu se trudijo, da bi bil kraj kar se le da vabljev in urejen. Fotoreporter Albert bi zagotovo z veseljem poslikal urejene domačije z vrtovi, vendar sta s kamero zašla tudi v ta predel vasi.

Sredi turistične sezone je dopisnik Štefan Prša v Veliki Polani ujel na filmski trak tale posnetek.

»Pa še to poslikajte«, je predlagal eden od dopisnikov, »saj je kar na vašem dvorišču!« Več kot štirinajst dni, kontejner za odpadke poln, nepokrit, v njem odlično leglo muh in le dobrih deset metrov od gostilniške kuhinje. Upajmo, da bo nekdo (ali pa medtem že je) odpeljal.

UPOKOJENCI V IZOLI

V začetku junija so soboški upokoјenci pod vodstvom predsednika Ivana Ferbežarja organizirali izlet v Izolo. Udeležili so se ga člani izvršnega in nadzornega odbora ter pevci. Vodstvo društva upokoјencev je namenoma organiziralo ta izlet, da bi si ogledali počitniški dom upokoјencev Slovenije v Izoli. Z vodstvom počitniškega doma so imeli kratek posvet, po ogledu pa skupno kosilo. Pred odhodom v Koper pa so pevci društva upokoјencev zapeli nekaj pesmi in se predstavili osebju in letoviščarjem. Pevci imajo ta izlet kot priznanje za prvo leto delovanja. Ob ogledu doma in bližnje okolice so izletnike do podrobnosti seznanili s pogoji letovanja upokoјencev in družinskih članov, kakor tudi s skupinskimi kratkimi izleti v okolico, ki jih organizirajo v domu.

Nov dom je zgrajen po načrtu mladega arhitekta-domačina, je B kategorije in sleherni upokoјenec pravico letovanja v sezoni ali pred in po sezoni, ker je dom odprt vse leto. Poziv velja vsem, ki želijo letovati v tem domu, naj se pravočasno prijavijo. Vse podrobne informacije dobijo v pisarni društva upokoјencev v Murski Soboti, vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 12. ure.

Slovenski upokoјenci so počitniški dom zgradili z lastnim denarjem, zato ima tudi sleherni upokoјenec pravico letovanja v sezoni ali pred in po sezoni, ker je dom odprt vse leto. Poziv velja vsem, ki želijo letovati v tem domu, naj se pravočasno prijavijo. Vse podrobne informacije dobijo v pisarni društva upokoјencev v Murski Soboti, vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 12. ure.

SRATOVCI

Začeli so z gradnjo

Po večernih prizadevanjih so v Sratovcih vendarle dobili vso potrebno dokumentacijo za gradnjo novega vaškega gasilskega doma in se lotili dela. Gradbeni material je v glavnem pripravljen, le denarja bo očitno premalo. Predračunska vrednost je namreč 158 milijonov. Že na začetku gradnje so gasilci in ostali vaščani izredno prizadevni, pa še nekaj denarja bodo zbrali.

A. Domanjko

SATAHOVCI

Novo igrišče

Več let so si v Satahovcih prizadevali, da bi imeli svoje igrišče za mali nogomet, saj prizadevno tekmujejo v občinski ligi. S prostovoljnimi delom so ob pomoči krajevne skupnosti in drugih pred dnevi igrišče dokončno uredili in zasejali travo. S treningi in tekmovanji bodo na novem igrišču začeli šele spomladi, ko se bo teren temeljito utrdil.

F. K.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

NESREČA S PLUGOM IN PUŠKO

16. junija ob 14.25 uri se je zgodila huda prometna nesreča v Lipovcih v bližini gostilne Rajbar. Tod je iznenada prečkal cesto 26-letni Zvonko Horvat iz Nedelice. V tem hipu se je pripeljala z osebnim avtom 24-letna Milena Titan iz Černelavca in pešca zadela. Vrglo ga je na pokrov, nato v vetrobransko steklo, nazadnje pa je obležal v jarku. Zaradi hudih poškodb so ga prepeljali v bolnico. Materialno škodo so ocenili na 100 tisočakov.

Pred osebnim avto, s katerim se je 14. junija peljal zunaj naselja Hotiza Martin Graj iz Lendave, je v bližini vaškega pokopališča stekla 4-letna E. C. iz Hotize. Voznik nesreče ni uspel preprečiti, torej je deklico zadel in zbil po vozišču. Deklece je bilo lažje poškodovano.

Voznik motornega kolesa 36-letni Franc Recek iz Trnja 75 se je 18. junija peljal z veliko hitrostjo skozi Trnje proti Žižkom. V Trnju je tesno prehiteval 18-letno kolesarko Anko Čurič iz Trnja 61, jo zadel, nakar sta oba pdale in se tudi poškodovale. Odpeljali so ju v bolnico.

20. junija ob 14.30 uri se je pripetila prometna nesreča v Noršincih. 27-letni Jože Sedonja iz Murske Sobotice, Lendavska cesta 17/c, se je peljal s kolesom iz Mlajtinec

proti Noršincem. V Noršincih pri hiši številka 58/a je zaradi vinjenosti zapeljal na bankino, nato pa v jarek, kjer je trčil v most, nakar je padel na dovozno cesto in se poškodoval. Alkotest je pozelenel čez polovico, so ugotovili miličniki.

21-letni Štefan Rituper iz Polane 43 pri Murski Soboti je nekako takole opisal svojo prometno nesrečo: »Z osebnim avtom sem se peljal iz Murske Sobotice proti Černelavcu. Ko sem pripeljal do domačije številka 1, je za menoj pripeljal osebni avto ami, ki me je tesno prehiteval in celo potisnil v jarek.« Najbrž je bilo res tako, sicer Rituper ne bi zapeljal v jarek, se po njem peljal 15 metrov, trčil v cestni propust, nato pa še v leseno ograjo. Da bi bila nesreča še hujša, je na motorju izbruhnil manjši požar, ki pa so ga pogasili z ročnim gasilnim aparatom. Ponesrečeni je še povedal, da je ami odpeljal proti Gederovcu. Dolej ga še niso izsledili.

Toliko o prometnih nesrečah. Sedaj pa pogledajmo še druge dogodke!

14. junija ob 7.45 uri je izbruhnil požar na lužilnem stroju v lakirnici Mizarstva v Ljutomeru. Uničil je sesalno cev, ohišje in trak. Škoda znaša 10.000 dinarjev. Delavci so ogenj namreč pravočasno opazili in pogasili.

Medtem so tudi ugotovili, zakaj je začelo goreti. Izvedenec je podal mnenje, da je med obratovanjem stroja prišlo do iskrenja. Le-to je povzročila kovinska ščetka, ki je prišla v dotik s kovinskim valjem.

V Grlavi pri Ljutomeru pa se je zgodila huda nesreča. 13. junija sta 9-letna M. N. in njena 11-letna sestra A. N. ostali sami doma. Starejša je odšla v garažo, z zidu snela zračno puško, jo usmerila proti sestri in sprožila. Deklica seveda ni vedela, da je puška napolnjena in napeta. 9-letno M. N. je izstreljek zadel v levo senco in jo hudo poškodoval. Prepeljali so jo v soboško bolnico, od tam pa na nevrokirurški odelok mariborske bolnišnice, kjer so otroka operirali in je zunaj življenjske nevarnosti. Miličniki so ugotovili, da je žačna puška last dekletovega očeta Alojza Novaka iz Grlave 3. Prijavili so ga sodnim organom.

15. junija je Alfonz Balazic iz Dokležovja obvestil miličnike, da je Mura v neposredni bližini veržeskega mostu naplaval moško truplo. Pri pregledu utopljenca so našli osebne dokumente in tako ugotovili, da gre za 76-letnega Štefana Kuharja, ki je bil zadnje čase oskrbovanec v domu počitka v Rakičanu. Na trupu niso našli sledov

nasilja in torej sklepajo, da se je utopil sam. Le zakaj in kako?

1. junija je bilo vlomljeno v hišo Ivana Krambergerja ob Negovskem jezeru. Storilec je odnesel razne predmete in lastniku povzročil precejšnjo škodo. Delavci oddelka milice pri Vidmu ob Ščavnici so med poizvedovanjem prišli tudi na dom 15-letnega A. B. v lhovi in našli vse pogrešane predmete.

Zelo huda delovna nesreča se je zgodila 12. junija v Radoslavcih. Zakonca Janez in Veronika sta s plugom, ki ga je vlekel konj, osipavala krompir. Konj, ki ga je za povodec vodila 46-letna Veronika, se je naenkrat splašil in začel bežati. Nikakor ga ni bilo moč pomiriti! Plug je zadel Veroniko in jo vlekel 65 metrov daleč! Dobila je zelo hude telesne poškodbe in se zdravi v soboški bolnici.

20. junija je bilo vlomljeno v vrtec na Pušči. Ugotovili so, da je to storil 9-letni otrok iz Černelavca. On je namreč z debelim kamnom razbil okensko steklo, splezal v garderobo, iz nje zmetal oblačila... Očitno je, da je iskal denar. Ker tega ni našel, se je zadovoljil z ustno harmoniko. Potem ko so malopridneža odkrili, mu je bilo žal in je obljubil, da se bo poboljšal. Ko bi se le! Š. S.

krvodajalci

BELTINKA BELTINCI — Pavla Kuzma (2), Jože Zver (3), Stanislav Kovač (1), Martin Dominko (6), Irena Ščančar (5), Marija Zakojč (3), Antonija Horvat (9), Marija Hirci (12), Razalija Vitek (6), Marija Sep (2), Drago Baligač (3), Marija Erjavec (7), Marija Jerebic (6), Katica Tratnjek (4), Marija Felbar (4), Marija Vuković (3), Irena Horvat (2), Marija Kustec (2), Marija Glavac (2), Alojz Zadavec (2), Ivan Jerebic (2), Jelka Ašenbrenar (6), Slava Virag (5), Drago Kokek (5), Irma Korošec (8), Angela Čulibrk (6), Alojz Zadavec (6), Olga Klepec (3), Kristina Duh (11), Alojz Puklavčec (12), Štefan Jerebic (3), Slavko Zver (1).

DIMNIKAR BELTINCI — Mihael Pozderec (6), Janez Žižek (5), Julka Lipič (4), Jože Kocet (1).

KS BELTINCI — Marta Janže (3), Ludvik Janža (3), Majda Domjan (4), Nada Fras (3), Milan Zrinski (9), Jelka Ašen (6), Avgust Prelog (12), Sali Žečirovič (6), Darinka Kavaš (7), Elizabeta Baligač (3).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Marjan Mihorič (24), Radenska Radenci, Stanko Sreš (22), SPIZ M. Sobotica, Franc Ošlej (15), Tonček Kos (8), Angela Kavaš (12), RZS M. Sobotica, Janez Štraus (6), Mura M. Sobotica, Janez Hauko (16), Helmut Vidic (34), Jože Vogninc (6), Anton Vučko (4), Stanislav Tratnjek (3), Karel Alberl (23), Jože Santavec (5), Marjan Lučar (3), vsi Panonija M. Sobotica, Jože Lukašev (12), Pomurski tisk M. Sobotica, Aleksander Bočkorec (6), Pomurka M. Sobotica, Štefan Lanjšček (5), Gradbeništvo Pomurje M. Sobotica, Ignac Lacković (5), INA Nafta Lendava, Dezider Šoš (10), Anica Grgurič (12), Sodišče M. Sobotica, Anton Bočkaj (13), Štefan Smodiš (14), oba Jeklotehna M. Sobotica, Milan Kuhar (5), Petrol M. Sobotica, Štefan Legen (8), Jože Novak (28), oba Panonija M. Sobotica, Zdenka Kuhar (3), Ivan Karas (9), oba Diana M. Sobotica, Slavko Meolic (6), SO M. Sobotica, Malvina Maučec (12), Danica Kovačik (6).

VSEM HVALA LEPA!

prispevki za boj proti raku

Marica Šikar, Marija Dora in Gizela Lutar, Cankarjevo društvo Murska Sobotica (namesto venca na grob pok. mame Tanje Škarica) 800 dinarjev; Zvonko Sovič, Mota 2/a (namesto venca na grob pok. Frančka Tibauta iz Krapja, 1.500 dinarjev; Osnovna organizacija sindikata Panonija M. Sobotica (namesto venca na grob pok. očeta sodelavca Draga Satterja) 1.000 dinarjev; Osnovna organizacija sindikata VOZ TOZD Mura M. Sobotica (namesto venca na grob pok. Marije Prša iz Razkrižja) 1.000 dinarjev; Elektroinstalaterstvo Šinko M. Sobotica (namesto venca na grob pok. sodelavca Milana Kosca) 1.100 dinarjev; Stanovanci Ulice J. Baukarta in ulice I. slovenskega tabora Ljutomer (namesto cvetja na grob pok. Amalije Sitar iz Ljutomera) 5.500 dinarjev; Osnovna organizacija sindikata Osnovne šole Prekmurske brigade M. Sobotica (namesto cvetja na grob pok. očeta sodelavke Julije Rodez) 1.000 dinarjev; Osnovna organizacija sindikata Osnovne šole 17. oktober Beltinci (namesto cvetja na grob pok. mame sodelavke Vlade Kolarič) 500 dinarjev.

Vsem darovalcem iskrena hvala. Prispevke nakazujte na račun številka 51900-679-65849 Pomursko društvo za boj proti raku Murska Sobotica.

poroke

Izidor GJEREK, šofer, Filovci 44 in Dušana OŠLAJ, šivilja, Filovci 5; Milan KOCET, likalec, Melinci 184/a in Marta FARKAŠ, konfekcionarka, Beltinci, Gregorčičeva 27; Jožef ŽIŽEK, dimnikar, Izakovič 142 in Silva ŠTEFANIC, gostinska delavka, Izakovič 142, Branko MAJČEN, transportni delavec, Melinci 166 in Sonja DOMANJKO, kuharica, Izakovič 68; Zlatko STANKO, terminer, Ljubljana, Trubarjeva 25 in Marija ŠARKANJ, kartonažna delavka, Lipovci 158; Slavko DUH, kmetovalec, Lipa 168 in Zdenka ŽALIG, medicinska sestra, Lipa 97; Stefan ZVER, kmetovalec, Lipa 49 in Barbara MAUKO, kmetovalka, Krapje 65; Jožef PUHAN, živilski tehnik, Bogojina 150 in Zdenka ZORKO, prikojevalka, Gančani 100.

Stanislav REČEK, šofer, Večeslavci 12 in Vlasta ČERNEKA, medicinska sestra, Murska Sobotica, Kajuhova 14; Stanislav CAFUTA, mizar, Bratanci 52 in Marija SUKIC, dijakinja, Motovilci 18; Franc FERKAR, bolničar, Gornji Slavci 3 in Olga CERPNJAK, modelarka, Dolnji Slavci 66; Peter GRAH, ekonomski tehnik, Pečarovič 36 in Angela BAUBER, delavka, Grad 190/b; Franjo KOCIJAN, kovinostugar, Bikanovec 31 in Ivana HUBER, kmetovalka, Nuskova 50; Sime NIMAC, šofer, Maribor, Iztokova 5 in Renata KOČAR, kmetovalka; Bela BARANJA, delavec, Sotina 119 in Stefanija CENER, delavka, Sotina 114; Jožef HORVAT, delavec, Cvišlarji 1 in Slavica HORVAT, delavka, Sotina 114; Jožef FLAJSOKER, krivilec pločevine, Pertoča 90 in Terezija HORVAT, kmetovalka, Sordica 119; Alojz HARI, kovinostugar, Krašči 38 in Matilda MIHOLIC, kmetovalka, Večeslavci 120; Marjan REP, miličnik, Jurij 15/a in Hilda GABER, plastičarka, Jurij 116; Matija ŽIŽEK, absolvent filozofske fakultete, Dokležovje 49 in Bernarda ČERPNIJAK, učiteljica, Ropoča 39; Viktor ŠARKANJ, avtomehanik, Sotina 71 in Biserka FRČKO, kmetovalka, Rogašinci 31; Janez CIGLER, dimnikar, Fikinci 20/a in Bernarda REČEK, šivilja, Večeslavci 78; Anton VOGRINCIC, vodja orodjarske skupine, Jurij 85 in Darinka GIDER, administratorka, Rogašinci 30; Karel MARIČ, kmetovalec, Nuskova 14/a in Anica POZMAN, šivilja, Sordica 117.

Kaj pa naša vest?

Pred kratkim sem dobil pismo. Tako piše:

„Dne 6. 6. 1982 med 13. in 17. uro so mi na prostoru pri kopališču Banovci ukradli Tomosov moped automatic 3m kovinsko — srebrne barve s kromiranim blatnikom na prednjem kolesu. Moped sem parkiral med drevjem pri vhodu. Zaklenil sem volan in kolega mi je dovolil, da sva skupaj zaklenila s ključavnico moped in njegovo kolo.

Letos končujem osnovno šolo in sem težji invalid. Oče mi je lani junija kupil moped, ker težko hodim (nosim ortopedske čevlje s povišico 15 centimetrov na eni nogi). Z ozirom na omenjeno težavo, mi je bil moped v veliko pomoč in veselje.

Domnevam, da je pri kraji sodelovalo več storilcev, ki so me opazovali že ob prihodu in so tako vedeli, da je moped last otroka. Storiteli so po mojem mnenju mladoletniki in imajo že podobne izkušnje. Prišli so z namenom, da storijo takšno dejanje, ker so s seboj imeli list od žage za železo, ki sem ga našel v bližini.

Takole mi je napisal Robi Seme-

nič iz Ljutomera. Zamislil sem se nad pismom. Podobne kraje se namreč čisto dogajajo. Posledično sedaj v letnih mesecih, ko so kolesa in mopedi prijubljeno prevozna sredstvo. Mislim pa si naslednje: Kot že tolikokrat prej, je tudi tokrat družbena samozastita odpovedala. Verjetno je bilo isto popoldne na tem kopališču predi kopalcev. Gneča pa je primerna za takšna dejanja. Ravno v gneči pa je verjetno kak kopalec opazil skupinico, ki se je potikala. A liših bo čedalje več kopalcev. Pred njimi bo stotine koles, ki bodo na voljo takšnim neprilipom. Obnašajmo se samozastito. Ne pomagajmo niti veriga, niti ključavnica. Obnašajmo se samozastito saj lahko danes ali pa jutri tudi mi ostanemo brez koles ali mopeda.

Dušan Loparnik

Varnostna akcija

18. junija med 17. in 20. uro so miličniki na območju Pomurja preverjali obnašanje pešcev, kolesarjev, voznikov koles z motorji in deloma tudi drugih udeležencev v prometu. Ugotavljajo namreč, da ta »kategorija« zadnje čase največkrat prihaja navzkriž s prometnimi predpisi.

Rezultati akcije so naslednji: PEŠCI: 65 opozoril, 23 mandatnih kazni, 2 pa gresta k sodniku za prekrške. KOLESARJI: 39 opozorjenih, 2 denarno kaznovana, 4 pa se bodo srečali s sodnikom za prekrške. VOZNIKI KOLES Z MOTORJI: 5 opozorjenih, 1 mandatno kaznovan, 11 pa jih bo šlo k sodniku za prekrške. OSTALI: 41 opozorjenih, 30 denarno kaznovanih, 23 srečanj s sodnikom za prekrške, iz prometa izločeni zaradi vinjenosti 4, odvzetih vozniških dovoljenj 4 in začasno odvzetih prometnih dovoljenj 5.

To je torej bilanca 3-urnega poostreženega nadzora v prometu s posebnim poudarkom na pešcih, kolesarjih in voznikih koles z motorji. Spet visoke številke! Se en dokaz, da se v prometu še vedno vedemo kot da bi bila cesta, pločnik... samo za nas. Torej še vedno je veliko tveganj, še se vrstijo prometne nesreče, družinske tragedije... Kdaj bo tega konec? (Šš)

Popravek

V predzadnji številki Vestnika smo v članku Radi se vračajo med umetnostno-zgodovinske spomenike uvrstili tudi cerkev v Rogašincih. Nek bralec od Jurija pa nam je sporočil, da ta objekt stoji pri Juriju. Pa še res je! Drži pa tudi, da so Rogašinci in Jurij že močno »stopljeni«.

Pomurski zdravstveni center, TOZD Splošna bolnišnica Murska Sobotica, ki nam daje v objavo imena občanov, ki prispevajo denar za izgradnjo kirurgije, pa popravlja objavo iz 22. številke Vestnika. Sindikalna organizacija Potrošnik, TO IZ M. Sobotica, je prispevala 1.000 dinarjev namesto venca na grob pok. očeta TUGE Rous in ne kot je bilo napačno zapisano. Za napako se opravičujemo.

FUNGICID V OBLIKI
TEKOČE
KONCENTRIRANE
SUSPENZIJE

CUPRAFLOW

- lažja in enostavna priprava škropiva
- večji izkoristek
- maksimalna suspenzivnost
- ekonomična — varčna uporaba
- večji učinek škropiva

Posebno učinkovit za škropljenje proti peronospori na hmelju, proti peronospori na vinski trti, proti koderavosti bruskev v času mirovanja (taphira deformans) in proti krompirjevi plesni in plesni na paradižniku.

Embalirano v priročnih, zaščitnih plastenkah po 0,5 in 1 kg.

CINKARNA

CELJE

SPEEDWAY — DRŽAVNO PRVENSTVO

ZMAGAL KOCMUT,
PRESENETIL HORVAT

V predzadnji dirki v speedwayu za državno prvenstvo v prvi in drugi ligi, ki je bila v Krškem, so imeli pomurski tekmovalci zopet največ uspeha. V prvi ligi sta imela favorita Vlado Kocmut iz Gornje Radgone in Stefan Kecec iz Lendave smolo, saj je Kocmut dvakrat padel in odstopil, Stefan Kecec pa enkrat in zasedel šele tretje mesto. Največ uspeha je imel Kocmut iz Gornje Radgone, ki je osvojil prvo mesto. Za največje presenečenje pa je poskrbel Horvat iz Lendave, ki je zasedel drugo mesto.

Vrstni red: 1. Kocmut (Gornja Radgona) 14 točk, 2. Horvat (GV Lendava) 13, 3. Štefán Kecec (GV Lendava) 12, 4. Gerjevič (Krško) 12, 5. Pavlic (Prelog), Omerzel (Krško) in Korovljevič (Osijek) po 10 točk, 7. Žibert (Krško) 9, 9. Lazar (GV Lendava) 8 točk itd. Vodi Stefan Kecec s točko prednosti pred Vladom Kocmutom. Zadnja dirka bo prihodnjo nedeljo v Petišovcih.

V drugi ligi je zmagal Jože Kecec (GV Lendava) z 12 točkami pred Tomincem (Osijek) 11, Čajnerjem (Osijek) 10, Kalerjem (Osijek) 9, Kristlom (G. Radgona) in Lotričem (Osijek) po 7 točk.

SPORTNI RIBOLOV

Božič republiški prvak
z državnima rekordoma

Ribiška družina Murska Sobotica je bila organizator republiškega pionirskega in mladinskega prvenstva v ribolovu, troboju in kombinaciji. Tekmovanja se je udeležilo 8 pionirskih in 11 mladinskih ekip. Od pomurskih tekmovalcev je bil najuspešnejši Bojan Božič (RD MS), ki je zmagal v vseh treh disciplinah in postal republiški mladinski prvak. Božič pa je dosegel tudi državna rekorda v skupnem seštevku in v daljavi (71,10 m). Poleg Božiča sta bila uspešna še Stefan Bagari (RD MS), ki je v kombinaciji zasedel drugo, v troboju pa tretje mesto ter Silvo Titan (RD MS), ki je bil v troboju drugi. Bojan Božič, Stefan Bagari (oba RD MS) in Danilo Puklavec (MB) bodo sestavljali slovensko reprezentanco na državnem prvenstvu, ki bo od 26. do 30. 6. 1982 v Dolnjem Milanovcu.

Rezultati — pionirji — ribolov — ekipno: 1. Maribor 12 točk, 2. Litija 10 in 3. Pesnica 8 točk. **Posamezno:** 1. Alenka Vagner (Mb) 7.100 točk, 2. Tinko Tonic (Lit) 5.950 in 3. Boris Jager (Sl. vrh) 5.700 točk. **Mladinci — ekipno:** 1. Maribor 25 točk, 2. M. Sobotica 22, 3. Straža-Sava 19 točk. **Posamezno:** 1. Bojan Božič (MS) 14.800 točk, 2. Edi Bučar (Lit) 8.300 in 3. Vlado Kotarac (Mb) 5.800 točk. **Troboj — ekipno:** 1. M. Sobotica 732 točk, 2. Vevče 568, 3. Litija 550 točk. **Posamezno:** 1. Bojan Božič (MS) 281 točk, 2. Silvo Titan (MS) 243 in 3. Renata Kažič (Lit) 215 točk.

Rezultati na republiško prvenstvo — ribolov — pionirji — ekipno: 1. Maribor 22, 2. Litija 22 in 3. Pesnica 16 točk. **Posamezno:** 1. Alenka Vagner (Mb) 12 točk, 2. Boštjan Leben (Vevče) 12 in 3. Matjaž Majcenovič (Pesnica) 11 točk. **Mladinci — ekipno:** 1. Murska Sobotica 47 točk, 2. Maribor 41, 3. Straža-Sava 41 točk. **Posamezno:** 1. Bojan Božič (MS) 50 točk, 2. Miran Tršavec (Mb) 30 in 3. Danilo Puklavec (Mb) 29 točk. **Mladinci — troboj — ekipno:** 1. Murska Sobotica 50 točk, 2. Vevče 41, 3. Pakca (Šoštani) 37 točk. **Posamezno:** 1. Bojan Božič (MS) 50 točk, 2. Silvo Titan (MS) 19 in 3. Stefan Bagari (MS) 34 točk. **Kombinacija — ekipno:** 1. Murska Sobotica 97 točk, 2. Maribor 74 in 3. Litija 72 točk. **Posamezno:** 1. Bojan Božič (MS) 100 točk, 2. Stefan Bagari (MS) 60 točk, 3. Danilo Puklavec (Mb) 58 točk.

F. Maučec

HOKEJ NA TRAVI

CONCORDIJA : POMURJE 4:2

V pokalni polfinalni tekmi v hokeju na travi — zahodna skupina — je Concordija iz Zavrčnega premagala Pomurje iz Murske Sobotice šele v podaljšku. V regularnem času se je tekma končala z 2:2. Gola za Pomurje sta dosegla Kerman in Fujs. Tako so Sobočani izpadli iz nadaljnjega tekmovanja.

V LJUTOMERU ŠPORTNE IGRE UPRAVNIH DELAVCEV

MURSKA SOBOTA PETIČ
ZAPORED ZMAGOVALKA

Na športnih igriščih v Ljutomeru so bile v soboto 13. športne igre upravnih delavcev Pomurja, na katerih je sodelovalo blizu 150 udeležencev iz vseh štirih pomurskih občin.

Tudi tokrat so bili najboljši upravni delavci občinske uprave iz Murske Sobotice, ki so imeli najbolj izenačeno ekipo, kajti zmagali so le v kegljanju pri moških, kar šestkrat pa so osvojili druga mesta. Najbolj razočarani so bili vsekakor Lendavčani, ki so osvojili kar štiri zmage, a sta jim na koncu vseeno zmanjkali dve točki za končni uspeh. Ljutomerčani so se izkazali kot dobri organizatorji, niso pa pozabili tudi na tekmovalni del, saj so bili najboljši v malem nogometu ter v odbojki pri dekletih. Radgonačani so osvojili šele četrto mesto, a bolj pomembno kot mesto je, da se upravni delavci zunaj svojih pisarn srečujejo na športnih igriščih v raznih rekreativnih preizkušnjah.

V Ljutomeru se prvič uvrstili v spored tudi odbojka za ženske, kar so predstavnice nekega spola ugodno sprejele in tudi na 14. športnih igrah, prvo soboto v juniju prihodnje leto, v Murski Soboti bodo odbojkarice spet lahko merile svoje športne sposobnosti.

Rezultati:
MOŠKI: kegljanje — 1. M. Sobotica 570 kegljev, 2. Ljutomer 513, 3. Lendava 504, 4. G. Radgona 461; streljanje z zračno puško — 1. Lendava 72, 2. M. Sobotica 667, 3. G. Radgona 662, 4. Ljutomer 610 in posamično — 1. Balantič 158, 2. Lainer (oba Lendava), 157, 3. Bačič (M. Sobotica) 154; odbojka — 1. G. Radgona 6, 2. M. Sobotica 4, 3. Ljutomer 2, 4. Lendava 0; namizni tenis — 1. Lendava 6, 2. Ljutomer 4, 3. M. Sobotica 2, 4. G. Radgona 0; mali nogomet — 1. Ljutomer 5, 2. M. Sobotica 4, 3. Lendava 3, 4. G. Radgona 0 in šah — 1. Lendava 12,5, 2. M. Sobotica 11, 3. Ljutomer 9,5, 4. G. Radgona 3 točke.

ŽENSKO: kegljanje — 1. G. Radgona 259, 2. Ljutomer 252, 3. M. Sobotica 245, 4. Lendava 234; streljanje z zračno puško — ekipno — 1. Lendava 373, 2. M. Sobotica 319, 3. G. Radgona 277, 4. Ljutomer 256 in posamično — 1. Senek (Lendava) 136, 2. Mikola (M. Sobotica) 132, 3. David (Lendava) 129 krogov; odbojka — 1. Ljutomer 6, 2. M. Sobotica 4, 3. Lendava 2 in 4. G. Radgona 0 točk.

SKUPNI Vrstni red: 1. Murska Sobotica 26 točk, 2. Lendava 24, 3. Ljutomer 21, 4. Gornja Radgona 17 točk.

Tonček Gider

Rokometaši Bakovec, ki tekmujejo v drugi slovenski ligi.

Foto: F. Maučec

NOGOMET

MURA : KÖRMEND 0:2

Ob koncu nogometne sezone so v Murski Soboti nogometaši Mure gostili madžarsko drugoligaško moštvo Körmend. Gostje so bili boljši — nasprotnik predvsem v drugem polčasu in so zasluženo zmagali. Srečanje je vodil Botjak (Murska Sobotica).

lg

M. SOBOTA : LENDAVA 3:4

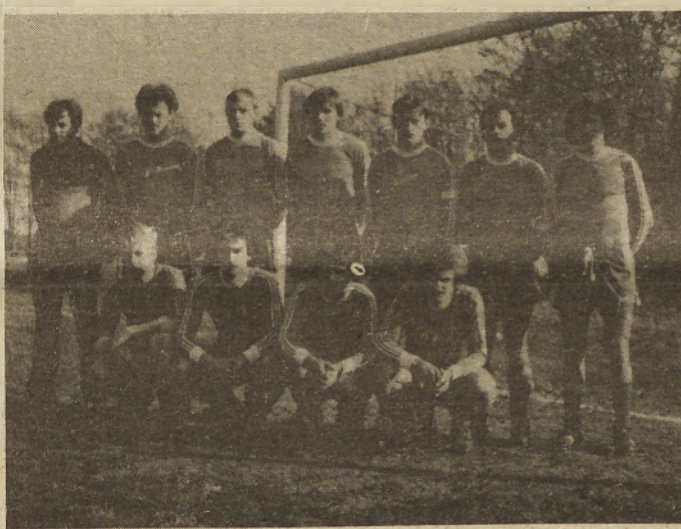
V prijateljskem srečanju nogometnih sodnikov murskosoboške in lendavske sodniške organizacije so bili v Murski Soboti boljši Lendavčani. Za Mursko Sobotico sta bila uspešna: Kamenšek 2 ter Zekš, za Lendavo pa: Žilavec 3 in Bukovec.

lg

ATLETIKA — MEDNARODNI MARATON

FLISAR V ŠVICI

Alojz Flisar iz Murske Sobotice se je udeležil mednarodnega tekaškega maratona »Biel-Bienne« v Švici, na katerem je sodelovalo 6.000 tekačev iz evropskih držav. Progo 100 kilometrov je pretekel v času 11 ur in 26 sekund in zasedel 664. mesto.

Nogometno moštvo Nedelice, ki tekmuje v prvi občinski nogometni ligi Lendava. Foto: F. Bobovec

I. ONL LENDAVA

Turnišče
občinski prvak

V prvi občinski nogometni ligi Lendava je bilo odigrano zadnje kolo. Rezultati: Nedelica: Petišovci 0:4, Hotiza: Mladost 4:6, Dobrovnik: Borba 8:1, Panonija: Turnišče 0:7 in Olimpija: Nafta 1:7. Zaostala tekma: Nedelica: Hotiza 4:3.

Turnišče	20	14	4	2	73:27	32
Dobrovnik	20	14	4	2	65:23	32
Črenšovci	20	8	5	7	47:42	21
Hotiza	20	7	5	8	37:44	19
Petišovci	20	7	4	9	51:50	18
Nafta	20	7	4	9	46:55	18
Panonija	20	6	6	8	23:33	18
Borba	20	6	5	9	31:41	17
Olimpija	20	5	6	9	30:50	16
Nedelica	20	7	1	12	37:51	15
Mladost	20	7	0	13	36:60	14

II. ONL LENDAVA

Prvo mesto
Bistrice

Tudi v drugi občinski nogometni ligi Lendava so odigrali zadnje kolo. Rezultati: Polana: Žitkovci 4:2, Kapca: Lakoš 0:5, Renkovci: Zvezda 9:0 in Mostje: Odranci 10:2.

Bistrica	18	13	2	3	55:22	28
Mostje	18	11	4	3	79:25	26
Lakoš	18	9	5	4	39:32	23
Kapca	18	9	4	5	47:38	22
Renkovci	18	9	3	6	50:27	21
Odranci	18	9	1	8	58:46	19
Polana	18	6	5	7	43:41	17
Žitkovci	18	4	3	11	25:66	11
Pince	18	3	4	11	30:54	10
Zvezda	18	1	1	16	12:87	3

NOGOMET — II. SELEKCIJA

Črenšovci prvi

Odigrano je bilo zadnje kolo II. selekcije občine Lendava, kjer sodelujejo štiri moštva. Rezultata zadnjega kola: Črenšovci: Bistrica 1:2 in Lendava: Turnišče 3:3.

Črenšovci	6	4	0	2	19:11	8
Bistrica	6	4	0	2	9:8	8
Turnišče	6	2	1	3	12:15	5
Lendava	6	1	1	4	8:22	3

MALI NOGOMET

Veščica in Petanjci

V Veščici je bil turnir v malem nogometu, na katerem je sodelovalo 14 ekip. Zmagala je ekipa Veščice pred Skakovci in Moščanci. Turnir v malem nogometu so pripravili tudi mladi iz Tropovec. Med 12 ekipami so zmagali Petanjci pred Tropovci.

fk

SRL — ŽENSKO

Polana šesta

Tekmovalna komisija pri RZ Slovenije je registrirala tekmo med ETO in Polano z doseženim rezultatom 19:18, čeprav se je vodstvo Ete pritožilo. Tako so rokometarice Polane zasedle solidno šesto mesto, kar je lep uspeh.

Branik	22	17	2	3	514:392	36
Iskra	22	14	6	2	449:360	34
Burja	22	16	0	6	453:388	32
Kočevje	22	14	3	5	510:424	31
Fužinar	22	9	3	10	400:380	21
POLANA	22	9	2	11	421:434	20
Drava	22	9	1	12	386:406	19
Šmartno	22	9	1	12	408:431	19
Eta	22	9	1	12	378:423	19
Duplje	22	8	1	13	349:406	17
Olimpija	22	7	0	15	389:441	14
Savinjska	22	1	0	21	304:477	2

KOLESTARSTVO

Uspeh pomurskih
kolesarjev

V soboto je bil v Mariboru pri Račjem dvoru 15. tradicionalni kolesarski kriterij, katerega so se udeležili tudi veterani in pionirji Pomurja iz Beltincev in se lepo odrezali. Med veterani A je zmagal Andrej Berden, starejši, v konkurenci veteranov B pa je Mirko Kavš zasedel četrto mesto. Najbolje so se izkazali pomurski pionirji Mihalič, Cigut in Rojnik, ki so osvojili prva tri mesta. Pri pionirjih B je bil Sooč drugi, Mladenovič pa tretji.

V nedeljo pa je bila tradicionalna kolesarska dirka okoli Pohorja, na kateri so sodelovali tudi mladinci Pomurja iz Beltincev. V močni konkurenci, ki je veljala tudi kot kvalifikacija za sestavo državne reprezentance za svetovno mladinsko prvenstvo in balkaniado 82, je Titan zasedel 7. mesto, Berden je bil 9., Čeh pa 19. Titan in Berden sta prišla na cilj v času tretjevrščenega tekmovalca.

J. S.

DRŽAVNO PRVENSTVO V HITRI HOJI

BALEK TRETJI

V Odžici v Bački je bilo državno prvenstvo v hitri hoji, katerega se je udeležil tudi Milan Balek iz Murske Sobotice in osvojil odlično tretje mesto. 20 km dolgo progo je prehodil v času eno uro, 33 minut in 50 sekund. Tako je izboljšal svoj osebni rekord, hkrati pa dosegel tretji najboljši čas v državi. Balek je tako med kandidati za državno reprezentanco. Svojo formo bo moral le potrditi na tekmovanju za atletski pokal Jugoslavije, ki bo v Skopju.

KONJENISTVO

LANSPED (GALUNDER)
DRUGI V KROŽNI DIRKI

Konjeniški klub Ljubljana je v soboto pripravil velike konjske dirke, katerih so se udeležili tudi ljutomerski kasači. V središču zanimanja je bil tretji tek krožne dirke za prvenstvo Slovenije. Zmagal je Duk (Slabe, Ljubljana), ki je 2000 m dolgo progo prevozil v času 1:27,5. Drugi je bil Lansped (Galunder, Veržej) 1:33,1, tretji Dimitrija (M. Slavič, Ključarovič) 1:28,2, četrta pa Fegrina (A. Slavič, Križevci) 1:27,6.

V tekmovanju dvoletnikov na 1400 m je v drugi skupini zmagala Psina II (A. Slavič, Bunčani) pred Fingo (A. Slavič, Salinci), ki je dosegla najboljši letošnji čas dvoletnikov 1:37,7. V ostalih dirkah sta drugi mesti osvojili Lela IV. (Jureš, Ljutomer) 1:28,8 in Fegrina (A. Slavič, Grabe) 1:24,1.

ROKOMETAŠICE GORNJE RADGONE TRETJIČ PRED VRATI
ENOTNE REPUBLIŠKE LIGEVstop ali razpad
ekipe!?

Po letu 1979 in 1980 so si mlade rokometarice Gornje Radgone z uspešnim nastopom v drugi republiški ligi — vzhodna skupina — in z osvojitvijo prvega mesta ponovno priborile pravico do merjenja moči z najboljšimi slovenskimi moštvi. Po jesenskem delu so bile še poravnane z rokometaricami Velenja in Velike Nedelje, pomlad pa so končale zmagovalno, s kar tremi točkami naskoka.

Tišo bitko kot z nasprotnicami na igrišču pa tudi tokrat bijejo s sredstvi. Ali jim bo v tretje uspelo zagotoviti sredstva in slednjič le zaigrati v enotni slovenski ligi. O tem bo v teh dneh odločala skupščina občinske telesno-kulturne skupnosti. Kljub tej negotovosti pa igralke, ki so izredno mlade, saj je povprečna starost ekipe le malce čez 17 let, marljivo vadijo. Kot one, smo tudi mi prepričani, da 180.000 dinarjev, kolikor bi jih potrebovale za nastop v tej ligi in za delo druge selekcije, ki nastopa v pomurski ligi (iz nje črpajo igralke za prvo moštvo), ne bi smelo biti prevelika obremenitev za gornjeradgonsko telesno kulturo in nenazadnje tudi za združeno delo te občine.

V nasprotnem primeru pa igralke napoveduje razpad te nadvse uspešne in perspektivne ekipe. To pa bi bilo zares nepravilno do mladih igralke, ki so že doslej segale v lastne žepe in si zagotavljale na ta način najosnovnejšo opremo.

Kot smo že zapisali, pa igralke kljub nejasni situaciji vadijo. V začetku avgusta bi naj odšle na skupne petdnevne kondicijske in tehnično taktične priprave v Videm ali na Negovo (stabilizacijsko), kasneje pa trenirale trikrat na teden. Zavedajo se, da je potrebno za obstanek v prvi slovenski ligi še več dela. Volje do njega pa jim ne manjka, in zato, pa tudi iz dosedanjih izkušenj, ki so si jih pridobile s srečanji z močnejšimi nasprotnicami, se bodo s srčno igro brzkone obdržale tudi v enotni slovenski ligi. Takšni so načrti, za prvo leto seveda. Za kasneje pa segajo še višje.

V. Paveo

Prvakinja druge republiške lige — vzhod: stojijo z leve proti desni: trener Pevec in igralke Petek, Šumandl, Strajnsak, Potočnik in Slavič; Mlinarič. Čepijo: Mauko, Kumer, Vrabl, Vrbanič, Hmaler in spredaj Marica Mlinarič.

Želite, da vas bo Vestnik vsak teden obiskal na vašem domu?

Izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov: **VESTNIK, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota.**

KULTURNI CENTER MURSKA SOBOTA
Odbor za medsebojna delovna razmerja

razpisuje

prosta dela in naloge:

1. individualni poslovodni organ v Kulturnem centru
2. vodja delovne enote Pokrajinska in študijska knjižnica
3. čistilec — vzdrževalec za delovno enoto Galerija

Pogoji:

- pod 1.:
- da ima visoko ali višjo izobrazbo in najmanj 5 ali 8 let delovne prakse, od tega vsaj 3 leta na vodilnih delih in nalogah
- da ima izobrazbo pravne, ekonomske, humanistične ali pedagoške smeri
- da ima pasivno znanje enega svetovnega jezika
- da ima ustrezne sposobnosti oz. izkušnje na področju vodenja in organiziranja delovnega procesa
- da ima pravičen odnos do sodelavcev in samoupravljanja
- da je splošno razgledan na področju kulturne dejavnosti
- da je družbenopolitično in moralno neoporečen

pod 2.:

- visoka izobrazba bibliotekarske smeri ali slavist z obveznim poznavanjem literarne preteklosti Pomurja in znanje enega svetovnih jezikov. Zaželjena je praksa na vodilnem ali vodstvenem mestu.

pod 3.:

- ustrezna poklicna šola in sposobnost opravljanja vzdrževalnih del.

Razpis za dela in naloge pod točko 1., je za dobo 4 let, pod točko 2. in 3. za nedoločen čas.

Rok za prijave 15 dni po objavi.

kandidati naj pošljejo pismene prijave na naslov:
Odbor za medsebojna delovna razmerja pri Kulturnem centru v Murski Soboti, Trubarjev drevored 4.

gorenjevarstroj

GORENJE-VARSTROJ, TOZD VARIS proizvodnja in montaža sanitarnih kabin n. sol. o. Lendava

Razpisna komisija delavskega sveta TOZD VARIS

razpisuje

v skladu s samoupravnimi splošnimi akti prosta dela in naloge

VODENJE TOZD

Kandidati za opravljanje navedenih del in nalog morajo poleg z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visoko šolo tehnične ali ekonomske smeri
- da imajo nad 4 leta delovnih izkušenj
- da imajo organizacijske in vodilne sposobnosti
- da so moralno in politično neoporečni

Izbrani kandidat bo imenovan za mandatno dobo 4 let.

Kandidate prosimo, da v roku 15 dni po objavi pošljejo pismene vloge s kratkim opisom dosedanjih zaposlitev ter dokazila o strokovni izobrazbi na naslov: Gorenje-Varstroj, Kadrovska služba, 69220 Lendava, Industrijska ulica z oznako „za razpisno komisijo“.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po preteku roka.

NAROČILNICA

Podpisani kraj

ulica hišna številka
naročam VESTNIK.

Letno naročnino v znesku 375 din bom plačal v enem ali dveh obrokih po splošni položnici.

V dne 1982 Lastnoročni podpis

Delovna skupnost oddelka za občo upravo občine Ljutomer

objavlja

prosta dela in naloge

materialnega knjigovodja

v oddelku za občo upravo občine Ljutomer za določen čas s polnim delovnim časom; nadomeščanje delavke v času porodniškega dopusta.

Pogoji: srednja ekonomska šola,
8 mesecev delovnih izkušenj in 50-dnevna poskusna doba.

Z opravljanjem del in nalog je možno pričeti takoj.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave, življenjepis ter dokazila o strokovni izobrazbi najpozneje v 20 dneh po objavi prostih del in nalog na naslov: Oddelek za občo upravo občine Ljutomer.

Kandidati bodo pismeno obveščeni o odločitvi razpisne komisije v roku 30 dni po preteku razpisnega roka.

Komisija za delovna razmerja osnovne šole Bakovci

razpisuje

prosta dela in naloge za nedoločen čas:

- učitelja matematike in fizike, PRU
- učitelja nemškega in slovenskega jezika, PRU
- čistilke od 1. 8. 1982 do 1. 3. 1983 (nadomeščanje delavke, ki bo na porodniškem dopustu)

Prijave z dokazili sprejema komisija 15 dni po objavi razpisa.

Svet šole osnovne šole dr. Anice Rotdajč Grad

objavlja

za nedoločen čas od 1. 9. 1982 dalje naslednja prosta dela in naloge:

- 1 predmetnega učitelja glasbene vzgoje in DMV
- 1 predmetnega učitelja matematike — fizike
- 1 predmetnega učitelja telesne vzgoje — pogoj moški in odslužen vojaški rok
- 1 socialnega delavca — končana šola za socialne delavce.

Rok prijave je 15 dni od dneva objave. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po preteku razpisnega roka.

Vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev kandidati pošljite na naslov šole.

Graditelji — lastniki poslopij!

Komgrad Ljutomer bo rušil staro poslopje „Mizarstva“ Ljutomer. Vsem zainteresiranim za gradbeni — rušitveni material priporoča, da se oglasijo na upravi „Komgrad“ Ljutomer.

Komisija za medsebojna razmerja na Osnovni šoli 17. oktober Beltinci

objavlja

naslednja prosta dela in naloge:

- a) učitelja **BI-KE**, za nedoločen čas od 1. 9. 1982 dalje, pogoj PRU BI-KE
- b) učitelja **MA-FI**, za določen čas od 1. 9. 1982, nadomeščanje delavca, ki je na bolniškem dopustu, pogoj PRU Če ne bo prijav z ustrezno izobrazbo, bomo za določen čas sprejeli absolventa
- c) **2 delavca** — snažilca, za nedoločen čas od 2. 8. 1982, pogoj uspešno dokončana osnovna šola.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite na naslov: Osnovna šola 17. oktober Beltinci v 15 dneh po objavi razpisa.

Kandidate bomo o izidu razpisa obvestili v 30 dneh.

**KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA
SREDNJE DRUŽBOSLOVNE IN
EKONOMSKE ŠOLE
MURSKA SOBOTA**

razpisuje

prosta dela in naloge

za določen čas

- učitelja angleškega in nemškega jezika
- učitelja matematike
- učitelja strojepisja in stenografije
- učitelja blagoznanstva

s polovično učno obveznostjo

za nedoločen čas

— učitelja umetnostne vzgoje s polovično učno obveznostjo

Pogoji za vsa razpisana dela in naloge, razen za učitelja strojepisja in stenografije je visoka strokovna izobrazba ustrezne smeri, določena z vzgojnoizobraževalnimi programi. Učitelj strojepisja in stenografije mora imeti višješolsko izobrazbo ustrezne smeri.

Začetek dela 1. 9. 1982.

Kandidati naj se pred vložitvijo prijave osebno ali po telefonu informirajo o konkretnih pogojih.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Komisija za delovna razmerja Srednje družboslovne in ekonomske šole Murska Sobota, Titova 4.

OBČINSKA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST Lendava

RAZPISUJE

- 4 (štiri) štipendije na usmerjenem izobraževanju pedagoške usmeritve,
- 1 (eno) štipendijo za študij na PA za predmetno skupino matematika — fizika,
- 2 (dve) štipendiji za študij na PA za razredni pouk,
- 1 (eno) štipendijo za študij na PA za glasbeni pouk,
- 1 (eno) štipendijo za študij na višji oz. visoki šoli za trobila in pihala.

Slušatelj na PA iz druge alineje se mora obvezati, da bo vpisal fakultativna predavanja iz madžarskega jezika, prav tako pa en slušatelj iz tretje alineje.

K prijavi za štipendije (obr. DZS 1.65) naj kandidati priložijo potrdilo o premoženjskem stanju, potrdilo o vpisu in kopijo spričevala preteklega leta.

Rok za prijavo je do 15. 7. 1982.

Prijave z dokazili pošljite na naslov: Občinska izobraževalna skupnost, Kranjčeva 4, 69220 LENDAVA.

Ljubljana

Industrijska montažna podjetja, a.s.o.

kovinska in elektroindustrija

IMP — DELOVNA ORGANIZACIJA „PANONIJA“, Kovinska in elektroindustrija Murska Sobota, Bjedičeva 1

Delavski svet delovne organizacije

RAZPISUJE

po določilih 146. in 147. člena statuta in na podlagi sklepa, dela in naloge

Individualni poslovodni organ

(reelekcija)

Prijavljeni morajo poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da ima višjo ali srednjo strokovno izobrazbo tehnične, ekonomske ali pravne smeri in 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih nalogah;
- da ima družbeno-politične in moralno etične kvalitete;

Dela in naloge se združujejo za dobo štirih let.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh od objave razpisa na naslov:

Kadrovske splošni sektor IMP — DO „PANONIJA“ Murska Sobota, Bjedičeva 1.

Prijavljeni bodo o izidu razpisa obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri. Izbiro pa bomo opravili v 30 dneh po preteku razpisnega roka.

Aneks k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana območne vodne skupnosti Mura Murska Sobota za obdobje 1981–1985

UVOD

Zaradi novih finančnih osnov za pripravo aneksa k sprejetim planskim dokumentom vodnega gospodarstva v SR Sloveniji za obdobje 1981–1985 mora Območna vodna skupnost Mura iti v spremembo svojih planskih dokumentov. Izvršni odbor OVS Mura je v tej zvezi v skladu z zakonskimi in ostalimi določili ter po pooblastilu skupščine OVS Mura na svoji 42. redni seji sprejel sklep o pristopu ter sprejetju sprememb in dopolnitev srednjeročnih planskih dokumentov razvoja vodnega gospodarstva na vodnem območju Mura za obdobje 1981–1985.

Na osnovi sprejete usmeritve Zveze vodnih skupnosti Slovenije in številnih predhodnih razprav in usklajevanj znotraj OVS Mura, kakor tudi v okviru Zveze VS Slovenije in drugimi planskimi subjekti, predvsem pa z neposrednimi nosilci planiranja melioracij na vodnem območju Mure je izvršni odbor OVS Mura na svoji 43. seji, dne 3. junija 1982 sprejel predložen predlog aneksa k veljavnemu samoupravnemu sporazumu o temeljih plana Območne vodne skupnosti Mura Murska Sobota za obdobje 1981–1985, ki je bil objavljen v Uradnih objavah občinskih skupščin Pomurja v številki 7/81 z dopolnitvijo v številki 10/81.

Območna vodna skupnost Mura s predlaganim predlogom aneksa opredeljuje svoje spremembe in dopolnitve Sa Sp o temeljih plana v skladu s predlogom aneksa k samoupravnemu sporazumu o usklajevanju planov OVS in ZVSS na temelju skupno usklajenih osnov razvoja vodnega gospodarstva Slo-

venije za obdobje 1981–1985, ki je bil objavljen v prilogi Gospodarskega vestnika števil. 20/82 z dne 28. 5. 1982.

Pri predlaganih spremembah in dopolnitvah se je izhajalo iz stališč za spremembo in dopolnjevanje srednjeročnih planskih dokumentov v SR Sloveniji za obdobje 1981–1985, ki jih je sprejela Skupščina SR Slovenije ter skupščine občin v Pomurju in to predvsem glede skrčenja materialnih možnosti razvoja gospodarstva in prioriteten usmeritev nadaljnjega razvoja SR Slovenije, odnosno Pomurja (izvoz; pridobivanje hrane, energije). Vse to, tudi sprejeti Zakon o zagotavljanju sredstev za usposabljanje zemljišč za družbeno organizirano kmetijsko proizvodnjo v obdobju 1982–85 pa nalaga vodnemu gospodarstvu dodatne naloge za ustvaritev pogojev pri usposabljanju zemljišč za povečanje proizvodnje hrane in to ob enaki skrbi za urejenost vodnega režima.

Take usmeritve so v precejšnji meri vplivale na velike spremembe posameznih nalog, odnosno vlaganj (sofinanciranje pri gradnji vodooskrbnih objektov, kanalizacijskih kolektorjev in čistilnih naprav, kakor tudi pri investicijskem vzdrževanju vodotokov), ki so jih udeleženci sprejeli, sporazum o temeljih plana OVS Mura in sporazum o usklajevanju planov OVS in ZVSS.

Pri tem pa je še vedno ostal del prioriteten nalog, ki jih mora OVS Mura vključevati v svoje planske dokumente finančno nepokrit in je zato predvidena rešitev v smislu določil 32/a člena.

Naloge opredeljene v predlogu aneksa bi naj bile sestavni del sprememb in dopolnitev samoupravnih sporazumov o temeljih planov tudi posameznih udeležencev v planskem obdobju 1981–1985.

Na osnovi členov 159 – 163 Zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije, 4. člena Odloka o pripravi in sprejetju sprememb in dopolnitev družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981–1985 (Ur. list SRS, št. 8/82), sklepa 42. seje izvršnega odbora OVS Mura z dne 13. 4. 1982, določil Aneksa k samoupravnemu sporazumu o usklajevanju planov OVS Mura

in Zveze vodnih skupnosti Slovenije na temelju skupno usklajenih osnov razvoja vodnega gospodarstva Slovenije za obdobje 1981 – 1985, ter na osnovi 24. člena Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Območne vodne skupnosti za vodno območje Mure, sta zbor uporabnikov in zbor izvajalcev skupščine OVS Mura na svojem zasedanju dne 7. julija 1982 sprejela naslednji

Aneks k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana območne vodne skupnosti Mura Murska Sobota za obdobje 1981–1985

1. V 4. členu se zadnji odstavek spremeni tako, da se bo glasil: V tem namene bo namenjenih 286.420 milijonov din zbranih sredstev vodnega prispevka in odškodnin za vodo in vodnogospodarske storitve na območju OVS Mura in 281.085 milijonov din od združenih sredstev ostalih vodnih skupnosti v Sloveniji namenjenih za skladnejši vodnogospodarski razvoj v SR Sloveniji, skupno torej 567.505 milijonov din (cene 1980).

2. V 9. členu se 2. odstavek dopolni tako, da se glasi:
Izračun sredstev za naslednje petletno obdobje znaša 1.164,5 mio din x 1,7 % x 5 let = 99,0 mio din x 1,226 = 121,4 mio din x 0,8847 = 107,4 mio din

Zadnji odstavek pa se spremeni tako, da se glasi:
Izračun sredstev za tekoče in investicijsko vzdrževanje objektov in naprav za naslednje srednjeročno obdobje znaša:

1.164,5 mio din x 1,3 % x 5 let = 75,7 mio din x 1,226 = 92,8 mio din

1.164,5 mio din x 0,4 % x 5 let = 23,3 mio din x 1,226 = 28,6 mio din

skupaj: minus 14,0 mio din

121,4 mio din

minus 14,0 mio din

skupaj: (dokončno) 107,4 mio din

3. V 11. členu se v tekstu črta znesek 28,6 mio din in namesto njega vstavi 14,6 mio din.

V tabeli se črtajo vsi objekti in zneski pod zap. št. 2.2., 3.3. in seštevek (skupaj).

4. V 12. členu se dosedanja tabela nadomesti z novo, ki izgleda takole:
v mio din

Zap. št. Občina	1981	1982	1983	1984	1985	Skupaj
1. Gornja Radgona	3,5	3,7	4,0	4,0	4,2	19,4
2. Maribor	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	4,5
3. Lendava	5,6	6,1	6,4	7,2	7,1	32,4
4. Ljutomer	4,3	4,3	4,4	4,4	4,4	21,8
5. Murska Sobota	5,2	5,5	6,0	6,3	6,3	29,3
Skupaj OVS Mura:	11,5	20,5	21,7	22,8	22,9	107,4

5. V 14. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:
Izračun potrebnih sredstev za vzdrževanje v naslednjem srednjeročnem obdobju znaša:

— 238 km x 45.000 din/km/ leto x 5 let = 53,5 mio din x 1,226 = 65,6 mio din

— 315 km x 20.000 din/km/ leto x 5 let = 31,5 mio din x 1,226 = 38,6 mio din

Skupaj: 104,2 mio din x

0,74 = 77,1 mio din

Zadnji odstavek (poglavje: investicijsko vzdrževanje) se v celoti črta.

6. Člen 16 se v celoti črta.

7. Člen 17 se spremeni tako, da se bo glasil:

Časovna razporeditev sredstev za tekoče in investicijsko vzdrževanje naravnih vodotokov in izvajanje del bo sledeča:

v mio din						
Zap. št. Občina	1981	1982	1983	1984	1985	Skupaj:
1. Gornja Radgona	2,0	2,1	2,1	2,1	2,5	10,8
2. Maribor	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	2,0
3. Lendava	2,8	3,0	3,2	3,3	3,4	15,7
4. Ljutomer	3,6	3,7	3,9	4,3	4,3	19,8
5. M. Sobota	5,2	5,4	5,7	6,2	6,3	28,8
Skupaj OVS Mura:	14,0	14,6	15,3	16,3	16,9	77,1

8. V 21. členu se dosedanja tabela nadomesti z novo, katera prikazuje naslednje podatke:

Zap. št. Občina	1981	1982	1983	1984	1985	Skupaj
1. Gornja Radgona	5,9	6,2	6,6	6,5	7,1	32,2
2. Maribor	1,3	1,4	1,3	1,4	1,5	6,9
3. Lendava	9,0	9,6	10,3	11,2	11,4	51,5
4. Ljutomer	8,6	8,8	9,2	9,6	9,6	45,8
5. M. Sobota	11,7	12,2	13,0	13,9	14,1	64,9
Skupaj OVS Mura:	36,5	38,2	40,4	42,6	43,7	201,4

9. V 24. členu se 1. odstavek spremeni tako, da se bo glasil:

Sofinanciranje programa študijsko-raziskovalnih nalog pri Zvezi vodnih skupnosti Slovenije za potrebe OVS Mura znaša $3,9 \times 1,226 = 4,8$ mio din x 0,79 = 3,8 mio din in sicer:

1. Podloge	0,87
2. Dopolnjevanje vodnogospodarskih osnov	0,78
3. Študije po področjih vodnogospodarske dejavnosti in lematikah	
— vodotoki in vodni režim	0,44
— vodni viri in zaloge vode	1,11
— varstvo voda in izboljšanje kakovosti	0,20
— melioracije	0,40
Skupaj	3,80 mio din

10. Člen 25 se spremeni tako, da se bo glasil:

Časovna razporeditev sredstev za študije in raziskave ter izvajanje del po občinah bo naslednja:

Zap. št. Občina	1981	1982	1983	1984	1985	Skupaj:
1. G. Radgona	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,50
2. Maribor	—	0,10	—	—	0,20	0,30
3. Lendava	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	1,00
4. Ljutomer	0,20	0,10	0,10	0,20	0,20	0,80
5. M. Sobota	0,30	0,20	0,20	0,30	0,20	1,20
Skupaj OVS Mura:	0,80	0,70	0,60	0,80	0,90	3,80

11. V 26. členu se 1. odstavek spremeni tako, da se bo glasil:

Stroški za funkcionalne izdatke OVS Mura bodo znašali skupaj s prispevkom za SLO $16,5 \times 1,226 = 20,2$ mio din x 0,92 = 18,58 mio din.

Sredstva se bodo koristila za sledeče namene:

a) za delovanje delegatskega sistema — samoupravnih in drugih organov OVS Mura	4,20 mio din
b) za pokrivanje stroškov delovanja strokovnih služb, ki delujejo na sedežu OVS Mura	11,80 mio din
c) za financiranje potreb SLO — (0,5 % od vseh sredstev)	2,58 mio din

12. V 27. členu se dosedanja tabela nadomesti z novo, ki prikazuje sledeče podatke:

Zap. št. Občina	1981	1982	1983	1984	1985	Skupaj:
1. G. Radgona	0,46	0,37	0,55	0,55	0,55	2,48
2. Maribor	0,18	0,18	0,28	0,18	0,18	1,00
3. Lendava	1,01	1,01	0,92	0,92	1,01	4,87
4. Ljutomer	0,74	0,83	0,74	0,83	0,92	4,06
5. Murska Sobota	1,10	1,10	1,20	1,38	1,39	6,17
Skupaj OVS Mura	3,49	3,49	3,69	3,86	4,05	18,58

13. Člen 28 se spremeni tako, da se glasi:

Skupna vlaganja za delovanje OVS Mura po občinah v obdobju 1981—1985 so naslednja:

Zap. št. Občina	1981	1982	1983	1984	1985	Skupaj:
1. Gornja Radgona	0,56	0,47	0,65	0,65	0,65	2,98
2. Maribor	0,18	0,28	0,28	0,18	0,38	1,30

3. Lendava	1,21	1,21	1,12	1,12	1,21	5,87
4. Ljutomer	0,94	0,93	0,84	1,03	1,12	4,86
5. Murska Sobota	1,40	1,30	1,40	1,68	1,59	7,37
Skupaj OVS Mura	4,29	4,19	4,29	4,66	4,95	22,38

14. Člen 29 se spremeni tako, da se glasi:

4.0 Skupna vlaganja za redno vodnogospodarsko dejavnost

Skupna vlaganja za redno vodnogospodarsko dejavnost v obdobju 1981—1985 po namelih so naslednja:

1.0 Redno vzdrževanje	201,40 mio din
1.1 Redno vzdrževanje objektov in naprav v splošni rabi	107,40
1.2 Redno vzdrževanje naravnih vodotokov	77,10
1.3 Javna služba	16,90
2.0 Ostale obveznosti	25,10 mio din
3.0 Izdatki za delovanje OVS Mura	22,38 mio din
3.1 Študije in raziskave	3,80
3.2 Funkcionalni izdatki OVS Mura	18,58
a) delovanje del. sist.	4,20
b) za delovanje str. sl.	
OVS Mura	11,80
c) za potrebe SLO	2,58
Skupaj vlaganja za redno dejavnost:	248,88 mio din

15. Člen 30 se spremeni tako, da se glasi:

Skupna vlaganja za redno vodnogospodarsko dejavnost v obdobju 1981—1985 po občinah in časovnem pregledu so:

Zap. št. Občina	1981	1982	1983	1984	1985	Skupaj:
1. G. Radgona	6,46	6,67	7,25	7,15	7,75	35,28
2. Maribor	1,48	1,68	1,58	1,58	1,88	8,20
3. Lendava	14,91	15,51	16,02	16,92	17,31	80,67
4. Ljutomer	9,84	10,03	10,44	11,03	11,12	52,46
5. M. Sobota	13,10	13,50	14,40	15,58	15,69	72,27
Skupaj OVS Mura	45,79	47,39	49,69	52,26	53,75	248,88

16. Člen 32 se spremeni tako, da se glasi:

Udeleženci sporazuma se dogovorijo, da bo vrednost investicij na osnovi usklajenih elementov na vodnem območju OVS Mura v obdobju 1981—1985 znašala $233,0 \times 1,226 = 285,8$ mio din x 0,96 = 274,625 mio din in sicer za naslednje namene:

a) Zadrževalnik na Ledavi v Radmožancih (dovršitev) in zgraditev zadrževalnika	105,500 mio din
Bolehnečici na Ščavnici	
b) Osnovna odvodnja na HMS Krka—Ledava in Ščavnica—Plitvica	169,125 mio din

17. Za členom 32 se vstavi novi 32 a člen, ki se glasi:

Manjkajoči del potrebni sredstev za investicijsko urejanje vodotokov, ki tudi v celoti predstavljajo ureditev osnovne odvodnje za izvajanje programa melioracij na vodnem območju Mure v obdobju 1982—1985 v skupni višini 75,0 mio din za objekte, kot je to razvidno iz priložene dodatne tabele II/1 se bodo zagotavljala iz združenih sredstev ostalih OVS-ov v SR Sloveniji preko Zveze vodnih skupnosti Slovenije na osnovi določil 18., 18. a in 19. člena Aneksa k samoupravnemu sporazumu o usklajevanju planov OVS in ZVSS na temelju skupno usklajenih osnov razvoja vodnega gospodarstva Slovenije za obdobje 1981—85.

18. V 33 členu se v 1. odstavku zadnji stavek črta in nadomesti z novim, ki se glasi:

Od tega v obdobju 1982—1985 5.699 ha

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

Podrobnejši prikaz ožjih melioracijskih območij po občinah in s prioriteto A in B, ter predvideno dinamiko izgradnje je razviden iz tabele I. ter dodatne tabele I/1 ki sta sestavni del tega sporazuma.

19. V 36. členu se v prvem odstavku znesek 285,8 mio din nadomesti z zneskom »274,625 mio din«.

20. Prvi odstavek 39. člena se spremeni tako, da se glasi: Za dosego zastavljenega cilja predvidevamo pri gradnji ustreznih čistilnih naprav naslednjo soudeležbo vodnega gospodarstva.

v mio din					
Zap. št. Občina	Soudeležba		Viri financiranja		
			OVS Mura	ZVSS	
1. Murska Sobota	3,00		3,00		
2. Gornja Radgona	5,00		5,00		
3. Maribor	10,00		3,45		6,46
Skupaj:	18,00		11,54		6,46

Na koncu 2. odstavka se črta 25% in nadomesti s »15%«.

21. V 40. členu se dosedanja tabela nadomesti z novo, ki prikazuje naslednje podatke:

Zap. št. Občina	1981	1982	1983	1984	1985	skupaj
1. Gornja Radgona	5,0	—	—	—	—	5,0
2. Maribor	—	1,5	2,5	3,0	3,0	10,0
3. M. Sobota	—	3,0	—	—	—	3,0
Skupaj OVS Mura	5,0	4,5	2,5	3,0	3,0	18,0

Med udeleženci se črta: Lendava.

22. Člen 42 se spremeni tako, da se glasi:

Sredstva, ki jih namenja vodno gospodarstvo, kot soudeležbo pri zagotovitvi vodooskrbe, znašajo 26,0 mio din in se bodo vlagala na območjih:

v mio din

Zap. št. Občina	Vlaganja	Viri financiranja	
		OVS Mura	
1. Murska Sobota	8,0	8,0	
2. Lendava	6,0	6,0	
3. Ljutomer	9,0	9,0	
4. Gornja Radgona	3,0	3,0	
Skupaj:	26,0	26,0	

23. Člen 43 se spremeni tako, da se glasi:

Orientacijska časovna razporeditev sredstev za soudeležbo pri varstvu vodnih količin in oskrbe z vodo bo naslednja:

v mio din

Zap. št. Občina	1981	1982	1983	1984	1985	Skupaj:
1. G. Radgona	—	—	0,97	0,97	1,06	3,00
2. Lendava	—	—	—	2,46	3,54	6,00
3. Ljutomer	1,83	1,76	1,83	1,83	1,75	9,00
4. M. Sobota	1,96	1,96	1,96	1,06	1,06	8,00
Skupaj OVS Mura	3,79	3,72	4,76	6,32	7,41	26,00

Udeleženci: OVS Mura, SIS za Komunalne dejavnosti občin G. Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota.

24. Prvi odstavek 44. člena se spremeni tako, da se bo glasil:

Vrednost vseh nalog 1. j. osnovne obveznosti in ostala vlaganja skupaj, za katere se udeleženci sporazuma dogovorijo, da jih je potrebno izvršiti na vodnem območju OVS Mure v prihodnjem srednjeročnem obdobju 1981—1985 znaša 567,505 mio din, in sicer:

— redna vodnogospodarska dejavnost 248,800 mio din
— investicije v urejanje vodnega režima 274,625 mio din
— soudeležba pri investicijah za varstvo voda 44,000 mio din
Skupaj: 567,505 mio din

25. V 45. členu se v prvem odstavku:

znesek 51.772 mio din nadomesti z zneskom 50,289 mio din. Znesek 294,8 mio din pa z zneskom 286,420 mio din.

V drugem odstavku se: znesek 294,8 mio din nadomesti z zneskom 286,420 mio din ter se na koncu dosedanja tabela nadomesti z novo, ki izkazuje naslednje podatke:

Zap. št. Način formiranja sredstev	1981	1982	1983	1984	1985	Skupaj
A) DRUŽBENI PRODUKT	9543	9780	10164	10606	11056	51149
B) % udeležbe VP in DP	0,440	0,495	0,556	0,626	0,705	0,556
C) din	41,28	47,62	55,59	65,28	76,65	286,42
1. Splošni vodni prispev.	8,36	9,91	12,53	15,93	20,01	66,74
2. VP po odločbi:	29,04	33,34	38,01	43,52	50,04	193,95
— za elekt. energijo	0,10	0,19	0,19	0,19	0,29	0,96
— za uporabl. vode	8,94	10,20	11,76	13,51	15,45	59,86
— za onesn. vode	20,00	22,95	26,06	29,82	34,30	133,13
3. VP od pitne vode	0,58	0,58	0,68	0,97	0,87	3,68
4. VP od gramoza	0,10	0,19	0,19	0,19	0,29	0,96
5. VP od obrti	0,29	0,49	0,49	0,49	0,68	2,44
6. VP od katastra	2,91	3,11	3,69	4,18	4,76	18,65
Skupaj vodni prispevek	41,28	47,62	55,59	65,28	76,65	286,420
Prelito iz dr. območij	42,62	38,69	56,52	66,08	77,18	281,085
RAZPOLOŽLJIVA SREDSTVA	83,90	86,31	112,11	131,36	153,83	567,505

26. Člen 46 se spremeni tako da se bo glasil:

Na osnovi 4. člena Zakona o vodah ter 6., 17. in spremenjenega 18. člena Samoupravnega sporazuma o usklajevanju planov OVS in ZVSS na temelju skupno usklajenih osnov razvoja vodnega gospodarstva Slovenije za obdobje 1981—1985 bodo na vodno območje OVS Mura prelivana sredstva iz drugih območij, ki so namenjena za skladnejši razvoj in predstavljajo 98,1 % na lastna zbrana sredstva na območju Mure in 21,9 % od združenih sredstev razvitejših območij v Zvezi vodnih skupnosti Slovenije.

Prelivana sredstva v višini 281,085 mio din se bodo v celoti namenila po že prikazanih namenih, lokacijah, občinah in dinamiki, kot je prikazano v poglavju.

5.0 Investicije v urejanje vodnega režima v višini 274,625 mio din
6.0 Soudeležba pri investicijah za varstvo voda 6,460 mio din
Skupaj: 281,085 mio din

27. V 48. členu se spremeni tabela tako, da prikazuje naslednje podatke:

Zap. št. Občina	Pričakovani v obdobju 1981—85	Pričakovana sredstva
1. G. Radgona	26,6	76,3
2. Maribor	14,1	40,5

3. Lendava	21,6	61,9
4. Ljutomer	10,4	29,7
5. Murska Sobota	27,3	78,0
Skupaj:	100	286,4

28. Spremenijo se tudi tabele, ki so priloga navedenega Samoupravnega sporazuma in sicer:

Tabela I/1 ki prikazuje Plan hidromelioracij za obdobje 1982—1986 na vodnem območju Mura po melioracijskih območjih in občinah.

Tabela II., ki prikazuje Investicijska vlaganja za obrambo pred poplavami in ureditev vodnega režima z regulacijami vodotokov ter izgradnjo zadrževalnikov za pridobivanje novih kmetijskih površin v obdobju 1981—1985.

Tabela III., ki prikazuje Rekapitulacijo vseh vlaganj po namenih in po občinah ter virih financiranja v obdobju 1981—1985 na vodnem območju Mura.

Doda pa se nova tabela in sicer:

Tabela IV/1, ki prikazuje Program melioracij, za katere OVS Mura nima zagotovljenih sredstev.

29. Prečiščeno besedilo Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Območne vodne skupnosti Mura, Murska Sobota za obdobje 1981—1985 z upoštevanjem tega aneksa se objavi v Uradnih objavah občinskih skupščin Pomurja.

(Osnovni Samoupravni sporazum o temeljih plana je bil objavljen v Uradnih objavah št. 7/81 in 10/81).

PLAN HIDROMELIORACIJ ZA OBDOBJE 1982—1986 NA VODNEM OBMOČJU MURA PO MELIORACIJSKIH OBMOČJIM IN OBČINAM

Zap. št.	Naziv melior. območja (množ. lokacija in občina)	Skupaj površina ha	Sektor družb ha	Isti lastniki ha	Predvidena dinamika izvajanja melioracij v obdobju od 1982 do 1986 po letih				
					1982	1983	1984	1985	1986
I.	LJUTOMER								
1.	Berkovci — Bolehmedci ob Skavcih in Lipnici (K.Z. Ljutomer — Krtinci)	500	100	400	—	200	300	—	—
2.	Razkrižje ob Skavcih (K.Z. Ljutomer — Krtinci — Ljutomer)	500	150	350	—	—	200	300	—
SKUPAJ OBČINA		1.000	250	750	—	200	300	300	—
II.	GORNJA RADGONA								
1.	Prizka II (K.Z. Radgona)	460	150	310	460	—	—	—	—
2.	Agapto polje (K.Z. Radgona)	378	378	—	300	78	—	—	—
3.	Črtnjenci — Borateva (K.Z. G. Radgona)	250	50	200	—	150	100	—	—
4.	Zalivci — Oslonci (K.Z. Radgona)	600	300	300	—	—	100	200	300
SKUPAJ OBČINA		1.488	878	610	760	228	200	200	300
III.	LENDAVA								
1.	Emica (K.G. Rakican)	82	82	—	82	—	100	100	—
2.	Ganjevec (K.G. Rakican)	280	280	—	254	—	200	—	—
3.	Ivanjčevci (K.G. Rakican)	254	254	—	—	—	—	—	—
4.	Zalivci (K.G. Rakican)	200	200	—	—	150	—	—	—
5.	Pince — Dolina K.Z. Lendava	150	—	150	—	—	—	200	200
6.	HOTIZA — Bistrica K.Z. Lendava in K.G. Rakican	400	300	100	—	—	—	—	—
7.	Pellici (K.G. Rakican)	106	106	—	—	—	106	—	—
SKUPAJ OBČINA		1.472	1.022	450	416	150	406	300	200
IV.	MURSKA SOBOTA								
1.	Topolovci in Lendava (K.G. Rakican)	150	150	—	—	60	70	—	—
2.	Telčanci ob Lipnici (K.Z. Panonci)	200	100	100	—	300	—	—	—
3.	Burcevi ob Marj. pol. (K.G. Rakican)	100	100	—	—	160	—	—	—
4.	Kramarjevi ob Kučnici (K.G. Rakican)	—	160	160	—	—	—	150	—
5.	Motvarjevi ob Kobilj. potoku (Rakican)	110	150	—	—	130	—	—	—
6.	Čankova ob Kučnici (K.Z. Panonci)	150	—	150	—	—	—	—	—
7.	Meadvci — Seborci in Mornarici ob Lipnici (K.G. Rakican)	410	255	155	—	150	—	—	—
8.	Rakican — Morge (Rak.)	—	—	—	—	—	80	—	—
9.	Belinci — Hecnovica (K.G. Rakican)	—	—	—	—	—	—	—	—
10.	Lavi hreg Lendave (K.Z. Panonci)	1.000	400	600	—	—	200	300	300
SKUPAJ OBČINA		2.410	1.545	1.065	255	820	605	650	300
VEŠANJSKE POTREBE PREDLOŽ. PROGRAMA MELIORACIJ ZA POMURJE		6.790	3.695	3.095	1.431	1.398	1.711	1.410	800
Predračuni preko plana		1.001			1.431	1.398	1.420	1.450	—

Dodana tabela I/1 (priloga k 16. lokali aneksa)

PLAN HIDROMELIORACIJ ZA OBDOBJE 1982—1986 NA VODNEM OBMOČJU MURA PO MELIORACIJSKIH OBMOČJIM IN OBČINAM

Zap. št.	Naziv melior. območja (množ. lokacija in občina)	Skupaj površina ha	Sektor družb ha	Isti lastniki ha	Predvidena dinamika izvajanja melioracij v obdobju od 1982 do 1986 po letih				
					1982	1983	1984	1985	1986
I.	LJUTOMER								
1.	Berkovci — Bolehmedci ob Skavcih in Lipnici (K.Z. Ljutomer — Krtinci)	500	100	400	—	200	300	—	—
2.	Razkrižje ob Skavcih (K.Z. Ljutomer — Krtinci — Ljutomer)	500	150	350	—	—	200	300	—
SKUPAJ OBČINA		1.000	250	750	—	200	300	300	—
II.	GORNJA RADGONA								
1.	Prizka II (K.Z. Radgona)	460	150	310	460	—	—	—	—
2.	Agapto polje (K.G. Radgona)	378	378	—	300	78	—	—	—
3.	Črtnjenci — Borateva (K.Z. G. Radgona)	250	50	200	—	150	100	—	—
4.	Zalivci — Oslonci (K.Z. Radgona)	600	300	300	—	—	100	200	300
SKUPAJ OBČINA		1.488	878	610	760	228	200	200	300
III.	LENDAVA								
1.	Emica (K.G. Rakican)	82	82	—	82	—	100	100	—
2.	Ganjevec (K.G. Rakican)	280	280	—	254	—	200	—	—
3.	Ivanjčevci (K.G. Rakican)	254	254	—	—	—	—	—	—
4.	Zalivci (K.G. Rakican)	200	200	—	—	150	—	—	—
5.	Pince — Dolina K.Z. Lendava	150	—	150	—	—	—	200	200
6.	HOTIZA — Bistrica K.Z. Lendava in K.G. Rakican	400	300	100	—	—	—	—	—
7.	Pellici (K.G. Rakican)	106	106	—	—	—	106	—	—
SKUPAJ OBČINA		1.472	1.022	450	416	150	406	300	200

4 — DELEGATSKI VESTNIK

IV. MURSKA SOBOTA									
1. Topolovci ob Lendavi (K.G. Rakčani)	150	150	—	—	80	70	—	—	—
2. Tolstosovi ob Lendavi (K.Z. Panočci)	200	100	100	—	300	—	—	—	—
3. Brezovci ob Marj. pot. (K.G. Rakčani)	100	100	—	—	—	100	—	—	—
4. Kramarjevi ob Kubičici (K.G. Rakčani)	160	160	—	—	160	—	—	—	—
5. Moharjevi ob Kubičici (K.G. Rakčani)	150	150	—	—	—	—	150	—	—
6. Časlovi ob Kubičici (K.Z. Panočci)	150	—	150	—	150	—	—	—	—
7. Menš-Sabotci in Moravci ob Lendavi (K.G. Rakčani)	410	255	155	235	—	155	—	—	—
8. Rakčani-Mitja (Rak.)	150	150	—	—	150	—	—	—	—
9. Beliči — Hrenovci (K.G. Rakčani)	160	80	80	—	80	80	—	—	—
10. Levi brat. Ledave (K.Z. Panočci)	1.000	400	600	—	—	200	500	300	—
SKUPAJ OBČINA	2.630	1.545	1.085	235	620	605	830	300	—
DEJANSKE POTREBE	6.790	3.695	3.095	1.430	1.396	1.711	1.450	800	—
FAKTOLOG. PROGRAM	5.699	3.095	2.451	1.399	1.420	1.450	—	—	—
Prekorači preko plana	1.091	—	—	—	—	—	—	—	—

Območje vodne skupnosti
Mest. Murska Sobota

Tablica I)
(prejeto k 36. členu
zakona, prejšnjega izdaje)

Investicijska vlaganja za območje pred poplavo in ureditev vodnega režima s regulacijo (1982 — 1985)

Zap. št.	Hidroizolirani — objekti	Občina	Velikost (m ² ali km)	Invest. vred. v 000 din skupaj	Vred. fin. OVS Mura	Znesek VSS	Previdna dinamika	Opomba
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	HS Krka — Lendava	Lendava	6,3 mio m ²	44.136	—	44.136	1981/83	—
2.	Regulacija vodnega režima na pritoku Ledave v reko v dolini vodnega režima in izvedbe melioracij v občini Lendava	Lendava	6,3	18.790	—	18.790	1981/85	—
3.	Regulacija Mure v odseku Prelovo — Benica	Lendava	3	12.783	—	12.783	1983/85	Po medrep. dog. s SRH
4.	Regulacija Ljave z rekonstrukcijo nasipov v odseku Rakčani — Črnača in v reki z delovanjem zaščevalnika Radmočani	Murska Sobota	3,5	12.068	—	12.068	1982/85	—
5.	Regulacija vodnega režima na V. R. ki priključuje v reko s ter. melioracij	Murska Sobota	2,5	7.356	—	7.356	1982/84	Nadaljevanje zad. del v letu 1980
6.	Regulacija Mure v odseku Domagelj v reki melior.	Murska Sobota	2,0	4.904	—	4.904	1981	Tudi nadaljevanje izvedbe melioracij — Avstrija
7.	Nadaljevanje reg. Lendave za poplavo delovanje AK Lendava — Lendava	M. Sobota	2,0	10.000	—	10.000	1983/85	—
8.	Protopopisna utroba, ureditev korita Mure in nasipov v odseku Ljave — Melina	M. Sobota	—	4.430	—	4.430	1983/85	—
9.	Regulacija Mure v odseku Ljave — Melina	M. Sobota	5,5 + 2	44.136	—	44.136	1983/85	Mednarodna ob. SFRJ do Avst.
10.	Skupaj v obdobju	Lendava	18,3	84.394	—	84.394	—	—
11.	HS KRKA — LEDAVA SKUPAJ		26,0	159.903	—	159.903	—	—
12.	HS ŠČAVNICA — PLITVICA							
13.	Zgraditev pritokov na Ščavnici v Bolehnečici	Ljvomer	4 mio m ²	61.370	—	61.370	1982/84	—
14.	Regulacija Ščavnice gorvodno od Kolenčev in dela za poplavo delovanje izvedbe melioracij s pritoki (Tutnja) in AK Gajl	Ljvomer	6,0	23.746	—	23.746	1981/83	—
15.	Regulacija Ščavnice s pritoki gorvodno od Bolehnečev v reki s izvedbo melioracij	O. Rad.	4,0	17.164	—	17.164	1981/85	—
16.	Protopopisna utroba, ureditev korita Mure in nasipov v odseku Ljave — Melina	Ljvomer	1,0	3.742	—	3.742	1983/85	—
17.	Regulacija Mure v odseku Bolehnečev — Bolehnečev	O. Rad.	2,5	6.700	—	6.700	1981/83	—
18.	HS ŠČAVNICA — PLITVICA SKUPAJ		13,5	114.722	—	114.722	—	—
19.	INVESTICIJSKA VLAGANJA SKUPNO (I + II)		39,5	274.625	—	274.625	—	—

Tablica II)
(prejeto k 36. členu
zakona, prejšnjega izdaje)

Investicijska vlaganja za območje pred poplavo in ureditev vodnega režima s regulacijo (1982 — 1985)

Zap. št.	Hidroizolirani — objekti	Občina	Velikost (m ² ali km)	Invest. vred. v 000 din skupaj	Vred. fin. OVS Mura	Znesek VSS	Previdna dinamika	Opomba
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	HS Krka — Lendava	Lendava	6,3 mio m ²	44.136	—	44.136	1981/83	—
2.	Regulacija vodnega režima na pritoku Ledave v reko v dolini vodnega režima in izvedbe melioracij v občini Lendava	Lendava	6,3	18.790	—	18.790	1981/85	—
3.	Regulacija Mure v odseku Prelovo — Benica	Lendava	3	12.783	—	12.783	1983/85	Po medrep. dog. s SRH
4.	Regulacija Ljave z rekonstrukcijo nasipov v odseku Rakčani — Črnača in v reki z delovanjem zaščevalnika Radmočani	Murska Sobota	3,5	12.068	—	12.068	1982/85	—
5.	Regulacija vodnega režima na V. R. ki priključuje v reko s ter. melioracij	Murska Sobota	2,5	7.356	—	7.356	1982/84	Nadaljevanje zad. del v letu 1980
6.	Regulacija Mure v odseku Domagelj v reki melior.	Murska Sobota	2,0	4.904	—	4.904	1981	Tudi nadaljevanje izvedbe melioracij — Avstrija
7.	Nadaljevanje reg. Lendave za poplavo delovanje AK Lendava — Lendava	M. Sobota	2,0	10.000	—	10.000	1983/85	—

8.	Protopopisna utroba, ureditev korita Mure in nasipov v odseku Ljave — Melina	M. Sobota	1,0	4.430	—	4.430	1983/85	—
9.	Regulacija Mure v odseku Ljave — Melina	M. Sobota	5,5 + 2	44.136	—	44.136	1983/85	Mednarodna ob. SFRJ do Avst.
10.	Skupaj v obdobju	Murska Sobota	18,3	84.394	—	84.394	—	—
11.	HS KRKA — LEDAVA SKUPAJ		26,0	159.903	—	159.903	—	—
12.	HS ŠČAVNICA — PLITVICA							
13.	Zgraditev pritokov na Ščavnici v Bolehnečici	Ljvomer	4 mio m ²	61.370	—	61.370	1982/84	—
14.	Regulacija Ščavnice gorvodno od Kolenčev in dela za poplavo delovanje izvedbe melioracij s pritoki (Tutnja) in AK Gajl	Ljvomer	6,0	23.746	—	23.746	1981/83	—
15.	Regulacija Ščavnice s pritoki gorvodno od Bolehnečev v reki s izvedbo melioracij	O. Rad.	4,0	17.164	—	17.164	1981/85	—
16.	Protopopisna utroba, ureditev korita Mure in nasipov v odseku Ljave — Melina	Ljvomer	1,0	3.742	—	3.742	1983/85	—
17.	Regulacija Mure v odseku Bolehnečev — Bolehnečev	O. Rad.	2,5	6.700	—	6.700	1981/83	—
18.	HS ŠČAVNICA — PLITVICA SKUPAJ		13,5	114.722	—	114.722	—	—
19.	INVESTICIJSKA VLAGANJA SKUPNO (I + II)		39,5	274.625	—	274.625	—	—

PROGRAM INVESTICIJSKIH VLAGANJ ZA UREJANJE VODOTOKOV V PLANSKEM OBDOBJU 1982—1985 ZA IZVEDBO PLANA MELIORACIJ ZA KAR OVS MURA NIMA ZAGOTOVLJENIH SREDSTEV

v 000 din
cene 1980

Zap. št. — objekt	Dolžina vodotokov v km	Znesek potrebnih finančnih sredstev
a) HS KRKA — LEDAVA:		
1. Urejanje pritokov Ledave (Dobel, Brezovski potok, Lemerski potok, potok Logoja idr.)	10,6	21.700
2. Urejanje pritokov Lipnice (Moravski potok s pritokom)	3,8	7.300
a) skupaj:	14,4	29.000
b) HS ŠČAVNICA — PLITVICA:		
1. Nadaljevanje regulacije Ščavnice s pritoki v odseku Bolehnečici Okoslavci	8,6	31.200
2. Nadaljevanje regulacije Boračevskega potoka	1,4	3.800
3. Ureditev korita Kozarice v odseku od izliva v Ščavnico gorvodno do Cvena	5,6	11.000
b) skupaj:	15,6	46.000
VSEGA SKUPAJ: (a + b)	30,0	75.000

Radijski in televizijski spored od 25. junija do 1. julija

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK

TOREK

SREDA

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Ob koncu tedna, 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

16.00 Poročila, 16.05 Ojlon: SNP—ZRN: Avstrija, prenos v odmoru propagandna oddaja, 18.05 Tehnica za natančno tehtanje, otroška serija, 18.35 Obzorik, 18.45 Pot v prihodnost: Dar življenja, izobraževalna serija, 19.15 Risanka, 19.20 Cikcak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.50 Vreme, 19.52 Propagandna oddaja, 19.58 Valencia: SNP—Španija, Severna Irska, prenos v odmoru propagandna oddaja, 21.45 Propagandna oddaja, 21.50 Ne prezrite, 22.05 Vse za jutri: Vsi za enega, dokumentarna serija, 22.35 Spremljajmo — sodelimo, športna oddaja, 22.45 Nočni kino: Psica, francoski film, 00.15 Poročila.

Oddajniki II. TV mreže:

18.00 Tito na kongresih, dokumentarna oddaja, 19.00 TV dnevnik, 19.30 Človek in čas, dokumentarna oddaja, 20.00 Glasba ob osmih, 20.50 Poročila, 20.55 Viki, dokumentarna oddaja, 21.45 Nočni kino: Humoreska, ameriški film (do 23. 15.)

TV ZAGREB

Prvi program
15.00 Poročila, 15.05 TV koledar, 15.15 Tedenski zabavnik, 15.45 Nogomet iz Španije, kronika, 16.05 Nogomet: Nemčija—Avstrija, 18.00 Tito na kongresih, 18.45 Risanka, 19.00 Dnevnik, 19.30 Teleskop, 19.50 Nogomet: Španija—Severna Irska, 21.50 Dnevnik, 22.05 Kulturna oddaja, 23.25 Poročila.

TV AVSTRIJA

Prvi program
8.00 Jutranja poročila, 8.05 Šolska TV, 9.30 Anja — neizpolnjena ljubezen (film), 11.05 Roke gor, mojster prihaja, 11.20 Panorama, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Mladinski spored, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Stari (ser. film), 20.15 Modna revija, 20.20 Avstrijski kviz, 21.15 Nočni studio.

Drugi program
15.30 Nogomet včeraj, 16.00 Nogomet: Avstrija — Nemčija, 18.00 Nogomet: Anglija — Kuvait, 19.30 Šport, 19.50 Nogomet: Španija — Severna Irska, 21.45 Očka je šel na lov (film).

TV MADŽARSKA

15.20 5 minut meteorologije, 15.25 Navzkrižno vprašanje, 16.05 Svetovno prvenstvo v nogometu, prenos tekme Zita Nemčija—Avstrija, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Delta, znanstveni magazin, 19.25 Lehar: Pomlad, opereta, 20.10 Umetnina tedna, 20.15 Tajci, film za starejše od 16 let, 21.40 TV dnevnik, 22.00 Variete

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Prijetno soboto vam želimo, 16.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.00 Poročila, 8.05 Cijeban, dober dan: Na počitnice, 8.25 Gusarji kapitana Gancha, brazilska nadaljevalna, 8.55 Tehnica za natančno tehtanje, otroška serija, 9.25 Palčki nimajo pojma, otroška serija TV Zagreb, 9.55 12. kongres ZKJ, prenos, pribli. 13.00 Ljudje in zemlja — ponovitve (do 14.10), 16.15 Poročila, 16.20 Boško Buha, jugoslovanski film, 18.20 Naš kraj, 18.35 Zlata ptica, 18.40 Risanka, 18.50 Cikcak, 18.54 TV in radio nocoj, 18.56 Zrno do zrna, 19.00 TV dnevnik (in kronika kongresa ZKJ), 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Izterjevalec, kanadski film, 21.25 Propagandna oddaja, 21.30 Zrcalo tedna, 21.45 Kronika kongresa ZKJ, 22.15 Jazz na ekranu: Orkester RTB, 22.50 Poročila.

Oddajniki II. TV mreže:

14.25 Kapetan John Peopelfox, otroška oddaja, 15.30 Človek in pol, humoristična serija, 16.30 Skopje: Jugoslovanski pokal v atletiki, prenos, 18.30 Ljudska ustvarjalnost, 19.00 TV dnevnik, 20.00 Koncert zabavne glasbe, 20.30 Poezija, 21.05 Poročila, 21.10 Šime Vulas — feljton, 21.55 Športna sobota, 22.15 Tuja dokumentarna oddaja

TV ZAGREB

Prvi program
9.50 Poročila, 9.55 XII. kongres ZKJ — otvoritev, 15.50 TV koledar, 16.00 Zabavni koledar, 17.00 Kontrarium, 17.30 Poročila, 17.35 Poročila iz XII kongresa ZKJ, 17.45 Mali koncert, 18.00 Nekaj čisto osebnega, 18.45 Risanka, 19.00 Poročila iz XII kongresa ZKJ, 19.45 Dnevnik, 20.00 Kdo tam poje (film), 21.30 Dnevnik, 21.45 Kronika XII. kongresa ZKJ, 22.15 V soboto zvečer.

TV AVSTRIJA

Prvi program
8.00 Jutranja poročila, 8.05 Šolska TV, 10.55 Nočni studio, 12.00 Opoldanska redakcija, 14.00 Nogomet včeraj, 14.30 Peter Voss — tat milijonov (film), 16.00 Mladinski spored, 17.00 Tedenski spored, 17.25 Sobotni večer, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Biserna Ana (film), 20.50 Šport, 21.25 Mož, ki je plesal okoli sveta (film).

Drugi program
16.00 Imate radi klasiko?, 16.45 Kdo me hoče?, 17.00 Tedenski spored, 17.25 Brez nagobčnika, 18.00 Za ljubitelje filma, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Rolling Stones (film), 20.45 Refigija, 20.50 33 stopinj v senci (film).

TV MADŽARSKA

8.05 TV reprize, 13.05 Za otroke, 14.20 Politehnični muzej Moskva, 14.50 Prijateljstvo, 15.20 Mafilm-magazin, 15.35 Rehabilitacija, 16.10 Curro Jimenez, 17.15 Parabola, 17.45 Zabavna glasba, 18.30 TV dnevnik, 19.05 Puščica, TV komedija, 20.00 TV srečanje, 20.30 Zabavni film, 21.15 TV dnevnik, 21.25 SP v nogometu, reportaža.

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

DEŽURSTVO: OD 9.00 do 13.00 (telefon 21-232)

TV LJUBLJANA

9.15 Poročila, 9.20 Živ žav, otroška Matineja, 10.10 J. London: Martin Eden, nadaljevanje in konec, 11.10 Tv kašipot, 11.30 Narodna glasba: Srečanje koroških vižarjev, 12.00 Poročila (do 12.05), 15.10 Kronika 12. kongresa ZKJ, 15.40 Poročila, 15.45 Priljubimo tišini, oddaja Tv Koper za slušno prizadete, 16.20 Artiče 81, glasbena oddaja, 16.55 Športna poročila, 17.10 Operacija Beograd, jugoslovanski film, 18.35 Risanka, 18.45 Cikcak, 18.53 Tv in radio nocoj, 18.55 Zrno do zrna, 19.00 Kronika 12. kongresa ZKJ, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 S. Zaninovič: Vojaki, nadaljevanje in konec, 20.40 Človek brez meja: Opazovalci, dokumentarna serija, 21.10 Športni pregled, 21.40 Lirika XX. stoletja: Gregor Strniša in Tomaž Šalamun, 21.50 Glasbeni trenutek: Aci Bertonec in Andreas Reiner, 21.55 Kronika 12. kongresa ZKJ, 22.25 Poročila

Oddajniki II. TV mreže:

17.00 Skopje: Jugoslovanski pokal v atletiki — prenos (slov. kom) Sk II, 19.00 S. Zaninovič: Vojaki, nadaljevanje in konec, 20.40 Človek brez meja: Opazovalci, dokumentarna serija, 21.10 Športni pregled, 21.40 Lirika XX. stoletja: Gregor Strniša in Tomaž Šalamun, 21.50 Glasbeni trenutek: Aci Bertonec in Andreas Reiner, 21.55 Kronika 12. kongresa ZKJ, 22.25 Poročila

TV ZAGREB

Prvi program
12.00 Dnevnik, 12.15 Za mojo smrt obdožite Klavijo K. (film), 13.25 Jugoslavija, dober dan, 14.10 Pogled v mikrosvet, 14.40 Morje, vreme in Vis, 15.10 Poročila iz XII kongresa ZKJ, 15.40 Naj pojo ljudje, 17.55 Tito in Brioni, 19.00 Poročila iz XII kongresa ZKJ, 19.45 Dnevnik, 20.00 Manj strahna noč (dramska nadaljevalna), 20.40 S kameru po svetu, 21.10 Športni pregled, 21.40 Poročila, 21.55 Kronika XII kongresa ZKJ.

TV AVSTRIJA

Prvi program
10.00 Tiskovna ura, 14.00 Rdeči prah (film), 15.45 Mladinski spored, 16.45 Klub seniorjev, 17.30 Srečanje — človek in žival, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Vroče srce (TV film), 21.05 Literatura na Koroškem

TV MADŽARSKA

7.05 Za otroke, 10.55 Glasbeni butik, 13.10 Cirkuski film, 14.40 Rubikova kocka, svetovno prvenstvo, 15.25 Graščina brez imena, nadaljevalna, 16.30 Poje Janos Pere, 17.00 Priporočamo naše sporede, 18.00 Teden, 19.00 Triki, ameriški film, 20.35 Športna poročila, 20.45 Družabna igra, 21.25 Haydnove simfonije, 6. del, 22.20 Poročila.

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Spored slovensko narodno-zabavne glasbe, 16.30 — Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče preteklega tedna, 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

15.15 Kronika 12. kongresa ZKJ, 15.45 Poročila, 15.50 Nogometna tekma, Risanka, 16.05 Madrid: SNP v odmoru Propagandna oddaja, 18.05 Črna ovca, risanka, 18.35 Obzorik, 18.45 Risanka, 18.55 Cikcak, 18.58 Tv in radio nocoj, 19.00 Kronika 12. kongresa ZKJ, 19.40 Tv dnevnik, 19.50 Vreme, 19.52 Zrno do zrna, 19.56 Propagandna oddaja, 20.00 35 mm — filmska delavnica, 21.30 Chausson: Poema za violino in orkester op. 25 (solist Igor Ozim), 21.50 Kronika 12. kongresa ZKJ, 22.20 Poročila

Oddajniki II. TV mreže:

18.15 Lutkarski pogovori, otroška serija, 18.30 Ljudske pripovedke, 19.00 Kronika 12. kongresa ZKJ, 19.40 TV dnevnik, 19.50 Barcelona: SNP v odmoru Propagandna oddaja, 21.50 Kronika 12. kongresa ZKJ, 22.20 Tv dnevnik

TV ZAGREB

Prvi program
15.00 Poročila, 15.05 TV koledar, 15.15 Poročila iz XII kongresa ZKJ, 15.45 Španija: Nogomet, 18.00 Dokumentarni film, 18.15 Lutke, 18.30 Pravljice narodov in narodnosti, 19.00 Poročila iz XII kongresa ZKJ, 19.40 Dnevnik, 19.50 Španija: Nogomet, 21.50 Kronika XII kongresa ZKJ, 22.20 Dnevnik, 23.35 Argumenti

TV AVSTRIJA

Prvi program
8.00 Jutranja poročila, 8.05 Šolska TV, 9.30 Peter Voss — tat milijonov (film), 11.05 Popotovanje po Avstriji, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Mladinski spored, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Šport v ponedeljek, 19.50 Nogomet: A1-A3

TV MADŽARSKA

Drugi program
16.05 Nogomet: D10-D12, 18.00 Kremenčkov, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Linija Onedin, 20.05 Schilling, 20.50 10 pred 10, 21.20 Moritz, ljubi Moritz (film)

TV MADŽARSKA

15.25 Poročila, 15.30 Vsakdan na zapadu: Ogenj nad Karibijem, dokumentarni film o Gvatemali, 16.05 Svetovno prvenstvo v nogometu, prenos iz Madrida, 18.20 Poročila, 18.25 Zgodovina plovbe: 6. del: Odkritje sveta, 18.55 Gledališče v škatli, 25-letnica gledaliških prenosov na madžarski TV, 19.50 SP v nogometu, prenos iz Barcelone.

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.40 — Aktualna tema — Žetev, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Prijetni glasbeni utrinki, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.25 12. kongres ZKJ — prenos sklepne seje (do pribli. 13.00), 16.00 Poročila, 16.05 Barcelona: SNP, v odmoru Propagandna oddaja, 18.05 Amaterski studio, oddaja TV Beograd, 18.35 Obzorik, 18.45 Risanka, 18.50 Cikcak, 19.54 Tv in radio nocoj, 18.56 Zrno do zrna, 19.00 Kronika 12. kongresa ZKJ, 19.30 Tv dnevnik, 19.50 Vreme, 19.52 Propagandna oddaja, 19.58 Madrid: SNP, v odmoru Propagandna oddaja, 21.50 R. Wolfhardt: Franciska Reventlow, zahodnonemška nadaljevalna, 23.00 Poročila

Oddajniki II. TV mreže:

18.15 Kronika otroškega festivala v Sibeniku, 19.00 Kronika 12. kongresa ZKJ, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Narodna glasba v Priština, 20.45 Dokumenti revolucije, 21.35 Poročila, 21.40 Resna glasba (do 22.25)

TV ZAGREB

Prvi program
8.20 Poročila, 8.25 Zaključna seja XII kongresa ZKJ, 15.05 Poročila, 15.10 TV koledar, 15.20 Poročila iz XII kongresa ZKJ, 15.45

Španija: nogometna kronika, 16.05 Nogomet: Prenos, 18.00 Dokumentarni film, 18.15 Kronika festivala otroke iz Sibenika, 18.45 Risanka, 19.00 Poročila iz XII kongresa ZKJ, 19.35 Dnevnik, 19.50 Španija: nogomet, 21.50 Velika hiša (film), 23.30 Poročila

TV AVSTRIJA

Prvi program
8.00 Jutranja poročila, 8.05 Šolska TV, 9.30 rdeči prah (film), 11.05 Nemi film, 11.15 Klub seniorjev, 12.00 Opoldanska redakcija, 15.30 Nogomet včeraj, 16.00 Mladinski spored, 17.00 Nečak iz Amerike, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Šport, 19.50 Nogomet: B 4 — B 6, 21.45 Filmi Akademije za film

Drugi program
14.40 Iz parlamenta, 15.55 Šolska TV, 16.10 Nogomet: C 7 — C 9, 18.00 Kremenčkov, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Zabavnoglasbena oddaja, 20.03 Dallas, 20.50 10 pred 10, 21.20 Klub 2

TV MADŽARSKA

15.10 Pesem doni, 15.35 Enkrat zgoraj, drugi spodaj, krovec, 16.05 SP v nogometu, prenos iz Barcelone, 18.10 TV telovadba, 18.15 Večerna pravljica, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Studio '82, kulturni tednik televizije, 19.50 Svetovno prvenstvo v nogometu, prenos tekme iz Madrida, 21.55 Televizijski dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Nekaj minut z, 16.30 — Koncert na domačem valu, 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

18.00 Poročila, 18.05 Gusarji kapitana Gancha, brazilska nadaljevalna, 18.35 Obzorik, 18.45 Galerija opernih značajev: Premetenke in zaslepljeni, 19.15 Risanka, 19.20 Cikcak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Reportaža o mestu Issy-Les-Moulineaux, 20.05 Issy-Les-Moulineaux: Igre brez meja, 21.30 Jazz na ekranu: Plesni orkester RTV Zagreb, 22.00 V znamenju

Oddajniki II. TV mreže:

17.40 Tv dnevnik v madžarsčini, 18.00 TV dnevnik, 18.15 Zgodbe iz gozda, otroška serija, 19.00 Tv dnevnik, 19.30 Tv dnevnik, 19.30 Glasbena oddaja, 20.00 F. Hadžić: Piramida, posnetek gledališke predstave, 21.30 Poročila, 21.40 Kultura danes (do 22.25)

TV ZAGREB

Prvi program
18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Zgodbe iz gozda, 18.45 Risanka, 19.00 Dnevnik, 19.30 S pesmijo ti povem, 20.00 Igre brez meja, 22.45 Dnevnik

TV AVSTRIJA

Prvi program
8.00 Jutranja poročila, 8.05 Šolska TV, 9.35 Vse za očka (film), 11.05 Varstvo narave na Koroškem, 11.30 Kamene monštrance, 12.00 Opoldanska redakcija, 12.15 Iz parlamenta, 16.00 Mladinski spored, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Šport, 19.35 Rilihi (film).

Drugi program
13.30 Nogomet včeraj, 14.00 Tenis iz Wimbledona, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Kavarna Central, 20.03 Z iglo in kislim, 20.50 10 pred 10, 21.20 Umetnine

TV MADŽARSKA

8.00 TV reprize: Za otroke, Delta, Glasbeni film, 15.35 Kratek film, 15.50 Petelin v košari, TV film, 17.25 Stejte nazaj, Paks, 1982, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Pozno srečanje, angleški TV film, 20.40 Ziva ljudska pesem, 20.45 Vez, dokumentarni film, 21.35 TV dnevnik, — Mednarodno tekmovalstvo v atletiki ob 16.15 na II. programu.

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — S pesmijo po Jugoslaviji, 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

16.00 Poročila, 16.05 Madrid: SNP, v odmoru Propagandna oddaja, 18.05 Pot okoli sveta z osmimi notami: Pastirica Anka, oddaja TV Beograd, 18.35 Obzorik, 18.45 Po sledih napredka, 19.15 Risanka, 19.20 Cikcak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Film tedna: Odisėja 2001, ameriški film, 22.15 V znamenju

Oddajniki II. TV mreže:
18.15 40 Zelenih slonov, otroška serija TV Ljubljana, 18.40 Dašenka, risanka, 19.00 Tv dnevnik, 19.30 O kibernetiki, izobraževalna serija, 20.00 Filmski večer, Srhljive zgodbe, japonska serija, 21.45 Frankenstein je ustvaril žensko, ameriški film (do 23.00).

OPOMBA:
14.00—19.30 Wimbledon: TENIS — polfinala za ženske posamezno (če M. Jaušovec)
19.50—21.45/50 Barcelona: SNP (na I. ali II. TV mreži)

TV ZAGREB

Prvi program
15.30 Poročila, 15.25 TV koledar, 15.45 Kronika SP iz Španije, 16.05 Španija: nogomet, 18.00 Dokumentarni film, 18.15 40 zelenih slončkov, 18.40 Risanka, 19.00 Dnevnik, 19.30 Glasbena oddaja, 19.50 Španija: nogomet, 21.50 TV kioski, 22.50 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

Prvi program
8.00 Jutranja poročila, 8.05 Šolska TV, 9.30 Serebna topov, 11.00 Abeceda mesta, 12.00 Opoldanska redakcija, 12.15 Iz parlamenta, 16.00 Mladinski spored, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Ljudje, moči in mnenja, 19.55 Nogomet: A1 — A2, 21.45 Podelitev Bachmanove nagrade

Drugi program
14.00 Tenis iz Wimbledona, 16.05 Nogomet: D10 — D11, 18.00 Tenis, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Klepet, 20.50 10 pred 10, 21.20 Klub

VAS TEDNIK

VESTNIK

TV MADŽARSKA

15.05 TV borza, 15.15 Samo za otroke; filmski mozaik, 16.05 SP v nogometu, prenos tekme iz Madrida, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Prililni jopič, TV igra po Aleksandru Sciborju-Rylskem, 20.10 Umetnina tedna, 20.15 Ozadje vesti; pogledi, mnenja o javnih vprašanjih, 21.05 TV dnevnik, — Prenos nogometne tekme s SP ob 19.50 na II. programu.

tedenski koledar

PETEK, 25. junij — Viljem SOBOTA, 26. junij — Helena NEDELJA, 27. junij — Dan samouprav.
PONEDELJEK, 28. junij — Leon
TOREK, 29. junij — Peter
SREDA, 30. junij — Emilija
ČETRTEK, 1. julij — Julija

kino

MURSKA SOBOTA

25. junija ob 18. in 20. uri ter 27. junija ob 16., 18. in 20. uri zah. nemški barvni vstavijski film: „DEKLETA GREDO V MUNCHEN“; mladinci do 16. leta ne dovolimo ogleda filma.
28. in 29. junija ob 18. in 20. uri zahodnonemški barvni vstavijski film: „SKRIVNOST INDIJANSKEGA ZLATA“;
30. in 1. julija ob 18. in 20. uri ameriški barvni vstavijski film: „SPEKTAKL GROZE“.
ŠALOVCI
26. junija ameriški barvni film: „MAŠČEVANJE ČLOVEKA PAJKA“.

prodam

ZASTAVO 750, letnik 1974, registrirano do maja 1983, v voznem stanju, prodam. Šalovci 166. M-2219
KMETIJSKA ZEMLJIŠČA NA OBMOČJU ČERNE LAKE in Veščice pri Murski Soboti ugodno prodam. Napredaj so njive, travniki in manjša gozdna parcela ob potoku Ledava, primerna za rekreacijske namene. Informacije: Zemljič, Černelavci 45, Murska Sobotica. M-2172
SPACEK, letnik 1973, prodam za 17.000 din. Križevci 141 v Prekmurju, telefon 77-805. M-2150
GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK, rdeče barve, ugodno prodam. Moščanci 63, p. Mačkovci. M-2222
STEDILNIK NA TRDA GORI VA, levi, prodam. Jože Peršuh, Lendavska 50, M. Sobotica. M-2210
AVTO LADA 1200 UGODNO NAPRODAJ. Domanjševci 149, p. Križevci v Prekmurju. M-2211
KOSO DUBRAVA ZA TRAKTOR IMT 533 PRODAM. Domanjševci 41, p. Križevci v Prekmurju. M-2212
TRAKTORSKE PLUGE IN BRANE PRODAM. Bodonci 149. M-2213
NOV PUHALNIK — kardanski, prodam. Anton Kovač, Ivanjševski vrh 66, p. Spodnji Ivanjci. M-2214
FORD CAPRI, letnik 1967, neregistriran, vozen, prodam. Stanko Maučec, Panonska 7, Beltinci. M-2215
FIAT 1300, prevoženih 45.000 km, dobro ohranjen, prodam. Franc Žižek, Ivana Regenta 19, M. Sobotica. M-2216
KOSILNICO BCS z obračalnikom in cisterno creina, 2700 l, prodam. Cigut, Satahovci 31. M-2217
KRAVO, staro štiri leta, brejo devet mesecev, prodam. Gerlinči 137, p. Cankova. M-2237
KRAVO, brejo devet mesecev, prodam. Ivanovci 28, p. Fokovci. M-2238
MALE PUJSKE PRODAM. Vanča vas 10. M-2241
MLADO KRAVO — TELIČKO (vajeno paše) mirno, vozeno, in mešane gozdove (bukev, bor, akacija, jelša) — po izbiri, prodam. Tivadar Gašparič, Selo 132. M-2225
SKODO 1000 MB PRODAM. Rankovci 7. M-IV
MALE PUJSKE PRODAM. Ivan Hoheger, Tišina 41. M-2275
ZASTAVO 750, letnik 1973, prodam. Skakovci 40, p. Cankova. M-2276
AVTO ZASTAVA 101 UGODNO NAPRODAJ. Forjan, Rogašovci 72.

SLAMOREZNICO NA MOTOK NI POGON, malo rabljeno, prodam. Andrejci 1, p. Marjanjci. M-2278
TRAKTORSKE GUME 16,9/14—28, nove, prodam. Vukanič, Košarovi, p. Križevci v Prekmurju. M-2279
AMI-8, star 5,5 let, prodam. Ogled popoldne: Kolodvorska 34, Lendava, telefon 75-348. Le-195
OPEL KADET, ohranjeni, prodam. Ogled vsak dan po 15. uri: Pince 28/A, Lendava. Le-194
MIZO S ŠESTIMI STOLI IN KREDENCO, primerno za jedilnico, prodam. Sebeborci 44/A. M-2259
ŠKODO, letnik 1972, poceni prodam. Gumilar, Pečarovi, p. Mačkovci M-2259
KOSILNICO ALPINA PRODAM. Panovci 11, p. Križevci v Prekmurju. M-2262
ŠIVALNI STROJ VERITAS UGODNO PRODAM. Vaneča 84/A. M-2263
PLINSKI ŠTEDILNIK NA DVE PLOŠČI, štedilnik na trda goriva — levi in montažno garažo 6 x 4 prodam. Ludvik Farkaš, Lončarovi 36, Križevci v Prekmurju. M-2264
KOMBAJN ZMAJ 780 in dva traktorja steyr, zaradi bolezni, prodam. Naslov v upravi lista. M-2265
RENAULT-4 PRODAM. Ravenška 28/B, Beltinci. M-2223
AVTO VW 1200 ter mopeda APN-4 in 15 TL, zaradi odhoda v JNA, prodam. Puževci 34. M-2224
SVINJO, brejo tri mesece, prodam. Mihael Vidovič, Gaberje 149. Le-190

NA PLESNO PRIREDITEV VABI V SOBOTO, 26. JUNIJA OB 18. URI GOSTILNA ALOJZA KOZELA Z ZIBERCE. IGRA ANSAMBEL VESELIH PLANŠARJEV.
PONY EKSPRES ROG, star 8 mesecev, prodam za 17.000 din. Milan Cigut, Prešernova 24, M. Sobotica, telefon 22-026. M-2266
ZASTAVO 101 PRODAM. Murski Črnci 44. M-2267
KOMBAJN MASEY FERGUSON 685 S PRODAM. Bukovnica 19, p. Bogojina. M-2268
TRAKTOR FERGUSON 35, dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi lista. M-2269
LOVČENO SOBNO PEČ PRODAM. Balek, Trstenjakova 59. M-2271
KARAMBOLIRANI TOVORNI AVTO HENSEL PRODAM. Trstenjakova 36, Murska Sobotica. M-2272
VELIKO KOSILNICO BCS, strešno opeko in mlado kravo, staro tri leta ter les za ostrešje prodam. Terezija Huber, Kruplinski 87, p. Grad. M-2273
DVE KRAVI PRODAM. Ana Farkaš, Črenšovci 84. M-2274
VIKEND v k. o. DRAGOTINCI, na lepi legi, ugodno prodam. Antonija Barl, Šentpeterska ulica 22, 62000 Maribor. M-OP
DANO, letnik 1977, karambolirana leva prednja stran, motor v brezhibnem stanju, prodam. Nemčevci 25. M-2281
WARTBURG CARAVAN — letnik 1975 z rezervnim motorjem ter menjalnik, prodam. Kučan Nikolaj, Vrtna 8, M. Sobotica. M-OP

POTNIKI VESTNIKOVEGA VLAKA:

DVIGNITE DOBITKE

Potnike letošnjega Vestnikovega vlaka, ki so dobili na srečolovu dobitke, obveščamo, da jih lahko dvignejo s potrdilom, ki so ga prejeli na srečolovu v Ravnah, le še do konca tega meseca. Dobitki vas čakajo na upravi Vestnika v Murski Soboti, Titova ulica 29.

OSEBNI AVTO NSU PRINC 1200 C prodam. Cena 0.000 din. Milan Hramus, Krapje 26, p. Veržej. In-199
NOVI DEUTZ 45 KS s kompresorjem, novo prikolico s plugom in branami zaradi preusmeritve prodam. Prednost imajo zdomci. Ogled možen samo v soboto in nedeljo, ker se nahajam v tujini. Mirko Zupanec, Razkrižje 5, p. Ljutomer. In-194
ZASTAVO 101, letnik 1972 (nova školjka), po ugodni ceni prodam. Rudi Grnjak, Spodnji Kamenščak 8, p. Ljutomer. In-200
MOTORNKO KOL TOMOS, elektroniki 90, prodam. Slavko Rus, Cen 66, p. Ljutomer. In-191
KOMBAJN ZA PŠENICO, znamke KODEL BOCH, širina kose 2,20 m, prodam. Milan Kikec, Cankarjeva 7, p. Ljutomer. In-192
PREMIČNE POCINKANE BOKSE ZA 30 PUSKOV (3), prodam. Majtinci 20. M-2203
KOMBAJN EPLJE 211 in avto VW prodam. Pordašinci 18. M-2204
DIANO 6 LUX, letnik 1978, prodam. Petanjci 68/A. M-2206
REZAN LES ZA OSTREŠJE PRODAM. Glaste se I. Kavčiča 17, Ljutomer. M-2206
MOTORNKO KOL MZ PRODAM. Franc Mihelič, Večeslavci 91, p. Rogašovci. M-2207
ŽETVENO NAPRVO za KOSILNICO BCS PRODAM. Odranci 133. M-2208
STANOVANJSKO HIŠO, primerno tudi za počitniško hišico, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-2209

Dobremu sosedu Štefku Cipotu iz Hotice 45. srečno pot k vojakom ter dobro počutje med novimi tovariši — želi sosed Ivan Lacković z družino, posebno Stanko in Sašo ter Anika in Jožek.

Dragemu sinu, bratu in vnuku Ludviku Nemcu iz Krplivnika, ki služi vojaški rok v Čaplini — iskrene čestitke za 19. rojstni dan ter mu želijo še veliko lepih in zadovoljnih dni v vojaški suknji in srečno za volanom — oče, mama, brat Feri, stari oče in stara mama.

KEMIČNA ČISTILNICA Marta Zemljič

Štefana Kuzmiča 11, Murska Sobotica

sporoča cenjenim strankam, da bo zaprta, zaradi letnih dopustov, od 2. do 31. julija.

Prosimo cenjene stranke, da pravočasno dvignejo oblačila.

Še v nadalje se priporočamo s svojimi kvalitetnimi storitvami.

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobotica, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobotica, Titova 29/1 — Ureja uredniški odbor:

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Gönter Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobotica, Titova 29/1 — Telefon: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelk, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383; dopisništvo Gornja Radgona tel. 74 597, dopisništvo Lendava tel. 75 085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81 317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobotica 51900—603—30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100—620—000112—25730—30—4—01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Dragemu sinu in bratu Bojanu Sečku iz Gorice, srečno pot k vojakom ter vestno izpolnjevanje novih dolžnosti — želijo oče, mama, sestra Anica in Marta ter stara mama.

Dragemu sinu in bratu Ladiju Vorošu iz Čentibe, ki služi vojaški rok v Skopju — iskrene čestitke za god ter da bi se mu izpolnili vsi življenjski upi — želijo mama, oče, brat Rudi, stari mami ter teta Albina.

Razpisna komisija za imenovanje ravnatelja Osnovne šole Cankova

razpisuje

prosta dela in naloge

— ravnatelja osnovne šole Cankova za 4 leta (ni reelekcija)

— kandidati morajo izpolnjevati pogoje, predpisane s 137. členom Zakona o osnovni šoli;
— imeti morajo ustrezne moralnopolitične lastnosti in organizacijske sposobnosti

Nastop službe s 1. 9. 1982 oziroma po dogovoru.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev s kratkim življenjepisom, opisom dosedanjega dela in družbenopolitične aktivnosti v 15 dneh po objavi razpisa z oznako „za razpisno komisijo“. O izbiri bodo obveščeni v 30 dneh po sklepu sveta šole.

Na podlagi 93. člena statuta SLUŽBE DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA V SR SLOVENIJI

razpisna komisija pri SDK v SR Sloveniji, podružnica Murska Sobotica

objavlja prosta dela in naloge za:

vodjo ekspoziture v Ljutomeru

Pogoj: imeti mora dokončano višjo izobrazbo ekonomske, upravne ali pravne smeri, 4 leta ustreznih delovnih izkušenj, moralno-politična neoporečnost;

Mandat za opravljanje razpisnih nalog je 4 leta.

Prijave z dokazili o strokovni izobrazbi, življenjepisom in dosedanjih zaposlitvah, sprejema razpisna komisija SDK v SR Sloveniji, podružnica Murska Sobotica, Titova 2, 15 dni po objavi.

Kandidate, ki se bodo prijavili na razpisane naloge, bomo obvestili o izidu razpisa v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

kupim

BETONSKI MEŠALEC, rabljeni, ohranjeni, kupim. Mala Polana 116. M-2230
FIAT 126 P, novi ali star eno leto, kupim. Zdravec, Ravenska 44/A, Beltinci. M-2232
MONTAŽNO GARAŽO KUPIM. Naslov v upravi lista. M-2233

sobe

GARSONJERO ALI SOBO s souporabo kopalnice iščem. Tatjana Svetanič, Srednješolski center M. Sobotica. M-2235
OPREMLJENO SOBO s posebnim vhom oddam solidnemu dekletu. Vprašati: Štefana Kuzmiča 14. M-2239
ENO ali dvosobno stanovanje vzame v najem mlada družina. Naslov v upravi lista. M-2252
SOBO v MARIBORU, centralno ogrevano, oddam dvema dijakoma ali dijakinjama. Informacije: Pevec, Ormoška 18, Ljutomer. In-205

zaposlitve

KLJUČAVNICARJE — varilce ali priučene v tej stroki, takoj zaposli.

POSTANITE VESTNIKA! NAROČNIK

Podpisani kraj

ulica hišna številka naročam VESTNIK.

Letno naročnino v znesku 375 din bom plačal v enem ali dveh obrokih po splošni potožnici.

V dne 1982

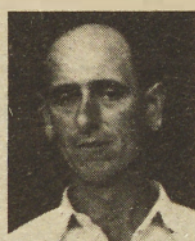
1. astnoročni podpis

Berite Vestnik, ki izhaja vsak četrtek ter vas seznani z dogodki doma in po svetu. Naročniki imajo pri malih oglasih in zahvalah poseben popust.

KOBILO PRODAJ. Franc Časar, Boreča 25, p. Petrovci. M-2228
NOVI DEUTZ, 45 KS, vlečno vrv za les, plug in brano, vse novo, še z garancijo, prodam. Ivan Stručel, Zeleznikova 20, Mari-bor—Pobrežje. M-2231
126 P, letnik 1980, prodam. Ciril Metodova 4, Gornja Radgona. M-2234
RENAULT 4, letnik 1976, registriran do junija 1982, po ugodni ceni prodam. Franc Jureš, Babinci 28, p. Ljutomer. In-203
REZERVNE DELE ZA SPAČKA IN AMIJA PRODAJ. Telefon 75-011 — dopoldne. M-2236

KRAVO, staro sedem let, vozno, brejo, prodam. Šabjan, Kamovci 31, p. Dobrovnik. M-2242
GRADBENO PARCELO V RANKOVCIH PRODAJ. Rankovci 33. M-2243
FIAT 126 P, letnik 1978, prodam. Jože Forjan, Lendavska 19 — blok, Murska Sobota, popoldne. M-2246
MALE PUJSKE PRODAJ. Štefan Kuhar, Puconci 76. M-2247
ČRNEGA ŠPANJELA z rodovnikom, starega osem mesecev, ugodno prodam. Borovnjakova 2, Murska Sobota, telefon 21-866. M-2248

KUHINSKE ELEMENTE PRODAJ. Mlajinci 20, p. Martjanci. M-2249
CISTERNO ZA GNOJNICO, 2200 l, na vzmeti, prodam. Bratovci 160. M-2250
KRAVO IN TELICO, brejo devet mesecev, prodam. Tišina 31. M-2251
DOMAČO SLIVOVKO, večjo količino, prodam. Odranci 77, p. Črenšovci. M-2253
KOMBAJN ZMAJ 780 PRODAJ. Partizanska 27, Bakovci. M-2254
MALE PUJSKE PRODAJ. Puconci 97. M-2257

V SPOMIN

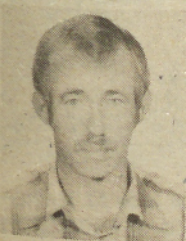
24. junija mineva žalostno leto, odkar je neusmiljena usoda pretrgala utrip srca in brez slovesa iztrgala iz našega okolja dragega moža, atka in brata

Jožefa Bobovca

iz Mostja

Ni ure, ne dneva, da se ne bi spomnili in občutili praznine, ki je nastala za teboj. V naših srcih so ostale bolečine, nezaceljene rane. Bridko je spoznanje, da te ni več, vendar v naših srcih še živiš in boš živel do konca naših dni. Vsem, ki se ga spominjate, iskrena hvala!

Neutolažljivi: žena Kristina, hčerka Marjeta, sin Alojz ter hčerki Marija in Anica z družinami, sestra Marjeta in brat Franc

Ah, kako nam sonce milo sije, ker smo vedno žalostni, smo najdražje na svetu izgubili, tebe sin in brat ljubljeni

V SPOMIN

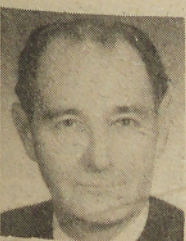
4. julija mineva žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi sin, brat in stric

Milan Smodiš

iz Ženavelja

Ljubi sin! Ne čas te solze ne ublažijo težke bolečine ob krutem spoznanju, kako težko nam je brez tebe. Tvoja mnogo prerana smrt je pustila v naših srcih veliko praznino in globoko rano. S solznimi očmi gledamo tvojo gomilo in se zavedamo resnice, da te ne bo nikoli več med nami. Ostal pa boš v naših mislih in srcih do konca dni. Hvala vsem, ki se ga spominjate, obiskujete njegov prerani grob, ga krasite s cvetjem in prižigate sveče.

Žalujoči: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi dragega moža, očeta, brata, tasta, dedka in svaka

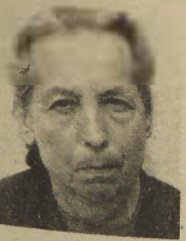
Štefana Kerčmarja

vodjo pogrebništva v pokoju iz M. Sobote

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala delovnim kolektivoma »SOBOTA« in Potrošnik ter vsem sorodnikom, sosedom in znancem. Hvala predstavnikom KS Turpolje, podjetja »SOBOTA« in GD M. Sobota za poslovilne besede ob krsti in godbi za odigrane žalostinke. Prisrčna zahvala osebju internega oddelka bolnišnice v Murski Soboti, ki so mu v času bolezni lajšali bolečine.

M. Sobota, 18. 6. 1982

Žalujoči: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, sestre in tete

Katarine Forjan

iz Lipovec

Ki nas je v 57. letu starosti za vedno zapustila, se zahvaljujemo vsem sodelavcem TOZD Težka konfektija I, pevcem iz OZD Mura, starešinam garnizona iz M. Sobote, vsem sosedom, prijateljem in vsem ostalim, ki so darovali cvetje in vence ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred, vsem pevcem za žalostinke ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat — iskrena zahvala!

Žalujoči: sin Štefan in ostalo sorodstvo

Ti draga mama in stara mama spiš v temni jami, naše srce pa joče in trpi v žalosti...

ZAHVALA

Ob boleči in nenadni izgubi naše drage mame, stare mame in tašče

Ane Pucko

roj. Dominko iz Lipe

Ki nas je v 92. letu starosti za vedno zapustila, se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrin, sosedom iz Lipe in Turnišča, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter drago pokojnico v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvala zdravnikom in streehmu osebju kirurškega oddelka bolnišnice v Murski Soboti, duhovniku za pogrebni obred in pevcem iz Lipe za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — prisrčna zahvala! Lipa, Avstralija, Turnišče, 15. 6. 1982

Žalujoči: hčerke Ana, Marija in Katarina z družinami, vnuki, pravnuki in ostalo sorodstvo

Povej nam mož in očka dragi, zakaj odšel si v grob prerani in s sabo si odnesel srečo našo...

V SPOMIN

28. junija mineva žalostno leto, odkar nas je tragično zapustil naš dragi mož in očka

Štefan Ftičar

iz Velike Polane

Čas beži, a bolečina v naših srcih ostaja. Ne moremo verjeti, da te ljubi mož in očka ni in da te nikoli več ne bo med nami. Hvala vsem, ki se ga še spominjate, se ustavite ob njegovem preranem grobu in na njem prižigate sveče.

Žalujoči: žena Elizabeta s hčerkama Štefko in Marjanco

Prezgodaj čas prišel je za oddih, dom je prazen, dom je tih, tebe ljubi mož in oče ni, da bi skupaj srečni še bili...

V SPOMIN

28. junija minevata dve leti tihе žalosti, odkar nas je zapustil naš dragi mož in oče

Viljem Pergar

iz Vadarec

Nikoli te ne bomo pozabili. Spomin na tebe še živi in bo živel, dokler bomo živeli mi. Hvala vsem, ki se ga še spominjate in prižigate sveče na njegovem grobu.

Žalujoči: VSI TVOJI

MURSKA SOBOTA

Poletne kulturne prireditve

Pretekli petek so se v Murski Soboti začele tradicionalne, zdaj že namreč tretje, Poletne kulturne prireditve. Prvi večer je bila na programu Rock veselica, na kateri so se obiskovalcem predstavili rock ansambli Carski rez in Spray iz Maribora, Kobra iz Lendave ter Inspiracija, Vodoravno 17 in Spiritbend iz Murske Sobotice. Druga prireditev je bila v nedeljo dopoldne, ko je pihalni orkester iz Bakovec na Trgu zmage izvajal promenačni koncert. V ponedeljek zvečer pa so pripravili otvoritveno t. j. osrednjo prireditev, ki je bila predvidena na prostem (grajsko dvorano), zaradi deževnega vremena pa so se morali nastopajoči in obiskovalci, slednjih je bilo bolj malo, preseliti v grajsko dvorano. Po uvodnem nastopu harmonikarjev glasbene šole v Murski Soboti je imel otvoritveni nagovor podpredsednik Zveze kulturnih organizacij Murska Sobotica Jože Stvarnik, ki je med drugim dejal, da namen kulturnih prireditev ni le zapolnitev poletnega kulturnega praznika, ampak gre tudi za pozornost in priznanje kulturnim društvom oziroma skupinam, ki se bodo s svojimi nastopi vrstili do 3. julija. Na ponedeljkovi prireditvi so poleg harmonikarjev nastopili še mladinski pevski zbor osnovne šole Dane Šumenjak M. Sobota, sindikalni pevski zbor Štefan Kovač ter plesni skupini Brez besed in s srednje družboslovno-ekonomske šole v M. Soboti.

J. G.

Priznanja sindikalnim delavcem

Ob letošnjem 26. občinskem prazniku bodo podelili tudi priznanja — srebrne znake sindikatov — najboljšim dolgoletnim aktivistom, ki so s svojim delom prispevali k razvoju sindikata in delegatskega sistema v organizacijah združenega dela. Dobil jih bodo: Rade Nešovič iz INA Nafte Lendava, Ivan Utrša INTEGRAL TOZD Promet delavnice, Cvetko Devetak iz osnovne organizacije skupščine občine in Francka Hajdinjak iz Gore-nje-Varstvoja tovarna varilne opreme. Za prizadevano delo bo letos dobila srebrni znak tudi osnovna organizacija zveze sindikatov TOZD Primat Lendava.

Jani D.

Praznik KS Železne dveri

Krajani krajevne skupnosti Železne dveri so v nedeljo praznovali. Krajevni praznik so izkoristili za pregled svojega enoletnega dela v celotni krajevni skupnosti. Zado-voljno so ugotovili, da so v letu dni naredili dovolj, da so njihov praznik lahko obeležili z nekaterimi delovnimi znamenji. Že pred pričetkom praznika so gasilci prikazali svoje znanje, med samo proslavo pa so nastopili učenci osnovne šole Ivan Cankar s krajšim kulturnim programom. Slavnostni govornik je bil Jože Vidovič, sekretar občinske konference ZKS Ljutomer.

D. L.

POŠTA VESELIH NOVIC

Po 30 letih smo v Pomurju dobili nov poštni urad. V petek so namreč predali svojemu namenu 32. izvršno ptt enoto 69225 Velika Polana. S tem se je število prebivalcev, ki v poprečju pridejo na eno pošto v Pomurju, znižalo na 4170. Ker pa je slovensko poprečje 3818, so pomurske pošte še vedno obremenjene.

Velikopolanska pošta je pridobitev, ki so si jo krajani ne le močno želeli, ampak tudi gmotno podprli s sredstvi krajevnega samoprispevka. Krajevna skupnost je v ta namen porabila 200 tisočakov.

Na otvoritvi pošte se je zbralo okrog 300 ljudi. Po slavnostnem nagovoru predsednika sveta kraje-vne skupnosti Jožka Tivadarja je povzel besedo direktor poštnega podjetja Andrej Gerenčer, se zahvalil krajevni skupnosti za sodelovanje in spregovoril o nadaljnjih prizadevanjih za posodobitev in razširitev ptt omrežja v Pomurju. V tem srednjeročnem obdobju bodo v ta namen porabili 566 milijonov dinarjev, od tega 85 milijonov na območju lendav-

ske občine. Poleg koaksialnega kabla med Mursko Soboto in Lendavo je predvidena tudi razširitev central v Lendavi, Črenšovcih, Dobrovniku in Turnišču. To bo omogočilo, da bodo telefon dobili tudi kraji, kot so tri Bistrice, krajevne skupnosti Hotiza, Gaberje, Lakoš, kjer že imajo pripravljene načrte, pa tudi vasi z območja krajevne skupnosti Turnišče, Lendava, Mostje, Dolga vas, Orešje.

Želja kolektiva Podjetja za poštni, telefonski in telegrafski promet Murske Sobotice je bila, da pošto v Veliki Polani odpre ro-jak-pisatelj Miško Kranjec. Ta se je vabilu odzval, prerezal trak, ob tem pa se je obrnil k svojim Pol-jancem s temile besedami:

„Spet ste naredili velik korak naprej. Dobili ste pošto, lani pa telefon. Skoraj me mine dan, da se ne bi iz Senožec (pri Ljubljani) pogovarjal z vami. In sedaj pošta! Števeki bodo pisali Baricam prek domače pošte. Naj bo to pošta veselih novic, ne pa kot je bilo nekoč. Spominjam se, da

je v Polano prihajal poštar Janči, pozneje pa je tistih nekaj pisem prinašala moja mati. Ljudje so bili po svetu, še danes hodijo na tuje. Želim si, da bi pošta prinašala le dobre novice: da ne bo vojne, da so ljudje zdravi... Čestitam vam ob otvoritvi pošte.“

Po otvoritvi pošte 69225 Velika Polana sta mešani pevski zbor in kmečki oktet v kulturni dvorani pripravila celovečerni koncert. Poleg domačinov so se ga udeležili vodilni predstavniki družbenopolitičnega življenja lendavske občine, prav tako pa tudi mnogo delavcev poštnega podjetja. Velika dvorana ni mogla sprejeti vseh obiskovalcev in mnogi so pevce spremljali s hodnika. Tako pevski zbor, kakor tudi kmečki oktet (da o posameznih solistih ne govorimo!) sta navdušila in potemtakem ne presenečajo dolgotrajni aplavzi.

Polančani so tako dali na družbenem in kulturnem področju pomemben prispevek k praznovanju praznika lendavske občine.

Š. SOBOČAN

Srečanje prijateljstva, sožitja

Minulo nedeljo je bila mala vas neposredno ob avstrijski meji Pornopati v Železni županiji na Madžarskem gostitelj letošnje sicer tradicionalne prireditve Narodnostni dan. Na tej osrednji narodnostni kulturni manifestaciji, ki ima nedvomno tudi politični

predsednik Domovinske ljudske fronte Železne županije. Med gosti je bila tudi delegacija pomurskega medobčinskega sveta socialistične zveze, ki jo je vodil predsednik soboške občinske konference SZDL Štefan Čahuk.

V govoru dr. Istvana Lajosa je

in miru

otroke učijo materinščine od najzgodnejših let, kajti zaskrbljuje pojav, da se vedno večje število otrok sreča z materinščino šele v vrtcu oziroma šoli. Na mlade je naslovil prošnjo, da ohranjajo bogastvo svojih prednikov in sledijo napredku njihovega materinega jezika in kulture. S tem je posredno odgovoril tistim, ki se še vedno zavzemajo le za uporabo narečja in zavračajo učenje in pisanje v knjižnem jeziku. To bi zavrlo jezikovni razvoj, pravzaprav narodnostni razvoj nasploh, kajti ta je z razvojem jezika neločljivo povezan. Posebej je izpostavil dobro sodelovanje s socialistično republiko Slovenijo in poudaril pomen izkušenj, ki jih na obeh straneh imamo na področju uresničevanja narodnostne politike.

V skoraj tri ure trajajočem kulturnem programu pa so se številne folklorne skupine, pevci in muzikantje trudili pokazati kar najboljše vsaj delček tistega, kar med letom delajo v svojih društvih. Uspeli so. Letošnja osrednja narodnostna prireditev pa je znova poudarila tudi druge plati pomena — je mesto za srečanje pripadnikov narodnosti, izmenjavo izkušenj in manifestacija miru, prijateljstva in sodelovanja.

Irma Benko

pomen, je nastopilo kar 15 kulturnih skupin — od folklornih, pevskih do glasbenih, v prvem delu pa je gotovo čez tisoč obiskovalcev najprej pozdravil predstavnik domačinov, generalni sekretar Demokratične zveze južnih Slovanov Djuro Djurok in generalni sekretar Demokratične zveze Nemcev Anton Reger, slavnostni govornik pa je bil dr. Istvan Lajos,

bilo posebej poudarjeno, da so možnosti za jezikovni in kulturni razvoj narodnosti politično in tudi sicer v praksi z dokaj zadovoljivo organiziranostjo šolstva, urejenostjo kulturnih domov, knjižnic in drugega podane in zagotovljene, da pa pripadniki narodnosti, zdaj ko te pogoje imajo, sami premalo storijo. Apeliral je na starše, da svoje

— PRVE ŠALJIVE IGRE „PODGRAD 82“

Igre brez meja na poseben način

Prireditve kot mnoge druge. In vendar so krajani KS Gornja Radgona, še zlasti pa domačini iz naselja Podgrad, Grajske ter Apaške ceste, srečanje pripravili nekoliko drugače. Brez plakatov in reklame na radiu, brez vstopnine in zbiranja vstopnic ter nagrad za zmagovalce.

V času, ko se ljudje vse manj poznajo med seboj, ko že sosed nima več časa poklepetati s sosedom, ko nas hiter tempo življenja preganja takorekoč še v prostem času, so zamisel prvega terena KK SZDL v KS Gornja Radgona pozdravili še zlasti starejši krajani, nič manj navdušeni pa niso bili tudi vsi mlajši.

Šaljive igre, lahko bi jim rekli tudi igre brez meja na poseben domač način, so zato odlično uspele. Pol Radgone je bilo minulo nedeljsko popoldne na travniku ob Muri, ob glasbi, ki je bila vsaj tokrat zastoj, v veseljem razpoloženju sosedov in znancev iz doma-

čega mesta.

Rezultati tekmovalj niso pomembni. Pomembnejša sta

občutek, da je bilo lepo, in želja, da bi bilo takšnih prireditev še več.

J. Kurbus

Preko 500 zbranih se je od srca nasmejalo tekmovalcem, ki so — nevažni nevsakdanje rekreacije — pokazali zvrhano mero športne sposobnosti. Takšnih prireditev si želijo še več.

FOTO: R. Bakračević

Na šestih medrepubliški vaji enot civilne zaštite, ki je ob 20. juniju — dnevu civilne zaštite bila v Lendavi, so enote iz desetih slovenskih in hrvaških občin pokazale najsodobnejšo opremo, s katero razpolagajo. Foto: F. Maučec

Spomin na internacije še ni zbledel

22. junija vsako leto praznuje lendavska občina svoj občinski praznik na spomin na sestanek aktivistov pod vodstvom Štefana Kovača v gozdu med Polano in Trnjem, to leto pa tudi v spomin na dogodke pred 40 leti, ko so iz območja lendavske občine internirali v taborišče Šarvar 668 primorskih Slovencev in Hrvatov, ki so se v naše kraje naselili po prvi svetovni vojni. Na svečani seji občinske skupščine in skupščin samoupravnih interesnih skupnosti ter vodstev družbenopolitičnih organizacij, udeležili so se je med drugimi 50-članska delegacija preživelih internirancev iz občine, delegacija internirancev iz Novega Sada, predstavniki pomurske partizanske čete in brigade, predstavniki občin Domžale, Zagorje ob Savi, Čakovec in Lenti iz sosednje Madžarske, predstavniki ladje Lendava iz Zadra ter predstavniki pomurskih občin in družbenopolitičnih organizacij, podelili letošnje plakete in priznanja, v pestrem kulturnem programu pa so sodelovali učenci osnovnih šol lendavske občine.

J. D.

Usposabljanje mladine

Pretekli teden so v Ljutomeru pričeli z vsakoletnim usposabljanjem mladine za enote TO. Tudi letos bo izobraževanje potekalo v dveh smereh. Prvi so pričeli z izobraževanjem izvenšolski mladinci in mladinke, v začetku prihodnjega tedna pa se jim bodo priključili še mladinci prstovoljci. Izobraževanje je pomembno, kajti na taboru se bodo med vzgojnim procesom mladinke in mladinci seznanili s konceptom naše obrambe, spoznali bodo nekatere vrste orožja, velik poudarek bo dan idejnopolitičnemu izobraževanju, v prostem času pa bodo v ospredju predvsem športne igre in kulturno udejstvovanje.

D. L.

V Lendavi čakajo na otvoritev obrata LEK, v katerem bo našlo zaposlitev kakih 100 delavcev. To je tudi največja letošnja investicija v občini, vplivala pa bo na prestrukturiranje lendavskega gospodarstva. Te dni je v novem obratu posebej živahno, saj so začeli montirati opremo. Obrat LEK bo odprt v začetku julija.

Foto A. Abraham, tekst J. Dominko

OBČINSKO TEKMOVANJE EKIP PP

PRVO MESTO BELTINČARJEM

V Murski Soboti je bilo občinsko tekmovanje ekip civilne zaštite iz krajevnih skupnosti v nujenju prve pomoči. Tekmovanja se je udeležilo 24 ekip, ki so se preizkušale v nujenju prve pomoči (trijaža), transportu oskrbovanih in praktičnem delu posameznih trojk. Po ugotovitvah zdravstvenih delavcev so bile ekipe dobro pripravljene in pokazale solidno znanje.

Največ uspeha na tekmovanju je imela ekipa civilne zaštite v nujenju prve pomoči iz krajevne skupnosti Beltinci, ki je osvojila prvo mesto pred ekipo iz krajevne skupnosti Puconci in ekipo krajevne skupnosti Ratkovci.

F. M.

AMD gorenjevarstroj
lendava

VAS VABI 18. JULIJA ob 13. uri
v Petišovce pri Lendavi na:

Super tombolo

DOBITKI:

— 10 avtomobilov
— 5 traktorjev

PRVI DOBITEK OPEL
COMODORE!